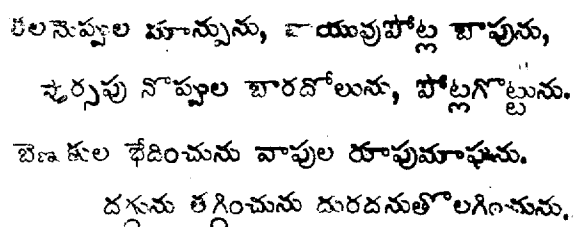

(ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

No. 109
సంచిక ౧౦౯

కొన్ని గొప్పవారితో వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. సంవత్సావ చీటి చూచి కొనిన మోహముగలుగుడు.

నా ప్పులకు నంజీవివంటిది

ఈమందును రుద్ధగానే యెమట పట్టుటవలన శరీర మందలి ముష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.

విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

2.8.24 శనివారమునుండి 8.8.24 శుక్రవారమువరకు
సాయంత్రము 6.15 ప్రతిదినము 2 ఆటలు రాత్రి 9-10
శని, అనివారములందు మధ్యాహ్నము 3.15 గూడ గలదు
డబుల్ సిరియల్ అట్రాక్షన్ ది ఒరిగాన్
ట్రయల్ ఆటవవారం ఎడ్డిపోలో అడ్భుత
సాహసకార్యములు వాని పింగుడాగరు మొదలగు
నవి గలవు. ఇంటర్ నేషనల్ న్యూసు గూడ చూప
బడును.
(6 భాగములు)

2-8-24 లేదీ శనివారమునుండి 8-8-24 లేదీ శుక్రవారమువరకు
సాయంత్రము 6-15 ప్రతిదినము 2 ఆటలు రాత్రి 9-30
శని, ఆదివారములలో మధ్యాహ్నము 3-15 కూడ గలదు.
రెండు అద్భుతమైన ఆటలు ప్రదర్శింపబడును.
కాపెన్ కిట్లో, విక్టోరియా రెండవవారము.

2 సతి వీరమతి శూరురాలైన రసపుత్ర రాణి
7 అద్భుతమైన రీతి.

నాణ్యమైన బసీనులు

ఈ దిగువ నుదహరించిన మిల్లులలో తయారగుచున్న బసి
మలు, హిందూదేశీపుమిల్లు ను బలోపన్ను, ఇద్దరు మూలలో
నున్న, హిందువుల పరిశ్రమచేతనున్న, సకలమైనపట్టు, వున్నె, ప్రత్తి,
వగైరాధారముతోనూ తయారుచేయబడి, బహుసరస
మైనధరలకు, భాగ్యవంతులకు, బీదనాచలకు, పిలుగా యుండే
లాగుననూ, విదేశీపు ధరలకంటె వీలైనంత చౌకగా యేర్పాటు
చేసి విక్రయించుచున్నాము.

పర్వతులకు (హోలు శేలు) మొత్తపు బేరమునకు, కం
ట్రాక్టులకు చాలా వ్యాపారవీడ్పు కల్పకేసినాము గనుక ధరలు
తెలియగోరినవారు యీక్రింది విలాసమునకు ప్రాసినయెడల చాస్తీ
లేకుండా ఖరీదులపట్టి పంపెదము. కాంపెలు బనీనులు ప్యాక్జెట్టు
౧ కి ఖరీదు, రు 6-0-0

నా శేషము:— ఆంధ్రమున జీవించు,
(1458) బెనవాడ, వర్మనాథుని.

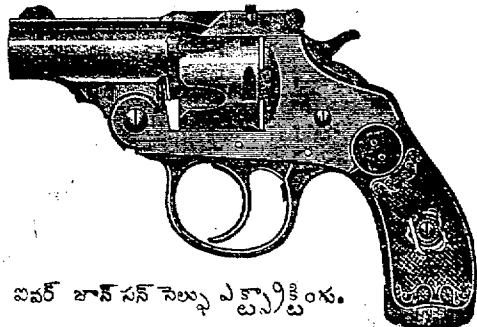
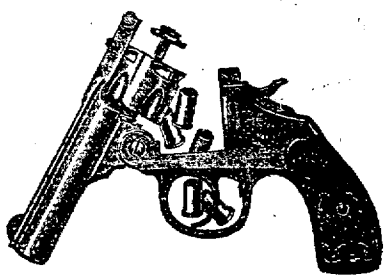
THE BOOKS READY FOR SALE

1.	BHAGVAD-GITA Translation of with
Notes and annotations by the late
Tukaram Tatya	Rs.as.	0	12
2.	LECTURES STUDY ON BHAGVAD
GITA being a help to students of its
Philosophy by T. Subba Rao B. A. B. L.	0	10	
3.	A COLLECTION OF ESOTERIC WRIT-
INGS of T. Subba Rao, B. A. B. L. ...	2	0	
4.	THE YOGASARA-SANGRAH OR THE
PHILOSOPHY OF YOGA SHASTRA with
English Translation by Ganganatha
Jha M. A.	1	4	
5.	THE UTTARA-GITA being the initiation
of Arjoon by Shri Krishna into Yoga
and Dnyana	0	4	
6.	THE PHILOSOPHY OF THE BRAHMA-
NICAL SANDHYA VANDANA	0	12	
7.	THE HIGHER LIFE, or Rules of Raja-
Yoga, by Bhagvan Budha	0	2	
8.	LETTERS TO AN INDIAN RAJA by a
Indian Recluse... ..	1	0	

RAJARAM TUKKARAM.

1490 29 Hummum Street, Fort Bombay.

రివాల్వర్లు ప్రత్యేక ధరల చొప్పున ఇవ్వబడును

హెచ్. వి. ఆర్. నెల్లు వక్రస్థితి.

బివర్ బాన్ సన్ సెల్సు ఎక్స్ప్రెస్సింగు.

58 మాత్రమే గలవు. హారింగ్ టన్ అండ్ రిచ్మండ్స్ నికల్ షేట్లుగలది, 5 షేట్లు .320 బోరుగలవు.

4" పాఠశాలగిరిన పెల్లు ఎచ్చెక్కింగు రివాల్యూరులు 1.కి ధర రూ 35

45 " " 3" " " " 1. కి ధర రూ 32-8-0

50 ,, ,, 2'' ,, ,, 1-2 ధర వృ 30

40 ,, ,, 2" ,, హామర్ తెన్ ,, ,, 1-కి రథ య 35

80 ,, ,, 7 వాట్సులది .22 బోరు, 8" బారల్ను గలిగిన

హావత్ పెళ్ళి రివాల్యూషన్ లది 1.కి ధర రూ 30

25 ,, ఎంగు ఆమెరికన్ నిజిల్ స్టేటు గలిగిన 5 మట్లను పాశ్చాత్య

హామర్ రివాల్యూరు .820 బోరుగలది 1-కి ధర రూ 25

౧౦ ,, ఐవర్ జాబ్ నమ్మ నికిల్ పేటెడ్ ర్ హాట్ నామర్ రివాల్యూ

320	జూలై, 2 ^వ తేదీ	గలది	1-5	కం	య్య	30
321	జూలై, 2 ^వ తేదీ	గలది	1-5	కం	య్య	30

ఆర్థరుతో నహు లె సెన్నును పంపుకొనవలెను.

స్నేహులు అందు కో., లిమిటెడ్. మాంటూరోడ్డు, మద్రాసు.

ఆర్థిక చిన్నదీయైనను లేక పెద్దదీయైనను మిక్కిలి శ్రద్ధతో చేరుబడును

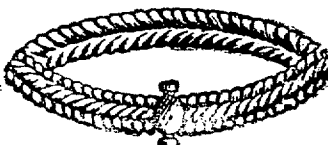

వట్టెలుతీర్చిన డైమండు గాజులు

6 నుండి 7 సవరములలో తయారగును జత 1 కి చేదారము 4 నుండి 5 మజారి రూ 10

బోలు చేతి గొలుసులు

4 నుండి 5 సవరములలో తయారు చేయవచ్చును. తయారు సహా మజారి జత 1 కి రూ. 1

గెట్టి గొలుసులు

5 నుండి 10 సవరముల వరకు తయారు చేయవచ్చును జత 1 కి మజారి రూ 10, 15 వరకు కలదు.

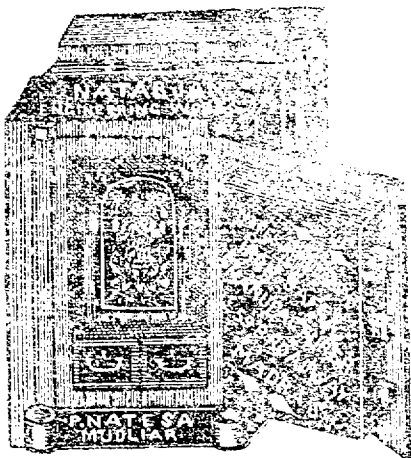
(2) 172 పుటల కూ అందమైన గ్యుటలాగు ధర రూ. 1-0-0.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ, నగలరత్న . 25 చెవాబనాహూడ్డు మద్రాసు.

సరసము

వృథ మైనది

నమ్మక మైనది.

యిప్పటికే ప్రఖ్యాతము కాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుపవెట్టెలు ఈదిగున తెలుపబడిన వారివద్ద ఆమృతమునకు సిద్ధముగాయున్నది. బాంకులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కోఆపరేటివ్ సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి. (1429)

పి. న. శే. మొదలియార్,

ఇనుపవెట్టెలు చేయువారు,

(ప్రాప్తి) 59, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

నటురాజన్ ఎంజినీరింగు వర్కుసు. ఐరన్ అండు బ్రాస్ ఫౌండర్లు అయిట్ ఎంజినీరులు, మోటారులు, మెషిన్ ఫాగములు, మొదలగునవి రిపేరు చేయుటయందు సమర్థులవారు. రై నుమిల్లులకు కావల్సిన సిలండర్లు, పాప్టింగు, నట్టులు, సరసముగా యివ్వబడును. నుబ్బరాయప్ప శెట్టి, పెద్దనాయక్ పేట, మద్రాసు. మెషినులకు సంబంధించిన ఫాగములన్నియు ఆర్డరు యిచ్చిన తయారుచేసి యివ్వబడును. ఈ త్రురములు వాసిన బదులు వ్రాయబడును.

ఇ స నా ఫె లి మలేరియాకు సిద్ధబౌషధము

త్వేనాకంకెను మేల్కొని. ఏలనంటే త్వేనా తత్కాలమునకు మాత్ర హే జ్వరమును నిలుపును. అంతియేగాని జ్వరమును పూర్తిగా హోగొట్టుటలేదు మరియు అనేకలకు కడుపునొప్పి, నరములు తమస్థానమునుండి తప్పుట మొదలగు గర్హణములగుడ కలుగును.

ఇ స నా ఫె లి మలేరియా పురుగులను నాశనముచేసి, జ్వరగర్హణ కరిగించి, రక్తమును వృద్ధిజేయును. మరియు ములకు బలమునిచ్చుచు హోగిని మంచి ఆరోగ్యస్థితికి తీర్చును.

మలేరియా రాసీయక అటంకపాటును ప్రతినివను ఉడదయి, పాచంకాలములందు ఒకమాత్రము సేవించిన చాలును. 15 దినములు ప్రాత్ర కాళము సేవించిన మలేరియా పూర్తిగాహోవును.

బెడ్డెకు ద్రవరూపముగానున్న ఇ స నా ఫె లి అ స నా ఇ స నా ఫె లి నాను ఉపయోగించుడు.

(3)

ఇంకియా, బర్మా, సింగపూరు సోల్ ఏజంటు,

Gorio Ltd.,

Post Box No. 159.

Fort, BOMBAY

అన్ని కమిష్నులకు, బౌషధశాలలకు,

వై ద్య శాలలకు

టిన్ క్చరు కార్డుమమ్, సెనెగె మొదలగు మైకమును గలి

గించు బౌషధములను తయారుచేయుటకు ఒక పరిశ్రమశాల కట్ట

బడినది. గవర్న మెంటువారు కొన్ని సదుపాయముల నొసంగుటచే

బ్రిటిని మిక్కిలి చౌకధరలకు విక్రయించుటకు మాకు వీలు గలదు.

మెలిబ్రాండు టిన్ క్చరులకే వ్రాయుడు

హోనుగా విక్రయించు కారందేర్లను ఉత్తము నాసిన ధరల

జాబితా పంపబడును.

"Depot for Burroughs Wellcome & Co.,"

W. E. SMITH & Co. Ltd.

Chemists, Druggists and Aerated Water Manufacturers.

MOUNT ROAD, MADRAS.

T. H. KARIYAL

Phone : 225

P. B. No. 314

Branches : Esplanade.

Vapery

Ootacamund.

Phone : 37

102

చేన్న పురి బహుధరలు

ఆగస్టు నెల 6-వ తేది బుధవారము

(1) ధాన్యములు

వనియాలు రూ 1.5	రూ 85-0-0	మొంగలు 45-0-0	వరి
లియ్యము బస్తా		మొదలు	నరక
మనుకు రెనాలి	రూ 48 కలది	రూ 18-0-0	14-0-0
నెల్లూరి	రూ 18-0-0	17-0-0	
డిల్లీ	రూ 45 కలది	రూ 16-0-0	17-0-0
రాగులు రూ. 164 బస్తా 1.5	రూ 8-12-0	5-0-0	
మవ్వలు	రూ 24-0-0	26-0-0	

(2) వత్తు ధాన్యములు

కందులు బస్తా 1.5	రూ 205	రూ 11 0-0	రూ 12-0-0
నెనకలు	రూ 10-12-0	11-8-0	
నెసలు	రూ 10-12-0	11 4-0	
మినుములు	రూ 18 0-0	14 0 0	
ఉలములు	రూ 9-4-0	10-4-0	

(3) నూనె వస్తువులు

మవ్వలు నూనె రూ 1.5	రూ 160-0-0	170-0-0
నెయ్యము 1.5	రూ 14-0-0	26-0-0
కొండాపురం శేరునెనకవత్తు రూ 1.5	రూ 60-0-0	62-0-0
యితర ప్రదేశము	రూ 55-0-0	59-0-0
శేరునెనకనూనె గాగు రూ 1.5	రూ 142 మి.న.కామా	135
అనుదము నూనె రూ 1.5	రూ 180 0-0	

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయవస్తు రూ 1.5	రూ 205-0-0	210-0-0
మారవస్తు	రూ 140-0-0	160-0-0
మిరవకాయలు (గుంటూరు) రూ 1.5	రూ 90-0-0	120-0-0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మజాగు 1.5	రూ 45, 50	
కాళవ నీ పాయకట్టు	రూ 60, 70	
రెల్లము రూ 1.5	రూ 34-0-0	50-0-0
శింకపండు రూ 1.5	రూ 26-0-0	42-0-0

(5) ఇనుము

కట్టలు రఖం రూ 1.5	రూ 85-0-0	86-0-0
చదరం	రూ 84-0-0	87-0-0
రవుండు	రూ 84-0-0	86-0-0

(6) లోహములు

నెండి 100 కులంబు	రూ 78-0-0	82-0-0
బంగారము, కులము 1.5	రూ 24 8-0	25-0 0
కవరము 1.5	15-9 9	
ఇరడి రూ 1.5	రూ 280-0-0	285-0-0
రాగి డిటా	రూ 820-0-0	835-0-0
అస్కా చక్కర రూ 1.5	రూ 39 8-0	40-4-0

(7) రంగులు లలిజరైన

అత్తకప్పుడు	20 డిగ్రీ	రూ 85-0-0
కొట్టి కప్పుడు	డిటా	డిటా
సింగం	డిటా	డిటా
గురం	డిటా	రూ 80 0-0

వైద్యుని విలువను, వైద్యుని సామర్థ్యమును గురించి వైద్యులే అంగీకరించి యున్నారు

ఆతంకనిగ్రహమాత్రలు

అన్ని జాతులవారును ఏమయినను వైద్యులు పురుషులు కాలవ్యతిరేకమునకు నీలిమందుల తయారు చేయుతే అంగీకరించియున్నాడు. ఉపయోగించి నీలి నిజమును తెలుగునాడు.

32 మాత్రలకల డెబ్బా 1-5 కి రూ 1-0-0 ఉత్తరము వ్రాసిన క్యాలటాగు ఉత్తరముగా పంపబడును

ఆతంకనిగ్రహ ఫ్యాక్టరీ

219 26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు

విదేశీవర్తకము

III

యకొ.సి. నరసింహాచార్య. బి. యి. బొంబాయి

క్రిందటిభాగమున దిగుమతి లెట్లు భారతదేశాభివృద్ధికి తోడ్పడుతుందనియు చర్చించి ముగించియుంటిని. ప్రతినెల గోర్నము, నూరుకోట్లకుపైగా విలువగలపాతల బొంబాయి విదేశీ ములకెనుమతి చేయుచున్నప్పుడు, భారతవర్తకస్థానములరెండవది యగు కరాచి ప్రతినెలవత్సరము 80 కోట్ల విలువగల పాతలపైగా విదేశీమలకంపుచున్నది.

1923-24 సంవత్సరపు ఎగుమతులే 89 కోట్ల రూపాయిల విలువ గలవి. 1918-14 సంవత్సరసంఖ్యల గమనించిన నూటికి 59 వంతు అభివృద్ధిగాంచె ననవచ్చును. కరాచివర్తకమున నూటికి 74 వంతు విదేశీవర్తకమును 24 వంతు స్వదేశీ నాకావర్తక మని చెప్పవచ్చును.

కరాచివర్తకము కరవనకుమూలము

ఇది ఎట్లు? బొంబాయి, విదేశీములక కొన్ని భూపదార్థములను ప్రత్తినిజలు మొదలననవి పంపినచే దేశాభివృద్ధికి తోడ్పడనపుడు కరాచి ముఖ్యజీవానాధారము లగు ధాన్యముల విదేశీమలకంపుచున్నప్పుడది ఎంతమాత్రము ప్రజల కనుకూలంపవని తలచిన ఆశ్చర్యమేమి? దేశమున ప్రతినెల వత్సరమును, ఆహారపదార్థము లడుగంటుచుండిన, ఎంతవర్తకము ధాన్యముల నభివృద్ధిగాంచెనని మురిసినను కార్యమేమిగలదు? ఆహారధాన్యములు విరివిగా దేశముంతను ప్రజలకున్న నితరవిధముల నభివృద్ధికరములగు ఏర్పాట్లు చేసికొనవచ్చును. వాని రాసురాసు ధాన్యములే పరదేశముల కెగుమతి అయి, ప్రజలలో కరవువ్యాపించిన నెంత యుపద్రవకరమో చదువరులు గ్రహింతురగాక. దీనికి ఈ సంవత్సరపుసంఖ్యల దిలకింపుడు. ధాన్యము ఎగుమతి క్రిందటిసంవత్సరము ఒకటి యున్న నీ సంవత్సరము 117 ఉన్నది. క్రిందటిసంవత్సరము 2 ముప్పాతిక టన్నులు ఇతరం జ్యములకు ఎగుమతి అయిన నీసంవత్సరము 6 పాతిక టన్నులు ఎగుమతి అయినవి. ఈ సంవత్సరపు ఎగుమతులు 1912-13 సంవత్సరపు ఎగుమతులకన్న తక్కువ యనియే ఒప్పుకొనుము. కాని 1912-13 సంవత్సరమునుండి ధాన్యము నితరదేశముల కెగుమతి తగ్గుటకు కారణము లేమి?

ప్రభుత్వకర్తవ్యము

మొదటికారణము భారతదేశపు కరకే! రాసురాసు దేశమున సుత్పత్తితగ్గుటయు, ప్రజలకే భోజనమునకు చాలకుండుటయు కారణములేగాని, రక్షకనూత్రములవల్ల కాదు. ప్రభుత్వ మెట్టియినను రక్షకనూత్రములవల్ల నీ ఎగుమతి పూర్తిగా నరికట్టనిది ఈతగ్గుటల ఒకతగ్గుటల కాదు. ఈ సంవత్సరము తక్కువ ఎగుమతి అయినది. మరల రెండవసంవత్సరమున నెక్కువ యగును. కాన నెట్టియినను ప్రభుత్వము ఈ విషయమున రక్షకనూత్రముల పన్నునిది కార్యముండుదు. వెనుక భారత శాసనసభ యందు సర్ శర్మగారి ప్రత్యుత్తర, మీ విషయమున నిచ్చిన సప్రతినిధియందు మరల నెట్టి చలనము కలగలేదు. కాన ఇతర దేశముల కెగుమతిమా టటుంచి ప్రజలకైనను సమృద్ధిగా జీవన సౌకర్యముకలుగున పైగుమతిని సాధ్యమైనంతవర కప్పురక్షకనూత్రముల పన్ను వీళ్లు ప్రభుత్వము నెరవేరదా? భారత మంత నాలును విదేశీముల కెగుమతికాకుండ అరికట్టబాలిన ప్రభుత్వమున కిది యొకప్రయోగండుకరముగనది కానేరదు. భారతదేశోత్పత్తియందలి క్షీణత యటుండ, ఎగుమతుల తగుగుడునకు రెండవకారణము, మంచి ధాన్యములు భారతదేశీయ సం దుత్పత్తికాకుండుట భారతదేశ మేమి, మంచిధాన్యములు ఫలింప జేయకుండ గలుగుటయేమని అడగిన నడుగుదురు కాని రాసురాసు ప్రపంచమున దుత్పత్తియగు గోదుములన్న భారతదేశపు గోదుములు చాల పీలరకము లని కేగొందినవి. ఈ కారణమువల్లనే ఇతర రాజ్యములం దీగరకులని నమ్ముకు పోవుచుండుట లేదట! ఈ తగ్గుటల నెట్లు చక్కచరచు నుట్టు ఇతరుల కెగుమతికి కాకపోయినను భారతదేశీయనందయిననా, ధాన్యములు పరిజల కనుకూలించునట్లు శుభ్రీయగునని ఫలింప న్నట్టి? దీనికిగూడ వ్యవసాయశాఖవారు పూర్తిగా పరిశ్రమ జయపనిది, ధాన్యములు పుష్కలముగను, మేలుగను ఫలింప జాలవు. ఇతర రాజ్యములరకములకు దీనిపోవునంతటి రకముల భారతదేశ ముత్పత్తికొందించునపుడు, వ్యవసాయపద్ధతులమార్చి నంగాని ఇతరలతో తులనగజాలదు. దానికి వ్యవసాయశాఖ పరిశ్రమ జగుప్రభు ముఖ్యముగా నెంచవలెను.

దుస్సహముగు నర్తకపోటీ

కలవునల్లను అల్పరకముల సుత్పత్తి నొందింపఁటగు. చేతను భారతదేశము, ధాన్యవర్తకమున వెనుకబడుచున్నది. ఇటుదేశీమలక పూర్తిగా జీవనోపాధిలేక తహతహలాడుచు, నటు విదేశీవర్తకమునగూడ దుస్సహముగు పోటీపాల బడుచు న్నది. పృథ్వుతము పశ్చిమదేశవాసులచే నుపయోగింపబడు వ్యవసాయపద్ధతుల నాప్రేరియూ మున్నగు పరిదేశముల దిలకించిన, భారతదేశము ఎన్నివిధముల నభివృద్ధి గాంచవలయునో తెలిసికొనవచ్చును. స్వల్పపరిదేశముల విస్తారము పైరుచేయు విధములను, భూసారము తగ్గనివిధములను చూచిన, భారతదేశముకూడ ఆచూకాజ్యముల అంశకురాగలిగినగాని, వాటితో నర్తకమునకు దిగుట అసమంజసము. సరికమానులకుగదా, సముద్రుగు పోటీ యుండవలసినది! అది యటుండ ముందు భారత ప్రజలకైనను పైయభివృద్ధి అవసరము. అందుకు వైన నూపించినపద్ధతుల నాయములు గ్రహించు టు త్తము.

ఇతరధాన్యములు

గోదుమలయెగుమతుల నటుంచి ఇతరధాన్యముల ఎగుమతి వర్తకమును పరిశీలించినను, భారతదేశ మెక్కువగా మంచంజ వేయ జాలకుం టు ను గ్రహించ వలయును. కొంత 1923-24 సంవత్సర మెక్కుడు ఇతర సం వత్సరము లకన్న ఎగుమతి జేయజాలినను, అది భారతదేశాన్నత్యమునకు బదులు, దౌర్బల్యమునే చాటుచున్నయది. గోదుమలతర్వాత బార్లిధాన్యము, జొన్నలు పరరాజ్యముల కెగుమతి యగుచు న్నవి. భారతదేశపు ధాన్యముల ఎగుమతులలోను నూటికి 77 వంతు కరాచీనుండి యెగుమతియగుచున్నవి. గోదుమలవలెనే, వియ్యముకూడ తక్కువయెగుమతి యగుటను గ్రహింపగలరు.

భారతవర్తకము ప్రపంచ వాతావరణముతో

జూదము

వర్తకమంతయు ప్రపంచవాతావరణముపై నాధారపడియున్నది. అందు ముఖ్యముగా అమెరికాలో టెక్సాసు లోని వాతావరణము భారతవర్తకపు సరళిసంతకు తనచేతయం దిమిడ్చుకొనియున్నది. అట విస్తారమువానలుమరిసి ప్రత్తి విశేషము వైరగుచో భారతదేశపుప్రత్తి విశేషము క్రయము కాదనుటలో వింతయేమి? ఇట్లుమఖండవాసు లందరకును నట యుత్పత్తియగు ప్రత్తియే శరణు. 1923-24 సంవత్సరములనలె నటు వాతావరణము వెనుకాడినచో భారతదేశపు ప్రత్తిని పశ్చిమ ఖండవాసులు విస్తారముకొందురు. అందువల్ల భారతదేశపు ప్రత్తిలిఖన జా సీలియినను, అమృతపూవులలో ఆశ్చర్యమేమి? ఈసంవత్సర మీవిధముననే జరిగినని వైసప్రసంగ అంశములవల్ల పాతకులు గ్రహింపగలరు. భావి ఎట్లుండబోవునో తెలియనెంచుట ఒక శుంకపనియేనని, ఒకడు వ్రాసినదానిలో నా కేమియు నతిశయోక్తి గనిసింపదు.

ఒకవ క నూయి మరొకవంక గొయ్యి

వైన జూపినట్లు భారతవర్తక మెంత స్వల్పపరిమితులపై నాధారపడియున్నదియు గ్రహింపగలరు. కాని ఒకసంవత్సరము విరివిగా ప్రత్తి ఎగుమతి అయిన, నితరపంటలుక్షీణించుట కలుగుచున్నది. ఈ అంశమును పూర్తిగా పరిశోధించినచో, విసంవత్సరము ఇతరపంటలు భారతదేశమున నాశనమగునో, ఆ సంవత్సరమే ప్రత్తిపంట యభివృద్ధి యగుచున్నదని నుమిదియుండెడి. ఒకచో ప్రత్తిఎగుమతులు పెరిగినను, మిగిలినపదార్థుల రుత్పత్తి పూర్తిగా నాశనమయినయెడల నెంతకాలము భారతవర్తకము సమముగా నిల్వగలదు? వర్తకము నిల్వగలయినన్న సుత్పత్తియు సరిగానుండనిది, ఎట్టిలాభమున కలుగకు. ఉత్పత్తి ఇతరపశ్చిమదేశములవలె కొంతవరకైనను మనుష్యశక్తిపై నాధారపడకు. యంత్రసాహాయ్యమువల్లను, నవీనవ్యవసాయపద్ధతులవల్లను నడుపబడక, పూర్తిగా వాతావరణముపైననే ఆధారపడియున్నందున, ఒకనొకసంవత్సర మెంతకాలము వెనుకబడిన, దేశమునరీత్యముబాధించుటయు, వర్తకమంతయు ఒక్కపెట్టున నశించుటయు కలుగుచున్నది. కాన నొకవంక ప్రత్తి యుత్పత్తియయినచో, ఇతరధాన్యములనశించుచున్నవి. లేక ప్రపంచమున వాతావరణము సరిగానున్న భారతదేశపు ఎగుమతులు క్షీణించుట యు కలుగుచున్నది—ఈరెండు విషయాలను నట్లుంచిన, మరియొక దుర్బలమునవర్తితి భారతవర్తకము నెదుర్కొనుచున్నది. అ దెద్దియన ఒకచో ఈసంవత్సరము ఆగష్టుమాసమున మరల టెక్సాసున వానలు సరిగా మొదలిడిన, ఒకపెట్టున నిపుడెంతఎగుమతు లభివృద్ధికొందెనో అంత వెనుక పోయి, వర్తకప్రపంచమున పెద్దప్రళయము కలుగజేయునేమో!

ఆరి కవివత్తులు

వై అంశముల నటుంచి ఆర్థికవివత్తుల పరిశీలనము. భారతదేశము ఇతర రాజ్యములనుండి కొన్న పదార్థములకు

వెండినాణెముల నిచ్చును. కాని ఆరాజ్యములు బంగారు నాణెముల విలువనుగాని మనతో వర్తకమునకు దిగవు. మనము ఎగుమతులచేసినను, మనకు బంగారమునే ఇచ్చును. కాని ఆబంగారును వెండినాణెములుగా మార్చినచో మనకు గిట్టుబాటును? వెండినాణెములు మనరాజ్యమున వెలముజే యునపుడు ఆనాణెములలోపికి మార్చవలదా? అందువల్ల మనకు వచ్చిన బంగారును, మన మారకపుబ్యాంకులచే అమ్మెరగు అమ్మినందుల్ల వారు బంగారును వెండినాణెములకు మార్చగలుగుదురు. కాని ఎంతబంగారు నీవిధముగ నమ్ముగలరు? నగలకు, మరి ఇతరపదార్థముల కెంత కావలయునో అంత అమ్ముగలరు. కాని అంతయు అమ్మిన నెవ్వరు కొనగలరు? కాన నాబంగారుప్రభుత్వపుమించిన రూపాయిలుగా మార్చ బ్రయత్నించెదరు. మార్చినగాని నిర్వహలకు రావలసినది రాకేదుగదా!

దుర్లభముగు మారకపుబ్యాంకులు

కాని, మారకపుబ్యాంకు ఒక జరిగినేమోయన్న నటన గూడ దుర్లభముగు ఇబ్బందులు పోవనూపుచున్నవి. ప్రభుత్వమువారు సరియైన నాణెములను వైసగాని, ఈయెడల స్కాబడుమీల కలగదు. 1913 సంవత్సరమున నాను ఏర్పరచిన సంఖ్య 10 (రామల్ కమిషన్ ఆఫ్ 1913) ఒక రూపాయికి 7½ ట్రాయిముల బంగారు విలువయగునని నిగదించెరి. ఈవంటి నిర్ణయప్రకారము 15 రూపాయిలకు ఒక కాను చూచుజే యగుచుండెడిది. కాని ఇంతలో 1920 సంవత్సరమున వరల ఒకరూపాయికి 11.3 ట్రాయిముల బంగారు విలువ నేర్పరచగా, సానిగ్గయప్రకారము ఈవరకు రూపాయికి 7½ ట్రాయిములు ఇచ్చు వర్తకంందువల్ల 11.3 ట్రాయిములు ఇచ్చుకొనవచ్చుటచే బంగారువిలువ పడిపోయెను. వర్తకుల కిందువల్ల విశేషక్షమము కలిగినవలెనో వింతయేమి? పరరాజ్యములనుండి వచ్చునది బంగారు. అది మనదేశీయనాణెములకు మార్పుకొనవలయు తన్న వైనప్రము తీట్లగించుచున్నది. ఇతర దేశీయులు మనకు బంగారు నియ్యక రూపాయిల కెట్టిచ్చెదరు? ఈ ఇబ్బందులవల్ల నపారమున గనవ్యయము వర్తకులకు కలుగుటయే గాక వర్తకము శీఘ్రకాలమున క్షీణించును.

మారకపుబ్యాంకులు విదేశీముల శరణుబొచ్చుట

వైకష్ట్యములకు లోబడి ప్రభుత్వ మింట్లు ప్రేలాడుటకన్న మన భారత మారకపుబ్యాంకులు ఈబంగారును విదేశీములకు గొంపోయి భారతదేశపు దిగుమతు లభివృద్ధికి ఎల్లప్పుడు మామకొనుచుండును. ఆచగా, ఎంత మనము విదేశీములకుండి సరకుల దెప్పించుకొనిన నారల కంతమంచిది గాన, నందుకు వేచియుండురు. మాంచెప్పుడు ముట్టులు, జపాను పట్టుబట్టులు మొదలగునవి మన మెంతతెప్పించిన నంతబంగారు నారాజ్యములకు ముట్టజెప్పవలయును గదా? అట్లు విశేషము ఈదేశము నకు దిగుమతికాగా, ఎగుమతిచేసిన ఆదేశీయులకు, ఈవరకు మిగిలియున్న భారతబంగారును ముట్టజెప్పి సరిపెట్ట నించెదర ఇదిగాక, ఎగుమతిచేసిన భారతవర్తకుల కియ్యవలసిన వెండినాణెములకు వారు అప్పుచేయుదురు. ఈముగమునకు నూటికి 8 మొట్టు 4 పింట్ల వరకు పడ్డివికూడా చెల్లించవలసి యుండును ఈవిషయమును మరింత విపులపరచెదను. భారతవర్తకముకు రావలసినసామ్యుక్త బంగారును, భారతప్రభుత్వ మింట్లున మార్పుటకన్న ఇంగ్లండునకు గొంపోయి, అచటి ఎగుమతి వర్తకులకు పరిపెట్టగలిగినంత సరిపెట్టి ఇంకను భారతవర్తకుకు బాకీయున్న వెండి మొట్టునకు ఇంగ్లండున వారి (భారతవర్తకులనుండి) కొన్న బంగారు నమ్మి రూపాయిల నిండికొనలో ఋణముచేసి, వారి కిచ్చి వారిబంగారువిలువకు సరిపెట్టదు. భారత ఎగుమతివర్తకులు సాందిన బంగారు నీవిధముగా పరరాజ్యములయం దమ్ముటయు, నిట వెండిఋణము దీసి వర్తకుల కిచ్చుటయు ఈబ్యాంకులు చేసినందున పర్యవసాన మేమగుచున్నది?

పెట్టుబడి విదేశీవ్యాపారముల దోర్లద్రము

కానలకనానము కేవలముచే పెట్టుబడి విదేశీవ్యాపారములన్నియు నొక్కపెట్టున చూడవలసిన వచ్చుచున్నది. నీల నన ఎన్నియోకోట్ల విలువగల నాణెములు వ్యాపారమునకి మరల్చబడి, విదేశీముల మునునపుడు, వ్యాపారమునకి మెచుటమంది వచ్చును? 1920 సంవత్సరపు కాసనమాదివిల్ల ఇంతవరకే విదేశీమునకుంచుడిగాని, లేక వడ్డీకి ఋణముయ్యి బడిగాని, భారతవర్తకులకు చెంచలసినసామ్యము చెందుచున్నదే కాని ప్రభుత్వపు సుఖము నూరకపునిర్పాట్లవల్ల కాదు పెట్టుబడికి కానలక మూలప్రన్న మంచుబాటున నుండకుండుటయే దీనిఫలము. రూపాయికి రెండుషిల్లింగల మారకపువర్తకు ఇందులకు కానలకగాని మరెన్నయనులేదు. దీనికించెను బొడ్డుగను పొనుకు 15 రూపాయిలవిలువ నేర్పాట్లుచేయుటయే. ఈసంవత్సరమున సర్ ప్రభుత్వ ప్రముదాసు తామారుదాసు గారిచే నాప్రమాణశాసనసభయం దుపపాదించబడి టింగ్లండు ను నందరంగీకరించినగాని భారతదేశీ వర్తకమున కెట్లాధిమను చేకూర్చు కిల్లయని నమ్ములసియుండును.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయస్థానము

మచిలీపట్టణము

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయవశ్యకత నందరు గమనించి దాని ముఖ్యస్థానముగా తమపురమున స్థాపించుమని వివిధప్రాంతముల నివసించువారు ఆంధ్రేశన కేయముండుటచే ప్రాచీనపట్టణం జములగానికెల్ల ఆగ్రస్థానములంకరించు బందరు లేక మచిలీపట్టణార్థగూర్చి ప్రశంసించుట ముఖ్యవసరము.

విశ్వవిద్యాలయస్థానము ఆంధ్రదేశమున నివసించెడు ప్రజలకెల్ల రాకపోకలకు వీలుండునటుల అందరికి అందుబాటులో నుండునటుల మధ్యనందు ముఖ్యపట్టణమై యుండుట శ్రేయస్కరము. ఆంధ్రదేశమున నుండెడు ఉత్తరజిల్లాలగు గంజామూ విశాఖపట్టణము, గోదావరిజిల్లాలన్న వైశాల్యము జనసంగతి, విద్యార్థులు సౌకర్యాలసంఖ్య రాబడి మున్నగువిషయముల యందు దక్షిణజిల్లాలగు కృష్ణా, గుంటూరు, కెల్లూరు, వత్తేరుండలములు ప్రాముఖ్యత వహించియుండుటచే దక్షిణజిల్లాలయం దుద్దానిని స్థాపించుట వాంఛనీయము. దక్షిణజిల్లాలలోని కెల్ల కృష్ణాజిల్లా అన్నివిధముల ఆగ్రస్థాన ములంకరించునటుల నిర్వివాదాంశము. కావున కృష్ణాజిల్లాయొక్క పట్టణమై చిరకాలమునుండియు వన్నెకెక్కినమచిలీపట్టణ మెంచు తగియున్నచని వేరుగ జెప్పవక్కరలేదు.

కావున ఆంధ్రదేశమున కుత్తరమున మారుమూలనుండి ఆంధ్రులు, బ్రహ్మలచే నివసించుటకు విజయనగర ప్రాంతములయందాని స్థాపించినచో దక్షిణజిల్లావాసులు మాములప్రకారము చేరువనుండు వద్రాసు విశ్వవిద్యాలయపరీక్షలకే పోవు ముందు తలుపించును.

రాజమహేంద్రవరమున స్థాపించుటకు నలయు శోక ర్మములు లేవు. విశాలమగు యశ్లుగాని సుత్రమున కుశాయలవసతిగాని కన్పడవు. గోదావరిజలములు మలేరియా జ్వరములను పెంపొందించును. ప్రస్తుతమున్న కళాశాల లంతగాయనుకూలంపవు. అంటుడు వ్యాధులు తరుచుగా ప్రబలుచుండును.

జెజవాడనగరము దన్నతో ఎక్కువ వైశాల్యముగల స్థలముగాని కళాశాలలుగాని గన్పించవు. పెక్కు ప్రాంతముల వసించెడు బాటసారులు రాకపోకలవలన అంటుడు జాడ్యములు తరుచు మొలకలెత్తుచుండును. క్రైస్తవకళాశాలార్థికారులెంత పట్టుపట్టుచున్నను విద్యాభ్యాసమునకు వలయు సౌకర్యములు గానరావు. సదాపరకవ్యాపారములతోడను, రైళ్ల మారు మోరీయు లక్షలు వెచ్చించి కట్టించుభవములు తరుచుపగుల్లు చూపుటచే ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయభవనము లచట నిర్మించుట పాడిగాదు.

పై విషయములను నివృత్తపాఠశుద్ధితో గమనించినయెడల అన్నివిధముల మచిలీపట్టణమే తదితరపట్టణములకన్న అనుకూలించునని తేటతెల్లమగును. నీలయన పాతశాలల నిర్మాణమునకు వలయు విశాలమగు మైదానములతో, ఆరోగ్యవంతమగు శీతోష్ణస్థితితో, విద్యావిషయముల వన్నెకెక్కి కళాశాలచే, పూర్ణములచే ఆంధ్రజాతీయకళాశాలచే, సముద్రసామీప్యముచే, ఆంధ్రదేశమున కెల్ల భూగోళశాస్త్రప్రకారము మధ్యముననుండుటచేతను, పురాతనమున చరిత్రగల పట్టణరాజ మగుటచేతను, మచిలీపట్టణము ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ స్థానమునకై తగియున్నదని చెప్పట కేమాత్రము సందియములేదు. కావున ఈనెలలో రెండవవారమున సమావేశమగు అనుబంధకళాశాలసంఘసభ్యులెల్లరు న్యాయాన్వయవిచక్షణజేసి, ఆంధ్రుల సౌకర్యముల గమనించి మచిలీపట్టణమునే ముఖ్యస్థానముగా నేర్పరుప ప్రార్థకులు.

కృష్ణశాస్త్రి

ఆంధ్రసారస్వతపరీక్షలు

ఇంతకుముందు ఆంధ్రపత్రికయందు ఏ.వి. రాఘవయ్య గారివ్యాసము యుక్తకాలమున కార్యాలయము చేరనందున నిరాకరింపబడునని ప్రచురింపబడియుండెను. సంఘమువారు న్యాయదృష్టితో బరిశీలించి దానినిగూడ నంగీకరించిరి. 25 తేది ఇక్కడచేరఁబడియుండినందులకు 25 తేది అక్కడపాట్లలో వేయబడియుండెను.

పి. కే. ముని

కార్యదర్శి.

తిరువాన్కూరు శాసనసభ

తిరువాన్కూరు శాసనసభ నిన్న కూడినది. మామూలు ప్రకారము దివానుగారు అధ్యక్షత వహింపలేదు. ప్రశ్నలైన తరువాత బడ్జెటుచర్చ జరిగినది. తిరువాన్కూరువారి సర్వీసులో చేర్చుకొనుటను గూర్చియు క్వీస్ ఆల్వేయిలకు మధ్య రైలువేయుట గూర్చియు తిరువాన్కూరు ఉత్తరభాగమున నీటిపల్లయని గూర్చియు చాలామంది సభ్యులు మాటలాడిరి. శోకాధికారి సభ్యులకు తగినజవాబుల చెప్పెను. పోలీసు క్లబ్బు వనరు చీఫ్ యింజనీర్లు తమకాఖిలకు సంబంధించిన ప్రశ్నలకు తరముల నిచ్చిరి. 5.40 గంటలకు సభ ముగిసినది. మరల నేడు కూడును.

హిందూమహమ్మదీయ

కలహములు

లాహోరు, ఆగస్టు 4:—లాహోరు పట్టణములో నేటిసాయంత్రము హిందువులకును మహమ్మదీయులకును కలహము జరిగెను. అద్దరకు గొప్పగాయములు తగిలినటుల దెలిసినది. సమయమునకు పోలీసువారు వచ్చి యొక్క వ అల్లరి జరుగకుండ తప్పించిరి. వచ్చే మొహరంపండు గలలో శాంతికి భంగము గలుగుండ పోలీసువారు అన్ని యేర్పాటులను జేయుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

విడుదల

“నాలెడ్డి” పత్రిక పాప్రయిటరు మాంగ్ టిన్న గారు “న్యూలైటు” పత్రికా సంపాదకుని చంపినటుల లేబడినకేసులో తీర్పుచెప్పబడెను. ముద్దాయి నిర్దోషియని విడిచిపెట్టబడెనని రంగూననుండి వార్తలు తెలియుచున్నవి. (అ. ప్రె.)

దేవరపాడిలాం గ్రామంలో గతనెల 31 తేదీని గొర్రె లక్ష్మ్యుడు భార్య దాని అనే మనిషికి ఏకకాలమున ముగ్గురు కొమార్లు జన్మించినారు. అని అధికార్ల సత్యనారాయణమూర్తిగారు వ్రాయుచున్నారు.

మంచితరుణము!

గొప్ప రైస్ మిల్లు తాటరి

త్వరపడుడు!!

రూ 1,00,000 లకు లాటరీ.

టిక్కెట్టు 1-కి రూ 5 లు మాత్రమే.

20,000 టిక్కెట్టు.

గవర్నమెంటువారికి తెలియబడినమీదట లాటరీమూలముగా విక్రయించుచున్నాను.

లాటరీవేయబడు ఆస్తివివరము:—గోదావరిజిల్లా రామచంద్రపురము తాలూకా కొమరిపాలెంలో నాలూకు య 2 సెం. 69 భూమిన్నీ, అందులో నన్న 20 అ. + 6 అ. పైజగల కార్మిష్టోయిలరు, 11" + 19" + 30" గల మార్బల్ డ్రాప్ నాలుగు కాంపాండు ఇంజను, 8 పెల్లర్లు, 2 కోనులు, 4 పూల్లు, ఎలీవేట్లు, జల్లెళ్లు, హెచ్చీంగులు, పుల్లీలు, వీటికి సంబంధించిన బిల్డింగులు, గోడెడ్లు, కలిగియుండి మంచివర్కింగు ఆర్డరులో నున్న రైస్ మిల్లున్నా.

సౌకర్యములు వగైరా:—సదరు మిల్లు కోజు 1 కి 12 గంటల చొ॥ పనిచేసేయెడల 600 బస్తాల ధాన్యం ఓయ్యముగా తయారు కాగలవు.

ఈ మిల్లు కాకినాడ కాలవగట్టుకు చేరియుండి ధాన్యముపంటకు సుప్రసిద్ధమైన అనేక గ్రామములకు సమీపముగా ఉండడమే కాకుండ, అనంతరై రైల్వేస్టేషనుకు 3 మైళ్లదూరములోనున్న బిక్కవోలు రైలుస్టేషనుకు 4 మైళ్లదూరములోనున్న ఉండి యున్నది. పడమరమీదనున్న రైల్వేమీదుగానున్న కాకినాడ రాజమండ్రి వగైరా పెద్దపెద్ద పట్టణములకు సరకుల పంపుటగాని సదరు పట్టణములనుండి సరకులు తెచ్చుకొనుటగాని అన్నివిధముల సౌకర్యములను కలిగియున్నది.

ఇతరవిషయములు:—లాటరీవిషయమైన వ్యవహారములు యావత్తు నాలేరపున చూచుటకు శ్రీకొవ్వూరి కృష్ణారెడ్డిగారిని లాటరీ మేనేజరుగా ఏర్పాటుచేసియుంటిని. వారివలన సందువిషయమై జరిగింపబడు యావత్తుచర్యలకు నేను బాధ్యుడనై

యుండును. గాన టిక్కెట్టు వలయువారు సదరు కృష్ణారెడ్డిగారికిగాని వారి వలన నియమింపబడిన యేజంట్లవద్దగాని స్వయముగా గాని మనియార్డరుద్వారా సొమ్ముపంపిగాని పొందగలరు.

లాటరీ టిక్కెట్టు యావత్తు పూర్తిఅయినవెంటనే లాటరీ కలుపుతేది ఆంగ్ల పత్రిక, స్వరాజ్య, పత్రికలలో ప్రచురముచేయించి తగు పెద్దమునుష్యులయెడట లాటరీ కలిపియెత్తబడును. వన్నాలైన సొమ్ములో ఖర్చులు పోను మిగిలినసొమ్ము రామచంద్రపురము కోఆపరేటివు బాంకిలో డిపాజిటుచేయబడును.

గెలుపుపొందినవారికి వెంటనే పోస్టుద్వారా తెలియబరుపబడును. పైని ఉదహరింపబడిన పత్రికలలో కూడ ప్రచురింపబడును. ఆవెంటనే 15 కోజులలో వారి స్వంతఖర్చులపైని క్రమమైన దస్తావేజు నావల్ల వ్రాయించుకొనవచ్చును. సదరు దస్తావేజు రిజిస్టరీ కాలముందు సదరు మిల్లుకు సంబంధించిన దస్తావేజులు క్రమప్రకారం యివ్వబడును.

పైన నుదహరింపబడిన వివరములుగాక యితర తిబిసిళ్లు కోరువారు కొవ్వూరి కృష్ణారెడ్డిగారివల్లగాని వారివల్ల ఏర్పరుపబడిన యేజంట్లవల్లగాని తెలిసికొనగలరు.

లాటరీ టిక్కెట్టు అమ్ముటకుగాను కమిషన్ ఏజంట్లు కావలెను. సరసమైన కమిషన్ యివ్వబడును. ఏజంట్లుగా పనిచేయువారు మంచి లాభమును పొందుటకు యిదే మంచితరుణము గాన లాటరీ మేనేజరుగారికి వ్రాసిగాని వారివద్దకు వచ్చిగాని పరతులు యేర్పరచుకొనవచ్చును.

కొవ్వూరి కృష్ణారెడ్డిగారు

లాటరీ మేనేజరు,

కొమరిపాలెం. (గోదావరిజిల్లా)

పడాల అమ్మిరెడ్డి,

కొమరిపాలెం.

[illegible]

స్థానిక వార్తలు

మదరాసు ఎస్టేటులందు ఆస్తు:—ఈస్టేటును గూర్చిన సూచనలన్నియు గవర్నమెంటు లాశాఖ కార్యదర్శికి పంపబడెను. (ప్రభుత్వ ప్రకటన)

వరదలనహాయపెట్టి:—శ్రీహను వరదల సహాయ సంఘమువారు సానుభూతి దెలుపుచు దక్షిణభాగమున వరదల సహాయనిధికి రూ. 500 విరాళ మొసంగినట్లు బాబూరాజేంద్ర ప్రసాదుగారు తెలిపారు.

జనరంజని:—ఆర్. వెంకటరంగరావుగారు నేడు (పెన్సివేన్స్ మేజిస్ట్రేటుగారివద్ద జనరంజని అనుతెలుగు సచి త్రమాసపత్రిక సంపాదకుడుగాను ప్రకటనకర్తగను డిక్లరేషను ఒసంగెను.

ఒకనవరణ:—నిన్నటి ఆంధ్రపత్రికలో (5-8-24) 11 వ పుటయందు హిందూ మతసమ్మతమైనా యను శీర్షిక క్రింద ప్రాసంగికముగా ఎల్. ఎ. సుందరరామయ్యగారు రాసిన సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు రని పొరబాటుగా అచ్చుపడినది. చదువరులు సవరించుచు గాక.

వరదలనహాయము - టకచ్చేరి:—1924-వ సం॥ ఆగస్టున 10-తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము 4-15 నుం టలకు మద్రాసు గోవిందప్ప నాయుని పీఠిలోని సాంవర్ధమునా లులో "వడ్డీ రిటైన్ ఫండు"కు గహా యము చేయుటకై వెంకట భూరు లాయ పాట కచ్చేరి జరుగును.

మైలాపురం సంశితసభ:—ఆదివారము 10-8-24 తేదీన మైలాపురం నుండిరమున సాయంకాలము 4-20 గంటలకు తిరువాలూరు రాజాయగారి పాటకచ్చేరి యుండును.

17వ తేదీ ఆదివారము సాయంకాలము సులూచన సతి యను కథాకాలక్షేపమును బ్రహ్మకృతి ముత్తిభాగవతాదుగా జరిపెను.

చెన్నపురి హైకోర్టుజడ్జి

రంగూను, ఆగస్టు 5:—రంగూను హైకోర్టుజడ్జిగ ను న్న జడ్జిను, "హెచ్. సి. సి. చిత్రానిని మద్రాసు హైకోర్టుజడ్జి గ నియమించిన విషయము లంక్షములో" కేపుఅధికారకీర్త్య (ప కటింపబడును. (ఆ.ప్రె)

కార్యకేషను ఎన్నికలు:—వావిళ్ల వెంకటేశ్వర కాస్ట్రులుగారు రాయపురం దివిజనుకు వి. రామదాసుగారి ప్లానే కాంగ్రెసు కిలాఫాం స్వరాజ్యపక్షముల తరపున అభ్యర్థి లుగా నూచింపబడిరి. వి. రామదాసుగారు యందుల కంగీ కరించిరి. వెంకటేశ్వర్లు కాస్ట్రులుగారు హాసరకీ మేజిస్ట్రేటు పదవికి రాజీనిమ్మటచే ఎన్నికలకు నిలముట, కెట్టి అభ్యంతరము లేదని శ్రీనివాసయ్యగారు తెలుపుచున్నారు.

రాకపోకలు:—డా॥ ఎస్. స్వామినాథను బారి రుగా, కండ్ల ఆకుపత్రి నూపర్చెంటు మేజరు ఆర్. ఇ. రైటుగారు నిన్న రాత్రి మదరాసు వీడి పోయి. ఎల్లెక్రిబ ఇంజనీరు ఇ. జె. బి, గ్రీనువుగారు, ఆర్. గృతాల్ల డ్రైవరు డా॥ నుమ్మిగారు పోలీసు నూపర్చెంటు రైటుగారు నేడు చెన్నపురికివచ్చిరి.

తమిళనాడు కాంగ్రెసు భాదీవస్తునిలయము నుండి వి. ఏ. కృష్ణమూర్తిగారు మాక్స్ ముక్తావ్రాయు చున్నారు:—జూలై 20 అమృతములు, క్రిందటికలలో నేను తెలియపర్చిన అభిప్రాయమునే శ్రీరసరమచున్నది. చెన్న పట్టునులోని ప్రజలు యొకను మేల్కొనలేను మాదగ్గర వచ్చువాగు ఖద్దరుకోలతలు, మాదిరులు రంగులునుంచి కావల యునని కోరుచున్నారు. కాని ఖద్దరుతెత్తమును ప్రజలొకను గ్రహింపలేదు. ప్రజలుకోరునట్టి ఖద్దరునకై మేము ప్రయ త్నించుచున్నాము. మాకీవిషయములగు అనుభవము లేకున్నది. అయినను మేము తగినప్రయత్నములు చేయుదుము.

నేను యొకను లరనారి నందిరిని ఖద్దరువ్యాపకమునకై కృషిలుప (ప్రాధింపుచున్నాను. పాకకాలంబుచువు విద్యా ధ్యు ఖద్దరవ్యాప్తికి తోడ్పడవలెను. దేశభారము పాఠివిద సున్నది.

జూలై 20 అమృతముల ఆదాయము మొత్తము రూ 4164-8-0.

మార్చి 15 నుంచి యా 4½ నెలలు రూ 14802-1-9 వ్యాపారమును చేసినాము.

'జనరంజని'

సూత్తుమాసపత్రిక

సంపాదకుడు:—రా. వెంకటరంగరావుగారు

(జనరంజని) యను సూత్తుమాసపత్రిక యొకటి నేడు వెలు పడినది. పేరుసాగ్ధముగనున్నది. ఇందు జనశ్రద్ధలు ఆంధ్రులకే వర్తింతును. ఆంధ్రజనరంజనియైనపుడు ఆంధ్రత్విమిందాపహ్ని యుండునని పాకకులూహింపవచ్చును. ఆంధ్రసంఘము, ఆంధ్రాచారములు, ఆంధ్రపరిసరము లిందు న్యాసపద్యచిత్రరూప ముల ప్రకర్షింపబడినవి. 'కల' వేంకటనాయక' అన్నందులకు శ్రీ తిరుపతి వేంకటాచలపతి యాత్రావిషయము లిందు సచిత్ర ముగ వర్ణింపబడినవి. 'నిరీక్షణము' అనుచిత్రము తద్వర్ణనముప ద్యరూపమునను చూచివదిని యానందింపవలసినది. లంబోదరు నిప్రసాసనము 'సాక్షి' నిజోదయుండి నవ్వుపుట్టించును. నందూరి సుబ్బారావుగారి (సంశ్లేషి) యను ఎంకిపాటభావపూరితమై చుననేసాలు, మనిసిమాకేసాలు, మనిసిపనసాలు, మననేసా లు" నను పల్లవిని పూరించుచు పాకకుని యనుందానందమున చేల్పును. పితృద్రోహి, ప్రేమపాశము' మున్నగుకథలు నీతిబో ధికములై చనరాదుచున్నవి. ఇకను వాఙ్మయప్రభోధకములును ఆంధ్ర వాఙ్మయమునకు కొంతవన్నె దెచ్చునట్టియు ఆంగ్ల ఆ ర్థశాస్త్రకథలు అనుశీర్షికను కావ్యవాక్యకరణతీర్థులు పంచాంగ్న ల ఆదివారాయాశాస్త్రాగారు వ్రాసినవ్యాసమున కథయును యీ పత్రికయందమూల్యమైన ప్రచురణమునవలయును. చిల్లరి శ్రీనివాసరావుగారు యీపత్రికయందు రాయబారప్రహ సము' అని వాసిన చారిత్రాత్మకవ్యాస మింపుగ నున్నది. ఇ ట్టివ్యాసమునింకను కొన్ని పితృవ్రాయబూనుకొనట ముత్తము. చతుర్వణికటకము' అనుశీర్షికను శ్రీ తిరుపతి నూర్వారావుగా రు అరవమునుండి ఆంధ్రమున భాషాంతరికరించిన నీతిపద్యము లు చాలవ్యాద్యములుగ నున్నవి. పత్రికాధిపతులు యిందు వా దపత్రికాచదువులకవకాశముందు వ్యాసములను తావుండవని శై ష్టికపుకు ప్రాణముండదేమో యని భయముచేసెనగాని యిం దు ప్రాటించబడిన పద్యములును వ్యాసములును ఆ భయము దీర్చెను.

ఈ పత్రిక ప్రతిమాసమున 1 వ తేదీని ప్రచురింపబడు చుండును. రచయితలు వ్యాసములను పద్యములను వ్రాసి, పా కకులు స్వప్రయయలైవకించి యీ పత్రికను ప్రోత్సహించి తో డ్యనుచురని నమ్ముచున్నాము. (సం॥ చందా 3-0-0)

పత్రిక మలయువారు సంపాదకునకు పోస్టుబాక్సు నెం 146 చెన్నపట్నం అని వ్రాసికొనవలయును.

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము

పరీక్షలు నిలుపుజేయుట

జైను ఛాన్సలరుగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—దక్షిణ భాగములో వరదల ప్రమాదమువలన గతగిన యిబ్బందివలన పెట్టంబరు మాసములో కానున్న పరీక్షలను ఆత్మీయమాస మునకు మార్చునని సిండికేటువారిని గోరుచు చెన్నపురిలో గతనెల 22 వ తేదీన బహిరంగసభలో తీర్మానింపబడెను. ఆ తీర్మానముగూర్చి ఆగస్టు 2 వ తేదీన జరిగిన సిండికేటు సభలో చర్చ జరిగినవిషయ ఈతిగా తీర్మానింపబడెను. పరీక్షలను ని లుపుజేసి వేరొకమాసమున జరిపినచో వరదల బాధ లేనిప్రాం తముల విద్యార్థులకు యిబ్బందికలుగును గావున మరొన్ని కార ణముల చేతనుగూడ ఇదివరకు ప్రకటించినట్లు పరీక్షలు పెట్టం బరు 8 వ తేదీన ప్రారంభింపబడుటకే నిశ్చయించడ మైనది. అయినను, పెట్టంబరుపరీక్షలకు ధరఖాస్తుబెట్టి డబ్బుకట్టినకు ఆపరీక్షలకు రాజాటంబడిన విద్యార్థులు తిరిగి మార్చి, ఏప్రిలు పరీక్షలకు వేరుగా ధరఖాస్తు డిసుము చెల్లింప నవసరములే గుండ మొదటిసారి యుండు పరీక్షయగ్రంథములపైన జరుగు పరీక్షలకే హాజరునటకు అనుజ్ఞ యొసంగబడెను.

సూతన రిజిస్ట్రారు

ఇప్పుడు గ్లాస్టో విశ్వవిద్యాలయమునందు అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారుగా నున్న విలియము మాకులీనుగారిని మదరాసు సిం డికేటువారు రిజిస్ట్రారుగా నియమించిరి. ఆయన గ్లాస్టో విశ్వ విద్యాలయమునందు లా పట్టభద్రుడు కార్యదర్శుల ఛార్జ్ డిప్యూ టిట్యూటు:సభ్యుడు (ఎ. సి. ఐ. ఎస్), గ్లాస్టో విశ్వవిద్యాలయ మునందు 8 ఏండ్లనుండి ఉద్యోగిగా నుండెను. విశ్వవిద్యాలయ పరిపాలనకుండు మంచియనుభవము గలవాడు.

సివిలు జస్టిసుకమిటీ

సివిలుజస్టిసు విచారణసంఘమువారు 4 వ తేదీన సమా వేశమైనపుడు ప్రథమమున లాజర్నులు సంపాదకులు వరదాచారి గారు సాక్షుమిచ్చిరి. అందు న్యాయశాఖోద్యోగలను నియ మించుటయందు హైకోర్టువారిని తప్పక సంప్రదింపవలెనని చెలిపిరి. న్యాయవాదుల సంఘమునుండి జిల్లాజడ్జీలను నియ మించునపుడు ముఖ్యముగా హైకోర్టువారికే అధికార ముండ వలెనని చెలిపెను.

కేసులువిచారణ ఆలస్యముగుటనుగూర్చి ఇట్లు చెలిపెను:— కేసులు వాయిదాలు వేయుటనుగూర్చి న్యాయాధికారులును వకీళ్లును గలసి మాట్లాడుకొనవలెను. వకీళ్లకును న్యాయాధి కారులకును అన్యోన్యత యుండవలెను. సభార్ధి నేటు కోర్టుల నుండి క్వార్టర్లీ నివేదికలంపు టనవసరమనియు, దిగువకోర్టుల పని తణిఖీజే మనెంచినచో అప్పుడప్పు డంపిన జాలునకెను. వెర్మనెంటు కోర్టుల సభివృద్ధి జేయవలెననియు, సబుకోర్టుల తణిఖీజేయుబాధ్యత హైకోర్టువారిపైనుంచి మునసబుకోర్టు లనే జిల్లాజడ్జీలకొప్పగింపవలెననియు వరదాచారిగారు నూచిం చిరి. లాటోలులు (కేసులను వకీళ్లకు కుదుర్చు మధ్యనర్తూ) అధికారులై వకీళ్లను నాఖరులవలె జూచుచున్నారు. వీరి బాధ తొలగించవలెనని బారు ఎసోసియేషనులవారు ప్రతిత్నించు చున్నారు గాని పక్ష భేదము లుండుటచే పిలుగాకున్నదని సాక్షి చెలిపెను.

పి. ఎం. శివజ్ఞానం మొదలియారు

హైకోర్టునకీలు కెల్లాల మహాజనసంఘము ప్రతినిధి స్వామికాజుకోర్టులో పని త్వరగా జరుగకున్నదని ఫీర్యాదు జేసెను.

మదరాసులో ప్రాణెను సర్వీసు పద్ధతి కాల అనర్థము గా నున్నదనియు, ఒరిజినలుపైనున దినమునకు 20 కేసులు విచా రింపబడునట్లు ప్రకటించి అందుకు సంబంధించిన పార్టీలవరిని సాక్షులతో సహా రప్పించుచుండురనియు, ఆక్షేపించిరి. డిక్రీల నములు జరుపుకొనగోరు అర్జీలవిషయమున ఒక్క అములు జరు గులోపున ఒక అర్జీచాలునని చెలిపెను. లాజర్నులులో రిపోర్టు కావలసిన కేసులను ప్రత్యేకించి నూచించుటకుగాను హైకోర్టు జడ్జీలను కొందరిని నియమింపవలెననికోరెను. హిందూ మహమ్మ దీయ కాసనములను ఒక్కటిగా చేర్చి వ్రాయించవలెనని నూ చించెను.

పాట్రిజిగారు

కింగు అండు పాట్రిజి సాటిసిటరు కంపెనీవారగు పి. డ బ్ల్యు పాట్రిజిగారు తరువాత విచారించబడిరి. పిరు కేసు జరు గుచుండగా మధ్య వచ్చు కాగితములన్ని టి ని ఒక ప్రత్యే కో ద్యో గి జూ డ వ లెనని గోరెను. న్యాయపరములకు సంబంధించిన కేసులు విచారిం చుటకు ప్రత్యేకజడ్జి యొకడు నియమింపబడవలె నని గోరెను, నగరమునందు సివిలుకోర్టులో ఒక్కజడ్జియే యుండుటచే ఎ క్కువ విశంబనము జరుగుచున్నది. కేసులబాబితా వేయబడునపు డు వకీళ్లను సంప్రదింపరు. స్వామికాజుకోర్టు అధికారమును హెచ్చించుటకు సాక్షిసమ్మతింపలేదు. జడ్జీలుచేయుపని చాలవ రకు మేజిస్ట్రేటుల నలన జరుగగలదు. గార్డియనుల చట్టముక్రిం న అర్జీలు చాలవిశంబన మగుచున్నవని ఫీర్యాదుజేసెను. న్యవహా రములు జరుపు కంపెనీలను రిజిస్టరు జేయవలెనని గోరెను. అంతట నాటివిచారణ ముగిసెను.

ఎ. వి. సుబ్బారావుగారు

బరహంపురము న్యాయవాదుల సంఘము తరపున ఆ య్యగారి వెంకట సుబ్బారావుగారు సాక్షుమొసంగిరి. మనస బుకోర్టులలో మంత్రాంగము పని చాలవరకు హెచ్చుగూర్చునా లవలన జరుగగలదని జేపెను. స్వామికాజుకోర్టునకు రూ500 వర కు అధికార మొసంగినచో సబుకోర్టునందు పని తక్కువ కాగల దని చెలిపెను. సామాన్యము తనకాలకు సంబంధించిన కేసులు స్వామికాజుకోర్టుల కంపవచ్చునని చెలిపెను. పార్టీలు తాము తెచ్చుకొనుసాక్షుల బాబితాలను ముందుగా మొదటి విచారణ సరికే యంపవలెనని తెలిపెను. ఆబాబితాలయం దున్నవారిని తప్ప ఎక్కువనుండి సాక్షులను విచారింపగూడదు. ముద్దాయి లను దావాదారుని విచారింపుటయుండు విచారింపినచో ప్ర తివాద మెట్లుండునో నుండుగా చెలియగలదు. అందుచే విశం బనయొండవలెను. డిక్రీల నములుజగుపుటకు ఒక్కసారియే అ ర్జీల సంగీకరించిన జాలును. ఆములు జరుపుకాల పరిమితి 6 ఏండ్లకు తగ్గింపవలెను. దివాలా కేసులను జూచుటకు ఒక న్యాయవాదిని రూ 200 వేతనముపై ప్రత్యేకముగా రిసీవరుగా వే సికోగవలెను, లేదా పూర్వమువలె ఒక కమిషనరును నియ మింపవలెనని సాక్షి చెలిపెను.

టి. శ్రీనివాసులు మొదలియారు

ఈజోడు కీలుగారును, స హా కార స ం ఘముల అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారుగారునగు టి. శ్రీనివాస ముదల్యారుగారు

మదరాసు శాసనసభ

కె. సర్వారాయుడు బి. ఏ., బి. యల్. యం.

యల్. సి. గారి ప్రశ్నలు

ఈ ఆగస్టుమాసమున జరుగనున్న చెన్నపురి శాసనసభలో కె. సర్వారాయుడు బి. ఏ., బి. యల్., యం. యల్. సి. గారు తామువేయదలచి, చెన్నపురి శాసనసభ కార్యదర్శి గారికి తెలిపిన ప్రశ్నలు.

గౌ. హోమమంబరగారు క్రింది ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చెదరా?

1. చెన్నపురి రాజధానిలో డిప్రీట్టు బోర్డుదావతో సహా యనుపదారి నిర్మాణ కార్యక్రమమును గూర్చి తీర్మానము ఏదైన నేర్పడినదా? అట్లులేన నేడిప్రీట్టు బోర్డులు వానిలో చేర్చబడినవి?

2. ఫోర్ట్రెంటు జార్జిగేట్లులో కృష్ణజిల్లా విభజన విషయమై ప్రచురింపబడిన గవర్నమెంటు ప్రెస్ ప్రకటనను గురించి:—గౌ. రెవిన్యూమంబరగారు క్రింది ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చెదరా?

1. తాలూకాలయొక్క సర్దుబాటు విషయమై సంఘ ములచేగాని గొప్పవారిచేగాని సంహారేయైన పంపబడినవా? పంపబడి యుండిన తీర్మానమేమి?

2. పడమటి గోదావరిజిల్లా హెడ్ క్వార్టర్స్ విషయము ప్రభుత్వమువారు ఏతీర్మానమునైన జేసిరా?

3. గౌ. లామంబరగారు క్రింది ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరము లిచ్చెదరా?

1. ఏలూరుడివిజయంలో కొన్ని గ్రామముల నుండుజనులు దొర్లకొమ్మ పాలై యున్నారనెడు విషయము కృష్ణజిల్లా పోలీసు నూపరిం పెండ్లెంటుగారు ఆయా గ్రామములందు విచారణ చేయుచుండిరా?

2. అట్టి గ్రామము లెవ్వి? వాటిపేరులేమి? దొర్లకొమ్మ చేయువారెవరు? పోలీసువారు ఎన్నియట్టిలు పైలుజేసివారు? వారు ఏమిచర్య జరిపినారు?

3. పోలీసువాడిని నేరాధికారమున తెలియజేయబడిన అన్యాయాక్రమముల సమంజసముగ తెలుపవలయును.

సమాచారసంఘములు సివిల్ కోర్టులలో కేసులు దాటికొనబడుచాల విభజనము జరుగుచున్నదని ఫిర్యాదు జేసెను. అల్పదోషముల లంచముల కారణముచే ఆ కారణముగ కొన్ని అరెస్టులు తీర్చివేయవలయునని.

గౌ. స్ట్రా ఆర్థుగారు:—మీరు సరిగా నున్నదని దలంచి ఒక అరెస్టు తీర్చివేయదు. అది సరిగలేదని గమనిస్తే తక్షణ ద్రోలును. అంతట మనసముగారికి ఏల ఫిర్యాదు జేయలేదు?

సాక్షి:—అది చాల స్వల్పవిషయ మనును.

స్త్రా ఆర్థుగారు:—మీరు ఫిర్యాదు జేయలేదనుమాట.

సాక్షి:—ఒక్కడ నేమిజేయలేను గావున బారుసంఘమువారికి ఫిర్యాదు జేసితిని.

స్త్రా ఆర్థుగారు:—మనసముగారివలన లాభము లేకున్నచో, జిల్లాజడ్జికి ఆపై హైకోర్టునకు ఫిర్యాదు జేయవలెను. అప్పుడు నిష్పన్నయోజనమైనచో పత్రికలలో ప్రకటించుకొనవలెను.

సాక్షి:—ఈ దురాచారము చాల విషయములలో గలదు. ఇప్పుడు పుచ్చుకున్నది నూతనముగా వచ్చుచున్న లంచగొండితన మంతలేదు. ఈ విషయము నేను బహుశాని వచుతులు విని జెప్పటలేదు. నేను పోలీసు స్ట్రా ఆర్థుగారిని జమైన బాధ్యత నెరిగి జెప్పుచున్నాను. జిల్లా జడ్జిని దిగునకోర్టులను తనిఖీజేయుట 2 రోజులలో ముగించుచున్నాను. అది చాలదు కావున తనిఖీలకై పత్రికముగ ఒక జడ్జిని నియమింపవలెను. గ్రామపంచాయతీకోర్టులు రెండేడ్ల క్రిందటనే స్థాపింపబడినవి. అవి సంపూర్ణ పరముగనే పనిజేయుచున్నవి. కాని పక్షభేదములందు గ్రామములలో నివి పనిచేయజాలవు. కోఆపరేటివు పంచాయతీలకు సివిల్ అధికారము వీయలేదు. సమాధిశిలల సంఘముల కాయాధికార ముసంగవలెనని సాక్షిగోరెను.

టి. ఎం. రామకృష్ణారెడ్డిగారు, చిత్తూరు గ్రామములలో తగవు లేప్పుడును గలగుచుండును గావున అచ్చటి పంచాయతీ కోర్టులు సంపూర్ణ పరముగ పనిజేయుటవలె జెప్పిరి. కావున అట్టి కోర్టు తీర్పులపై ఆ పీలు చేయుట కధికార మియగోరెను. ధూ 1000 లో బడిన అక్సీన్సిటి యందును అంత్య తీర్మానములకు ఇకవురు నలు జడ్జిలను నియమింపవలెనని గోరెను. శీరిసాక్ష్యముతో నిన్నను సభ 1-20 గం ముగిసెను.

మధుల నేడు ప్రారంభమయ్యెను. పి. వెంకటరమణారావు గారు మదరాసు హైకోర్టుకలెలు, మదరాసు వక్రీల సంఘము అగ్ర్యక్షులకు టి ఆర్. రామచంద్రయ్యగారు, రికార్డులకు టి ఆర్. ప్రభు లక్ష్మీనరసింహగారు సాక్ష్యులుచ్చిరి. దీని వివరములు పకటించబడును.

4. ఇకమీద నిట్టి అన్యాయాక్రమముల పాలుకాకుండ జనుల రక్షించుటకు రికమెండు చేయబడిన చర్యయెట్టిది?

II గౌ. పబ్లిక్ వర్క్స్ చుంత్రిగారు క్రింది ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరము లిచ్చెదరా?

1. గోదావరినదియందు ఆనకట్టకు పైభాగమున మిట్ట లేర్పడు విషయము ప్రభుత్వమువారికి తెలియునా?

2. తెలిసియుండిన వాటిని తీసివేయుటకై ప్రభుత్వము వా రేమిచేసిరి?

6. అట్టిమిట్టలను తీసివేయుటకై గోదావరి యనకట్టతో కలిసి యొక స్పష్టమగునూనువుండుట వాస్తవమేనా? అట్టి నూను ఉన్నపుడు సామర్థ్యము కలిగిన యింజనీరు విచారణ క్రింద నాటూము నేలతెరచి, నదిని చక్కబరచవలెదా?

II. విజ్ఞేశ్వరపు పెద్దతూము ఎంతసేపు వదులుటకు ఏర్పరుపబడినది? ఈనీటికిలన నెంతభూమి సాగుబడికాగలదు?

3. గోదావరి పడమటి డెల్టాలో విజ్ఞేశ్వరపు పెద్దతూముక్రింద యంగీకరింపబడిన ఆయకట్టు ఎంత?

4. 1923-24 సంవత్సరమున విజ్ఞేశ్వరపు తూముగండ నిజముగ పారిన నీరెంత?

ఆసంవత్సరమునకు పూర్వమునా నీరుగండ పారిననీరెంత? ఎంతెంత భూమి క్లాసిఫైడ్ నెట్ క్రిందను బాపతు నెట్ క్రింతను డ్రైనెజ్ క్రిందను, సాగుబడి చేయబడినవి?

8. ఈయెరుసంవత్సరములు పారిననీటివలన నెంతభూమి సాగుబడి చేయవలెను?

1. డెల్టాలో ఏపెద్దకాలువలు, చిన్న కాలువలు, ఇప్పుడు పూర్వమువలె చక్కగ పనిచేయుచున్నవా?

2. పైపులు ఏర్పరుచుటలో జలయంత్రాస్త్ర లెక్కకు ఆధారముగ తీసికొనబడు లెవలెంత?

3. అవిలొందు లైన నేర్పరుపబడిన కాలువలయొక్క వితములా లేక ఇప్పుడ వాడుకగ నుంపబడు వితములా?

4. తొలవొల్ల నేర్పరుపబడిన వితములైన పైపుల గుండ ఎంతసేపు పారవలయునో అంతసేపుపాడునా? లేక పోయిన కావలసినంతటి నీటి యాధారము కలుగజేయు టెట్లు?

IV. గోదావరి డెల్టాలో నీరు వడిసిపోవు విధాయకము తృప్తికరముగను, చక్కగను నున్నదా?

2. లేకపోయిన దానిని చక్కబరుచుటకు ప్రభుత్వము వారు ఏమిచర్య తీసికొని?

3. 1923-24 సంవత్సరమునను, అందుకు పూర్వము నాల్గుసంవత్సరములలోను, సంవత్సరమున కొకటికి డెల్టాలోని వరుమాననెంత?

నీరు వడిసిపోవుటకును, కాల్వలను వృద్ధిపరుచుటకును ఎంతమె త్రములు కర్చుపెట్టబడినవి?

కృష్ణజిల్లా తొలవలూరి యూనియన్ కు సంబంధించిన ప్రశ్నలు:

గౌ. స్టానిక్ స్వపరిపాలనమంత్రిగారు క్రింది ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరము లిచ్చెదరా?

I. యల్. బి. ఆర్థు I 38 నెక్స్ట్ ప్రకారము, కృష్ణ జిల్లా బెజవాడ తాలూకా బోర్డు ప్రెసిడెంటు తాత్కాలికముగ తొలవలూరు యూనియనుకు ప్రెసిడెంటు నేర్పరుచుటకు చేసిన యుత్తరవును ప్రభుత్వమువారు కొట్టివేసినది నిజమా?

II అట్లుచేయుటకు కారణమేమి?

III న్యాయముగ I-38 వ నెక్స్ట్ ప్రకారము తనకుండు అధికారమును మించి తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటు నియమము కను జేసినది ప్రభుత్వమువారు తలచిన నట్టియతివిశిష్టయొక్క హంశములెవ్వి.

IV ఆయు తరవును కొట్టివేయుటకు పూర్వము ప్రభుత్వమువారు పోలీసులహాను పొందిరా? పొందియుండిన నా సలహాను బలమిద నుంతురా?

V కృష్ణజిల్లా బోర్డు ప్రెసిడెంటుగారు, పైజెప్పుబడిన తాత్కాలికముగ నియమింపబడిన ప్రెసిడెంటుపై కొన్నిలోపముల నారోపించుచు ప్రభుత్వమువారికి రిపోర్టుపంపినది వాస్తవమా? వాస్తవమైన నాలోపము లెవ్వి?

VI ఆరోపింపబడిన లోపములకు పెంపొరర్ ప్రెసిడెంటువద్ద యేదైన సమాచారము గ్రహింపబడినదా?

VII బెజవాడ తాలూకా బోర్డు ప్రెసిడెంటు ప్రభుత్వమువారిని జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటును జాబుల మూలకముగ ప్రభుత్వమువారు పెంపొరర్ ప్రెసిడెంటుమీద చర్యదీసికొనుటకుపూర్వమే అతనిపై నారోపింపబడిన లోపములను తనకు తెలియజేయుచునది వాస్తవమా? అట్లులేన తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుయొక్క యుత్తరవును రద్దుచేయుటకు పూర్వము ప్రభుత్వమువారు విచారణచేయవలెననుటకు కారణములెవ్వి?

VIII పూర్వము ప్రెసిడెంటుగనుండి నాతడు యూనియనుడుబ్బు, కాశీతములు, పెంపొరర్ ప్రెసిడెంటునకు ఒప్పజెప్పక పోవుటవలన తోటివలెను, మణియితర చిన్న పనివారికిని ఎంత ట్టుకొనినను జీతము లీయబడిలేదు. యూనియనుకును అంతయు నిలిచిపోయెను; ఇది ప్రభుత్వమువారు రెండుగురురా?

లేనియెడల పూర్వపు ప్రెసిడెంటును ఈప్రమున కంతయు కారకుడనుటకు విచారించవలయును.

IX జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటు పెంపొరర్ ప్రెసిడెంటుపై లోపారోపణ జేయుచు ప్రభుత్వమువారి కంపెన రిపోర్టును, కరెస్పాండెన్సును బలమిదనుంచెదరా?

X జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటు తనపై నమాయపడి యున్నందున నారోపింపబడుచుండు లోపముల విచారణ, జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగాక, జిల్లాకలెక్టరు చేయవలసినట్లు పెంపొరర్ ప్రెసిడెంటు ప్రభుత్వమువారికి రిపోర్టు పంపినది వాస్తవమా?

XI ఇట్టి రిపోర్టు పంపబడియుండియు ప్రభుత్వమువారు జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటునే విచారణ చేయుమని యడిగినది వాస్తవమా?

గౌ. ఎక్స్ నెజు మంత్రిగారు ఈ క్రింది ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చెదరా?

“వత్తర డిపార్టుమెంటుల ఆఫీసరులగ నుండువారును, ఎక్స్ నెజు డిపార్టుమెంటులో నసిపైంటు ఇన్స్పెక్టరుగ నుండి యంతకుపై నుద్యోగముల బదులుగ నుండువారును, వారి వారి యుద్యోగమున కేర్పరుపబడిన జీతముల దీయుచుండ, యెక్స్ నెజు డిపార్టుమెంటులో ఆక్టింగు ఇన్స్పెక్టరుగ నుండువారికి ఆయుద్యోగమున కేర్పడిన జీతము ఈ యుద్యోగములకు వాస్తవమా? గౌ. మంత్రిగారు ఆక్టింగు ఇన్స్పెక్టరుగ నియమింపబడిన తక్కువజీతమైన 150 రూ లు ఇప్పించునట్లు చేయుదురా?

2. మద్రాసు ట్రావెలింగు అలవెన్సు చట్టములు రాకమునుపు ట్రావెలింగు అలవెన్సు విషయమున ఆక్టింగు ఇన్స్పెక్టరు ఇన్స్పెక్టరు, ఇరువురును ఒకటి గ గణింపబడుచుండిరి; క్రొత్త ట్రావెలింగు అలవెన్సు చట్టములు వచ్చినపిమ్మట ఇన్స్పెక్టరుకు 100 రూ॥ అసిస్టెంటు ఇన్స్పెక్టరుకు 75 రూ॥ ఇచ్చుట వాస్తవమా?

అసిస్టెంటు ఇన్స్పెక్టరు, ఇన్స్పెక్టరు తిరుగవలసినన్ని యూరులు నిరుగవలసినను, వా రెన్నిదినములు మఖాముచే యుదురో అన్ని దినములు మఖాముచేయుటబట్టియు, వీరికికూడా వారికి వలసినంతసౌఖ్యము లుండవలసినందునను గౌ. మంత్రిగారు అసిస్టెంటు ఇన్స్పెక్టరులకుకూడా 100 రూ ట్రావెలింగు అలవెన్సు ఇప్పింప బ్రయత్నింతురా?

3. అసిస్టెంటు ఇన్స్పెక్టరును, ప్రొవైడెంటి అసిస్టెంటు ఇన్స్పెక్టరును గుఱుముల బోపించుట యనవసరమైనను దిమునకు రూ. 1-4-0 ట్రావెలింగు అలవెన్సు మొత్తములో గట్టిముల బోపింపలేదని, తగ్గించుట వాస్తవమా? ఈవిషయమున “ఎక్స్ ప్లెం” అనుపదమున కర్థమేమి? ఒక ఎక్స్ ప్లెం చేయబడినపుడు అన్ని హక్కుల ననుభవించవలసిలేదా? ఫిక్స్ డ్ ట్రావెలింగు అలవెన్సుచట్ట తీర్మానమును ఇప్పటివలెనే యెక్స్ ప్లెం చేయబడినను దివబల్లోనుండి యేమియు తగ్గింపవలెండు నిజమా? ఎక్స్ ప్లెంవలన లాభములు చేపూరునటుల వారికి ఫిక్స్ డ్ ట్రావెలింగు అలవెన్సు నిష్పింపగా మంత్రిగారు ప్రయత్నింతురా? పోలీసు, రెవెన్యూ, ఫారెస్టు మొదలగు డిపార్టుమెంటుల మోటారువైకి లుండిన గుఱుముల బోపింపకుండ ఎక్స్ ప్లెం చేయవలెనను ఎక్స్ ప్లెం డిపార్టుమెంటులో మోటారువైకి లుండినను ఎక్స్ ప్లెంజను ఇయ్యకుండుట వాస్తవమా? ఎక్స్ ప్లెం డిపార్టుమెంటులోనుండ ఎక్స్ ప్లెం ఇచ్చువదలిన ప్రజేకపెట్టునటుల గౌ. మంత్రిగారు ప్రయత్నింతురా?

5. 1923 వ సం॥ నెవ్రెంబరు నెలనుండి ఆక్టింగు అసిస్టెంటు ఇన్స్పెక్టరుగ వేసిన వారివారి వక్రీలను నపుకర్లవారిక క్వార్టర్లీ రిపోర్టులలో నేర్పరుపబడి ప్రామాణ్యు రివెన్యూ ఆఫీసు ప్రకారము చేయుట వాస్తవమా?

1923 వ సం॥ నెవ్రెంబరుకు మునుపు, ప్రామాణ్యు రివెన్యూ ఆక్టింగు ఇన్స్పెక్టరుగ వారివారి మొత్తపు సర్వీసునుబట్టి జరుగుచుండినది వాస్తవమా? క్రొత్త ఆర్డరు వారి యోగ్యతకై తమ సీనియర్లపై ఆక్టింగు ఇన్స్పెక్టరులగ నియమింపబడిన వారికి సంబంధించదా? సాబ్ కలెక్టరు పూర్వపు పద్ధతిప్రకారము తన డిపార్టుమెంటుకు కిక్కురుగానుండిన నిజమా? డిపార్టుమెంటు వేరుచేయవలెనట్టి గౌ. మంత్రిగారు ఎక్స్ నెజు డిపార్టుమెంటులోకూడ ఆక్టింగు అసిస్టెంటు ఇన్స్పెక్టరుగ రిక్తు చునుపటిలాగు వారివారి మొత్తపు సర్వీసులో సీనియారిటీనిబట్టి యేర్పరుచునట్లును, ప్రామాణ్యు, రివెన్యూ ఆవిధమున జరుగునట్లును చేయబ్రయత్నింతురా?

తెలపవర్తంతి

చిత్రపురం

3వ తేది యిచ్చుట తెలపవర్తంతి జరుపబడినది. ఈయందు నెవ్రెంబరులో వక్రీలుబట్టి విశ్రాంతిపొందెను. (హా) సా. రా. రా. రా. తెలపవర్తము ఈరంగంపొందెను. దీనిలో విద్యుత్తును కంచి పెట్టబడినది. (ఒకవిలేఖ)

ఆంధ్రపత్రిక

1924 వ సంవత్సరం ఆగస్టు నెల 6-వ తేది
బుధవారము

మ్యూజియము

1923-24 సంవత్సరపు మ్యూజియము జరిపాలనా నివేదికము ప్రచురింపబడినది. ప్రేక్షకుల సంఖ్య కొలదిగా హెచ్చెను. ముక్కోటి ద్వందశి, కనుమండలగలనాడు ప్రేక్షకుల లభికసంఖ్యకు లు విచ్చేసిరి. 1466 సంవత్సరపునాటి మూడు రాతిచిత్రపులును ఒక సంధమును నూతనముగ చేర్చబడెను. ఇవి ఏలూరునుండి తీసికొనిరాబడినవి. ఆంధ్రకావ్యమును, ధర్మశాస్త్రమునుండియు రెండు రాతి పలకలు పంపబడెను. డిక్షనరీ మండలము ల నుండి తామ్ర లిపిహామములు కొత్తవి తెప్పింపబడెను. పార్వతి, శ్రీదేవి, శ్రీకృష్ణ, సుబ్రహ్మణ్యుని దైవ విగ్రహము లిందుగలవు. తామ్రశాసనములకొన్ని కొత్తగా చేరెను. కృష్ణామండలమునుండి చేరిన యొక తామ్రశాసనమునందు, కాకతీయనృపుడుగు గణపతిరాజునెద్ద బని చేసిన మంత్రముమారుడు తిక్కచమూరితి, గ్రావపాడు గ్రామమును ఏబది మంది బ్రాహ్మణులకు దానముచేసినటుల గనుపించును. ఈదానము 1260 వ సంవత్సరమున జరిగెను. మరొకతామ్రశాసనమునందు వెలనాటిప్రభువగు రాజేంద్రచోడుడు, 1169 వ సంవత్సరమున గ్రామ దానముచేసినటుల గనుపించును. వేంగిదేశమునందు రాజ్యముచేసిన కడపటిచాళుక్యనృపులయొక్కయు, సామంతనృపులగు వెలనాటిప్రభులయొక్కయు పరిపాలనకాలమును తెలుపుట కిది యక్కరకు వచ్చునని సూచింపబడినది.

ఇంకొకతామ్రశాసనము, తూర్పు గంగరాజగు ఇంద్రవర్మ, బ్రాహ్మణుని కొకరికి దానముజేసినటుల తెలుపుచున్నది. విజయనగరనృపులగు వేంకటపతి దేవరాయలు 1612 సంవత్సరమున నొక గ్రామమును దానముజేసినటుల, ఇంకొక తామ్రశాసనము తెలుపుచున్నది. ఇల్లవనృపుడుగు విజయనంది ప్రకృమవర్మ చేసిన దానశాసన మొకటి గలదు. మ్యూజియమునకు లోహ సామగ్రి విశేషముగ కొనబడెను. కడప జిల్లాలో ముచ్చిలు తయారుచేసిన ప్రాతచిత్రలేఖనములు సంపాదించబడెను. నికటికసంవత్సరమునందు సంపాదించబడిన ప్రాతనాణెములలో, ఈస్తు ఇండియా కంపెనీ కాలమునాటివి రెండుగలవు. అల్లాడదీను చక్రవర్తికి సంబంధించిన ఆరు మొహాలు కర్నూలుజిల్లాలో దొరకెను. ఢిల్లీ చక్రవర్తుల కాలపు బంగారు ఫణములు 69 పిండిపల్లెలో దొరకెను. విజయనగర రాజగు దేవరాయలకు సంబంధించిన రెండు బంగారు లెక్కరీతులును, హరిహరరాయలకు సంబంధించిన వినిమిదియు, కడప జిల్లానుండి తెబడెను. మొగలు రాజులకాలము నాటివి 37 బంగార ఫణములు సంపాదించబడెను. ఇవియు కడపజిల్లా

నుండియే తెబడెను. రాజరాజుచోళునినాటి వెండి నాణెములు నాలుగు తంజావూరు జిల్లాలో దొరకెను. వీనియందు బంగారము, వెండి, రాగి, సీసము గలసియుండెనట. కృష్ణాజిల్లా అయ్యంకి గ్రామములో విజయనగరనృపాలుడుగు ప్రతాపదేవరాయనికి డెండినవరహా దొరకుటబట్టి, విజయనగర పరిపాలనము నలుకొనల వ్యాపించియుండెనని గ్రహింపవచ్చును. క్యానిమోరా గ్రంథాలయపుప్రేక్షకుల సంఖ్య 26020 నుండి 28988 వరకు పెరిగెను. వీరు ఉపయోగించిన గ్రంథముల సంఖ్యగూడ పెరిగెను. 309 ఉద్గ్రంథములు కొత్తగా చేర్చబడెను. యూనివర్సిటీ లైబ్రరీకి నెడలిన ప్రేక్షకుల సంఖ్య 14,667 నుండి 15083 వరకు పెరిగెను. ఉపయోగించిన గ్రంథముల సంఖ్య 21305 నుండి 21,491 వరకు హెచ్చెను. ఈ గ్రంథాలయమునుండి గ్రంథములను బదులుతీసికొనిన యూనివర్సిటీ డిడర్ల సంఖ్యయు, బదులుతీసికొనిన గ్రంథముల సంఖ్యయు కొలదిగా తగ్గెను. ఇట్టి తగ్గదలకు కారణమేమియో తెలియదు. గ్రంథాలయోగపాకర్యములు సరిగలేవనుమొరల కాధారము గలదేమో, కనుగొనుట యవసరము.

స్కూలు ఆఫ్ ఆర్ట్స్

ఈపాఠశాల నిర్వహణముగ నున్నదని, ఇదివరకు వెలువడిన రిపోర్టు తెలిసియుండెను. ఇట్టిపాఠశాల నసలే రద్దుజేసిన బాగుండెడిది. ఏలనన, చిత్రకళలకు ప్రోత్సాహమొసగని పాఠశాల స్కూల్ ఆఫ్ ఆర్ట్స్ నామమునకు తగియుండదు. పాఠశాలా వ్యయమును పరిశీలించుటకు ప్రత్యేకోద్యోగి యొకరు నియమింపబడిరి. వీరి రిపోర్టు, అందుపై ప్రభుత్వ పరిశీలనమును ప్రచురింపబడినవి. 1922-23 సంవత్సరమునందు, విద్యార్థులు తయారుజేసిన వస్తువుల అమ్మకమువలన 5014 రూపాయలు మాత్రము చేకూరెను. వ్యయము హెచ్చుగను రాబడి తక్కువగను చేరుచున్నది. పాఠశాల కేవలము శిక్షణకొర కేర్పడి యుండుటచేత, వర్తకప్రతిష్ఠాపన గాదనియు, అందుచే లాభము సంపాదనాశింపరాదనియు, స్పెషలు ఆఫీసరుగారి యుద్దేశ్యము. విద్యార్థులు చాలమంది తయారుజేసిన వస్తువులు అమ్ముడు పోజాలవు. ఆరితేరినవారు తయారుజేసిన వస్తువులు మాత్రమే, అమ్ముడుబోవుట సహజము. ఈ ప్రతిష్ఠాపన ఫ్యాక్టరీ గాకబోవుటచే, ఆదాయ వ్యయములను తీన్నగ పరిగించుటకు వీలు గలుగదని, ఆఫీసరుగారు తెలుపుచున్నారు. వీరు కనుగొనగలిగినంతవరకు, 1922-23 సంవత్సరమునందు 16340 రూపాయలు ఖర్చయ్యెను. 5015 రూపాయలు వస్తువిక్రయముద్వారా చేకూరెను. ప్రభుత్వమువారికి పదివేలకుపైగా చేతి సాము తగులుచున్నది. 274 మంది విద్యార్థులును, 23 గురుఉపాధ్యాయులును, 62 మంది కూలీలును గలరు. 12 మంది విద్యార్థుల కొకయూపాధ్యాయుడును, నలుగురు కూలీలును కావలసివచ్చుచున్నది. ఏ పాఠశాల యందును ఇంత యట్టహాసము గనుపించదు. వడ్డంగమును తీసికొనిన, 10617 రూపాయలు ఖర్చగుచుండగా, అమ్మకమువలన రూ. 3439 లు మాత్రమే చేకూరినవి. 157 మంది విద్యార్థులకు బోధించుటకు ఉపాధ్యాయులును కూలీలును గలిసి 40 మంది కావ

లసి వచ్చెను. నలుగురు ఉపాధ్యాయుల కొకరు చొప్పున కావలసివచ్చుచున్నారు. ఇటులనే లోహపువనిలో 15 మంది విద్యార్థులకు ముగ్గురు ఉపాధ్యాయులు 6 గురుకూలీలు కావలసియున్నారు. తిప్పిచీనేతి నేర్పుటకు ముగ్గురు విద్యార్థులకు ముగ్గురు ఉపాధ్యాయులును 8 మంది హావ్యాండును గలరు. ఇటులనే ఇతరపనులను నిర్వహించుటకు ఎక్కుడమంది హావార లున్నటుల తెలియచున్నది. ఏవస్తువు కేత సామగ్రి నుపయోగించినదియు లెక్కలేదు. వివరములు తెలియవు. మొత్తపుకలపమాత్రము గుర్తున్నది. దూలములను కోతకియ్యగనే, ఫిమ్మట నేమి జరిగినదియు తెలియదు. ఏవిద్యార్థి ఎంతకలప నుపయోగించు చున్నదియు లెక్కలేదు. మొత్తముమీద పాఠశాలావ్యవహారములు అన్నివిధముల దుస్థితియందున్నటుల నుపించును. స్పెషలు ఆఫీసరుగారు వ్యయములో కొన్నితగ్గదలలను సూచించిరి. ఈపాఠశాలలో చిత్రకళలను నేర్పుటను విరమించుటచే, ప్రాతచిత్రపటములను నికమీద కొననక్కరలేదని, స్పెషలు ఆఫీసరుగారు తెలుపుచున్నారు. ఆకృతిలేఖనమును రద్దుజేయవచ్చునని, వీరు గొరుచున్నారు. ఇట్టిసీతిలో చిత్రకళాపాఠశాలయను నామమునసలే తొలగించి, దీనిని వడ్డంగపు పాఠశాల యని చేరిడుట ముచియుగ నుండును. పెద్దపేరులతోపిలిచిన లాభమేముండును? చెన్నరాజధానిలో చిత్రకళలపై నెంతటియభిమానము గలదో, చిత్రకళాపాఠశాలా వృత్తాంతము తెలుపకనే తెలుపుచున్నది. పాఠశాలలో అనవసర వ్యయము జరుగుచున్నదను విషయమున, ప్రభుత్వమువారు స్పెషలు ఆఫీసరుగారితో నేకీభవించి ప్రాతచిత్రపటముల నికమీద కొననక్కరలేదని, ప్రభుత్వమువారుగూడ అంగీకరించిరి. ఆకృతిలేఖనమును మాత్రము మానవలదని, వీరు గొరుచున్నారు. ఏదియో యొకరికి చిత్రకళాపాఠశాల నికముందును నిర్వహించెదరని తెలుచున్నది కాని దానియపయోగము మాత్రము మృగ్యమని, సులభముగ గ్రహింపవచ్చును.

హిందూ దేశము: విద్యాభివృద్ధి

ఇండియాప్రభుత్వపు విద్యాశాఖాధికారి యగు రిచీగారు ప్రచురించిన 1922-23 సంవత్సరపు నివేదికము గాంచిన, ప్రస్తుతదుస్థితి తెల్లమగును. ప్రయుమరీడిడ్వ దేశమునంద తటను వ్యాపించవలయునని కోరుచున్న యీ కాలమునందు, 20.0 పాఠశాల లభికమగుటగాని, విద్యార్థుల సంఖ్య 2 లక్షలు హెచ్చుటగాని, సంతృప్తికరముగానేరదు. హిందూ దేశము మొత్తముమీద ఇది యభివృద్ధి యనించుకొనదు. బర్మా, బెంగాలు, మధ్యరాష్ట్రములలో పాఠశాలల సంఖ్యయు, విద్యార్థుల సంఖ్యయు గూడ తగ్గెను. విద్యాధికారిని వేదనజూచిన, బర్మాలో ప్రాచీన పద్ధతి ననుసరించి విద్య యధికముగ వ్యాపించినటుల తెలియగలదు. ఆంధ్రతి నిరసింపబడుటచే, విద్యకెట్టి ప్రోత్సాహము గలుగుటలేదు. అధునికపద్ధతివలన పిద్య యధికముగ వ్యాపించుటలేదు. ఇట్టి సీతిలో ప్రయుమరీడిడ్వ క్షీణించుట ఏమాత్రము వింతగాదు. ఇప్పటి కయినను, వెనుకటిమాదిరి ప్రతిగ్రామము నందును జాతీయపాఠశాలలు నెకొననగాని విద్య సర్వత్ర వ్యాపింపనేరదు. ఈ కాలమున, పిద్యకు విశే

వముగ వ్యయమగుటచే, పరిశాలను కొనసాగించుట దుష్కరమగుచున్నది. భవనములక్రిందను, బల్లలు, కుట్టలు, మున్నగు వరికరములక్రిందను ధన మధికముగ వ్యయమగుటచే, విద్య సుస్థిరముచుండును జరుగుచున్నది. ప్రాచీనవర్ణప్రకరము, వీధిబడులను స్థాపించుట కిడు సులభమై యుండును. బర్మాలో గూడ జాడసన్యాసు లుచేతముగ విద్య నెల్లరకు బోధించుచుండిరి. ఆ వర్ణప్రకారము కలుగజేసికొనుటచే, ప్రస్తుతదుస్థితి కివకాశము గలుగుచున్నది. మధ్యరాష్ట్రములలో స్థానికసంఘములు స్వాతంత్ర్యము జూపుటవలన, విద్యకు భంగము కలిగినను సమాధానమును నమ్మజాలము. నిమ్నజాతుల విద్య కొంతవడి ప్రోత్సాహకరముగ నున్నను, సంతృప్తికరముగ గనుపించుదు. మామూలుపాఠశాలలలో నిమ్నజాతులను చేర్చుకొనుచుండినగాని, వారు సత్వరాభివృద్ధి గాంచజాలరు. ప్రభుత్వపాఠశాలల సీతీ యెటలున్నను, జాతీయ పాఠశాలలలో నిమ్నజాతుల బాలరను చేర్చుకొనుట యత్యవసరము. ఇందు కంకరలంపి పాఠశాలలు జాతీయ పాఠశాలలు గ నేరవని, గాంధీ మహాత్ము డిటీవల సూచించియుండెను. బెంగాలు వ్యయనిర్ణయ సంఘమువారు, నెకండేపాఠశాలలను స్థానికసంఘముల కిచ్చివేయవలయునని సూచించిరట. ఈ సూచన కడు విరుద్ధమని హైందవ విద్యాధికారి బెలుపుట విచిత్రము. ప్రభుత్వపు రక్షిన్యూలో విశేషభాగము విలిటర్, రైల్వే శాఖలక్రింద వ్యయమగుచుండ, జాతీయ జీవితమున కవసరమగువిద్య, ఆరోగ్యము, పరిశ్రమలు మున్నగు శాఖలక్రింద పెచ్చించుటకు తగిన ధనము లభింపజాలదు. కోశాధికారియు ప్రజలకు హస్తగతముగ సంతవరకు, పరిస్థితులలో మార్పు గలుగుట దుర్లభము.

దాసుగారి ప్రయాణము

ఆంగ్ల దేశప్రయాణమువిషయమై చిత్రరంజన దాసుగారు తుదకు ముచ్చటించిరి. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము వారి నద్దనుండి ఆహ్వానము రాసంతవరకు, ఇంగ్లండుకు తాము పోజాలమనియు, దుమ్రాణ్ కేసుకొరకు తాము పోవుటలేదనియు, దాసుగారు తెలిపిరట. దాసుగారికి తా మెట్టి ఆహ్వానము సంపించి లేదని, వెడ్జిప్రజ్ఞుగాలు ప్రమోదించియుండిరి. ఇక ముందు ఆహ్వానమంపబడునో లేదో తెలియదు. అట్టియవకాశము గలదని తలచుటకు దాసుగారికి బలవ తరవగు కారణము లుండియుండవలెను. నర్సెంటులో ప్రచురింపబడిన వృత్తాంతము ప్రకారము, పార్లమెంటుకి ఎన్నికల సమయములలో దాసుగారు లేబరు పక్షము వారికి తోడ్పడవచ్చును. పార్లమెంటుసభ్యత్వము నకు వీరు ప్రయత్నింపవచ్చునని తెలియుచున్నది. ఇదివరకే కన్సర్వేటివు ప్రముఖులు గండ్రగోళము జేయుచున్నారు. భవిష్యత్తును మెటు లుండునో చూడవలయును.

క్రొత్తయూనివర్సిటీ రిజిస్ట్రారు

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమునకు, గ్లాస్టోనుం రిజిస్ట్రారు నెకరిని దిగుమతి జయిచున్నట్లు, వైస్ ఛాన్సలరుగారు ప్రకటించుచున్నారు. మాద్య

ఆంధ్ర గాంధీ మహాత్ముని పూజానిధి

లక్షరూపాయలు సమర్పించవలెను

6.8-24

యథా క్రి ని తో డ్దు డు డు

చందాలు	కోశాధిపతి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు
46433-9-5	పంతులుగారికి చేరిన వసూళ్లు
ఇదివరకు	ఇదివరకు 22875-14-9

పూజానిధికి సామునుబంపు చరనామా:—కా. నాగేశ్వరరావు నెం, 7 తంబుకెట్టిసిధి మద్రాసు.

స్థిలో, ఉన్నతోద్యోగులు తెల్లవారయినను నల్లవారయినను లాభమొక్కటియే. ఐనను రిజిస్ట్రారు వనిని నిర్వహించుటకు తగినవారు భారతభూమియందెవరును దొరకలేదాయని సందియము దోచుచున్నది. రిజిస్ట్రారు వదలి, అడ్మినిస్ట్రేటివ్ య్యూరలేడు, అడ్మినిస్ట్రేటివ్ కొర్మి జతముతో భారతీయు నొకని సులభముగ నియమింపవచ్చును. ఐనను, మదరాసు విశ్వవిద్యాలయము కేవల అధికారసంఘమువలె ప్రవర్తించుచున్నది. నూతనోద్యోగియగు, మ్యాన్ గారయినను గ్లాస్టో విశ్వవిద్యాలయమున అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారుగనుండిరట. వీరికి రిజిస్ట్రారు అనుభవ మంతగలేదు. ప్రస్తుత విశ్వవిద్యాలయ వైఖరి ఎంతవిరుద్ధముగ నున్నదో, ఇందు మూలమున గ్రహింపవచ్చును.

లాకాలేజి

1923-24 సంవత్సరపు లాకాలేజి రిపోర్టునందు యఫ్. యల్. బి. యల్, ఇన్స్ట్రక్టు తరగతులలో విద్యార్థులసంఖ్య వృద్ధియైనందులకు కారణము సూచింపబడినది. ఇన్స్ట్రక్టు పరీక్ష త్వరలో రద్దు జేయబడునను కారణముచే, స్టీడరు షిప్వత్సరగతిలో విద్యార్థులధికముగ చేరిరట. ప్రభుత్వమువారు తమ విమర్శమునందీ కారణములనంగీకరించిరి. లాకాలేజి పునర్నిర్మాణసంఘమువారి నివేదికను ప్రభుత్వము వారు విచారించుచున్నారని తెలుపబడినది. ఈ నివేదికయందు ఇన్స్ట్రక్టు పరీక్షను రద్దుజేయగోరిరా? విద్యార్థులకు దెలిసినవదంతి నిజమేనా? ఈవిషయమై ప్రభుత్వమువారి సంగతియు దెలుపకుండుట విచిత్రము.

నానారాష్ట్ర సంఘము: హిందూ దేశము

హిందూ దేశమునకు స్వరాజ్య మిచ్చువరకు, నానారాష్ట్రసంఘమునందు పాల్గొనుట నష్టదాయకమనియు, అందుకగు ఖర్చులను హిందూ దేశ మిక భరింపరాదనియు, రాబోవు హైందవశాసనసభలో బరిస్సా ప్రతినిధి యగు బి. దాసుగారు తీర్మానము నుపసాదించెదరు. ఈతీర్మానము చాల ముఖ్యమయినదనుటకు సందేయములేదు. పరాధీనయగు హిందూ దేశమునకు కృత్రిమాలంకారముల దొడుగుటవలన శారవహాని దప్ప వేరులాభము గలుగజాలదు. హిందూ దేశము తనప్రతినిధిని స్వంతముగ పంపుట కధికారము చేసుకొనవలయును. కేవలము ఆహంబరములగాంచి సంతసించుకాల ముంతరించినది.

వైకంఠత్యాగహము

వరదలు మున్నగు నిబ్బందులకు వెనుదీయక, వైకంఠత్యాగహాలు తమ హక్కులకై పోరాడుచునేయున్నారు. ఎట్టికష్టముల నయినను అనుభవించుచున్నారు. సిల్లలోయుము వారు ఈదుకొని పోవుచున్నారు. వాలంటీరులు బాగాగ వడుకుట కలవాటుపడిరి. స్వయంసహాయమును, కష్టసహిష్ణుతయు వారి కలవడినవి. నిమ్నజాతుల కత్యున్నతాదర్శములు గనుపించుచున్నవి. ఇట్టిస్థితిలో నిమ్నజాతుధర్మణము త్వరలో సిద్ధింపజమానదు. వైకంఠత్యాగహము సఫలమగుగాక!

గాంధీ పూజానిధి

తూర్పుకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము-బందరు
౧-౭-౨౪ మొదలు ది ౩౧-౭-౨౪ వరకు
వసూలు మొత్తము
వానపాముల: పీఠపనేని చినపిచ్చయ్య ౧౦-౦-౦.
పసువట్టు:—కాజ శింగరయ్య ౧౫-౦-౦, దావులూరి సుబ్బప్రకాశరావు ౧౫-౦-౦.
బందరు:—మోటుపల్లి రాజారావుయ్య ౧-౦-౦, బుర్రా సుబ్బయ్య ౧-౦-౦, ఆచంటల్లి కామేశ్వరయ్య ౧-౦-౦, జోష్యలలక్ష్మీదేవయ్య ౧-౦-౦, శివరెంక సుందరయ్య ౧-౦-౦, యా వియ్యయ్య ౧-౦-౦, పొత్తూరి అన్నపూర్ణయ్య ౧-౦-౦, వ్యా రంజితయ్య ౧-౦-౦, దామరాజు సుందరయ్య ౧-౦-౦ కోలవెన్ను అన్నపూర్ణయ్య ౧-౦-౦, కోటరాజు ఆదిలక్ష్మయ్య ౧-౦-౦, కోళ్లపల్లి శేషయ్య ౧-౦-౦, వెడ్డపన్నాటి రెడ్డయ్య ౫-౦-౦, వారణాసి లలితారాం ౧-౦-౦, పురాణం కనకయ్య ౫-౦-౦, కుప్పా అలిమేలయ్య ౧-౦-౦, పొత్తూరి వెంకటలక్ష్మయ్య ౧-౦-౦, రాళ్లభండి విశాలాక్షయ్య ౧-౦-౦, వేమూరి సుందరయ్య ౩-౦-౦, యా వెంకటయ్య ౧-౦-౦, లక్కరాజు ఆదిలక్ష్మయ్య ౧-౦-౦, వేమూరి సరస్వతయ్య ౪-౦-౦.
కస్తూరుపాలెం:—కొట్టిపాటి శివరామయ్య ౪౦-౦-౦.
పెద్దపొలు:—మండవ అంజయ్య ౧౫-౦-౦, మంపక కోలయ్య ౨౦-౦-౦, మంపక సరస్వయ్య ౪-౦-౦, శేటూరి శ్రీరామయ్య ౦-౪-౦, మారపాటి రామచంద్రయ్య ౦-౪-౦, వేమూరి మల్లయ్య ౧-౦-౦. మారపాటి గంగయ్య ౧-౦-౦ యాలక్ష్మీనారాయణ ౧-౦-౦ గోళ్ల చంగయ్య ౦-౪-౦ ఒక రామభక్తుడు ౦-౫-౦ నాడెళ్ల వెంకట్రామయ్య ౧-౦-౦ ఆది శేషయ్య ౪-౦-౦ మరాల సోమయ్య ౦-౪-౦ యడ్లపల్లి సుబ్బయ్య ౧-౦-౦ ఒక అభిమాని ౧-౦-౦ విష్ణుభొట్ల రామ చంద్రశాస్త్రి ౧-౦-౦ నాడెళ్ల మారయ్యనారాయణ ౧-౦-౦ పూనపరెడ్డి బల్లిచందయ్య ౧-౦-౦.
కవుళెరము:—కామూరి దామోదరయ్య ౨౫-౦-౦ కామూరి చినవేంకటరామయ్య ౨౫-౦-౦.
వేనపాలపట్టు:—చిలుకూరి లక్ష్మయ్య ౮-౦-౦ ఒక దేశాభిమాని ౧-౦-౦.

నవంబరు:—ఒక అభిమాని ౧౦-౦-౦ దేవరకొండ వెంకటసుబ్బాస్వామి ౨-౦-౦ పరిమి జగన్నాథ కాస్తులు ౧-౦-౦.

నిమగ్న:—మారెంపాటి నరసయ్య ౧౦-౦-౦ యా పుల్లయ్య ౧౦-౦-౦ యా వెంకయ్య ౧-౦-౦ యా శ్రీరాములు ౧-౦-౦.

బంధు:—నడ్లమన్నాటి కృష్ణ వేణమ్మ ౧-౦-౦ మంచి రాజు రత్నమ్మ ౧-౦-౦ నడ్లమన్నాటి రాజ్యలక్ష్మమ్మ ౨-౦-౦ కుప్పా గోపిసుందరమ్మ ౨-౦-౦ మానవరెడ్డి అమ్మమ్మమ్మ ౧-౦-౦ చింతా సుబ్బమ్మ ౨-౦-౦ నేమూరి సరస్వతమ్మ ౧-౦-౦ గుడివల్లి రత్నమ్మ ౧-౦-౦ యార్లగడ్డ సీతమ్మ ౧-౦-౦ కంచర్ల వీరరాఘవమ్మ ౧-౦-౦ దేశాభిమానురాలు ౧-౦-౦ ప్రతాపగడ్డ కామేశ్వరమ్మ ౧-౦-౦ వెంపటి అన్నపూర్ణమ్మ ౧-౦-౦ పోపూరి శాంతమ్మ ౧-౦-౦ దర్బా వెంకటసుబ్బమ్మ ౧-౦-౦ గట్టు మహాలక్ష్మమ్మ ౧-౦-౦ మందళపల్లి శివమ్మ ౧-౦-౦ యా సత్యవతమ్మ ౧-౦-౦ మంత్రాల కామేశ్వరమ్మ ౧-౦-౦ కోపల్లె కమలాంబ ౧-౦-౦ యా భారతమ్మ ౧-౦-౦ చిల్లరిగ రాజమ్మ ౧-౦-౦ యా గిరిమ్మ ౧-౦-౦ ఉత్తమూరి పున్నమ్మ ౨-౦-౦ చిత్రజ్ఞు దుర్గాంబ ౧-౦-౦ వేమూరి ఆదిలక్ష్మమ్మ ౧-౦-౦ ప్రతాపగడ్డ కామేశ్వరమ్మ ౧-౦-౦.

మొ|| ౨౯౨.౯-౦

రెండు వందలతోంబది రెండు రూపాయల తొమ్మిది అశాలు మా జిల్లా కాంగ్రెసు కార్యస్థానములో నిలువయున్నది.

౨౦వది } (సం) డై. వేం. సుబ్బారావు, ప్రధానకార్యదర్శి.

మహాత్మనిసంచారము

యావద్భారత దేశాటనము

ఈ ఆగష్టు నెలాఖరువరకును ప్రారంభముకాదు “అఖిలభారత దేశసంచారమున కీఆగష్టు నెలాఖరువరకును మహాత్ముడు బయలుదేరడు. ఢిల్లీలో ఆగష్టు జరుగుట వలన మహాత్ముడు తత్కాలమే వెళ్లుట వసరమని తెలిసినందున మహాత్ముడవటి కిప్పుడే వెళ్ల దలచెను గాని ప్రస్తుతము రానవసరమలెదని మాలానా మహాత్ముడాలిగారంతలో తంతివార్త నంపిరి, గాన మహాత్ముడు ఆగష్టు నెలాఖరువరకును ఆహవాదా బాచులోనే యుండును. మొదట సింధుదేశమునకును పిమ్మట పంజాబునకు వెళ్లవలెనను సంకల్పమే యిప్పటికిని మహాత్మునకు కలదు.

మహాత్ముడాలిగారి తంతివార్త

“మీకు జూలై 31 వ తేదీని వివరముగా నొక లేఖను వ్రాసితిని. హిందువులకును మహాత్ముడియలకును సమాధానప్రయత్నములు, కేసులించారణయును జరుగుచున్నవి. ఫలితమునుగూర్చి కేపు తంతిన్ లేఖనో పంపెదను. రాచురువు కొద్దిగా నెక్కుగిగా నున్నది. ఇంకను ముచముమీదనుండి లేవ జాలనిస్థితిలోనే యున్నాను” అని మహాత్ముడాలిగారు ఆగష్టు నెల 2 వ తేదీని ఢిల్లీ నుండి మహాత్మునకు తంతివార్త నంపిరి. “మహాత్ముని ఆరోగ్యము బాగుగనే యున్నది. అని మహాత్ముని కార్యదర్శి కృష్ణదాసుగారు నాకెరించిరి” అని యొకవిలేఖరి ఆహవాదాబాధునుండి 5 వ తేదీని కెలియజేసెను.

సింధునది వరదలు

8 తేదీనుండి నరాసరి రాకపోకలు జరుగవచ్చును దిరాదిక్ పేనా ఆగష్టు 5:—దిరాదిక్ పేనా (పశ్చిమోత్తరము) జిల్లా బ్రాఫిక్ మాపర్షెంటు యిట్లు రిలీచే యుచున్నాడు:—మహమ్మద్ కోటు గుర్వానీహమ్మ 20 మైలువద్ద సింధునదివరద కాలువకట్టచే అడ్డగింపబడినది. ఈవరద 50 మైళ్లవరకు వ్యాపించి చీనాబు నదివరకు పోవుచున్నది. పరిస్థితులలో యితరమార్పు లేదు. 8 తేదీనుండి నరాసరి గా రాకపోకలు జరుగవచ్చును. (ఆ. ప్రె.)

చెన్నపురి ఆంధ్రవిద్యార్థి సంఘము

శ్రీ. వే. రామదాసుగారు అధ్యక్షులు

నిన్న సాయంకాలము చెన్నపురిలోనున్న ఆంధ్రవిద్యార్థి లెల్లరు ఆంధ్రవిద్యార్థి సంఘమును స్థాపించుటకుగాను సౌందర్య మహాలులో నొక బహిరంగసభనుగావించిరి. శ్రీయుత వేమవరపు రామదాసు పంతులుగారు సభాధ్యక్షులుగా నుండిరి. యుత్సాహవంతులను, దేశభక్తిపూరితులను, యువకులను అనుగ్రహిస్తేని రంగనాయకులు నామిత్రుడు మల్లాది యజ్ఞనారాయణ, ఉదయగిరి భీమరాజు మున్నగువారల నిరంతరకృషివలన దామొక్కరే ప్రయత్నించి సభను సమావేశపరచిరి.

శ్రీ. పుల్లెల సీతారామయ్యగారు ప్రాధానపద్యములు జరుపుటతో కార్యక్రమ మారంభింపబడెను. అగ్రతాడు ప్రారంభోపన్యాసమునందు సంఘముయొక్క ఉద్దేశములను నూచించుచు యిట్లుపన్నునెంచిరి.

అధ్యక్షోపన్యాసము

మరరాసులో నున్న ఆంధ్రవిద్యార్థి లెల్లరు సాధారణముగా ఒకచో గూడుచుండుటకు ఒక ప్రత్యేక సంస్థయందుట చాల లాభకరముగా నుండును. వారందరికి సంబంధించిన చిక్కులుగలవు. వారు నిర్వర్తించవలసిన అత్యవశ్యకముగ కర్తవ్యములు కొన్నిగలవు. ఆంధ్రదేశమునుండి చదువుకొనుటకై నచ్చు విద్యార్థులందరు ఒకచోగూడి ఆన్వేషముగ నని చేయుచుండినగాని యీ యిబ్బందులను తొలగించుకొనుటకు గాని వాంఛితముల నీడేర్చుకొనుటకుగాని వీలుండదు. కాని యీ ప్రయత్నము సఫలీకృత మొనర్చుకొనవలెనన్న అత్యుత్తరతతో అనేకాంశము లిమిడియుండు కార్యక్రమము మొదలెడ గూడదు. కావున నేనీదిగువ నాలుగు విషయములను నూచించెదను. వాటిని నిర్వర్తించినచో చాల ఉపయోగకరముగ నుండును.

ఖర్చు

1. ఆంధ్రవిద్యార్థిలెల్లరు జాతీయ దుస్తులుగా ఖర్చు వస్త్రములనే ధరింపవలెనని నేను నూచించెదను. ఆంధ్ర విద్యార్థులు రాష్ట్రములోని యితరవిద్యార్థి లెల్లరు మార్గదర్శకులుగా నుండవలెను. అందుకుగాను ఆంధ్రవిద్యార్థి యెవ్వడును విదేశవస్త్రములు ధరింపరాదు. ఆంధ్ర విద్యార్థి సంఘములోని సభ్యులెల్లరు ఖర్చుననే ధరింపవలెనని దీక్షపూని నచో యీ కార్యము సాగ్యమగును. అట్లు జేసినచో మీ కెల్లరు ఒక విధమగు ఆన్వేషిత కుదిరి ఆంధ్ర జాతీయ ధైనికుల మను భావము కుదురును.

సాహిత్యము

2. ఆంధ్రసాహిత్యమును, విజ్ఞానమును అభివృద్ధి చేయుటకు యీసంఘసభ్యులు పాటుపడవలెను. ఆంధ్రవిద్యార్థులు యితర ఆంధ్రసాహిత్యతో మాట్లాడునపుడుగాని, లేఖలు వ్రాయునపుడుగాని తెలుగుభాషలోనే మాట్లాడవలెను. తెలుగు భాషావ్రతమునకు ప్రోద్బల మొసగుటకుగాను యీ సంఘము వారు సాహిత్య సాహిత్యవిషయమున రెండు ఉపన్యాసముల నేర్పరుపవలెను. ధనము బాగుగనుండినచో యీ సంఘమువారు ఆంధ్రపరిశోధన పండితులొకని నియమింపవచ్చును.

సంఘ సేవ

3. ఈ సంఘమునకు ఆంధ్రసంఘసేవ శాఖను చేర్చి సాంఘిక సేవయందు అభిలాష కలిగింపవలెను. ఈ సగరము నందు ఆంధ్రవిద్యార్థి యొకడైన అగ్రాధ్యక్షుడు అసహాయుడై యుండినచో యీసంఘమువారు సహాయము జేయవలెను.

4. ప్రతియేడును ఆవత్సర ముత్తీర్ణులైన ఆంధ్ర పట్టభద్రులను సత్కరించుటకుగాను ఒక వార్షికోత్సవము జరుగుచుండవలెను. అందువలన ప్రాతవిద్యార్థులకును ప్రొత్సాహిని యొకా పరిచయములు కుదురును. అని అగ్రతాడు ఉపన్యసించెను.

ఇందుపై ఆ విద్యార్థులలో కొందరికి సందేహము కలిగెను. రాజకీయ విషయములలో యీ సంఘమునకు బోకల్ల నుండగూడదనియు, ఖర్చు ధరింపవలెనను నిబంధన బెట్టినచో కొందరికి యిబ్బంది కలుగుననియు ఒక విద్యార్థి ఉపన్యసించెను.

పిదప నీదిగువ తీర్మానము చక్కగు జేసెను:—“ఇచ్చట సమావేశమైన ఆంధ్ర విద్యార్థులు ‘ఆంధ్ర విద్యార్థి

సంఘ మనుషేయన ఒక సంఘమును స్థాపింప తీర్మానించుచున్నార.”

ఈ తీర్మానమునందుగల పేరు మార్చవలెననియు, ‘ఆంధ్ర యువజనసంఘ మనుషేయ బెట్టిన విద్యార్థులు కాని ఆంధ్ర యువకులను గూడ చేర్చుకొనుటకు వీలుండవలెననియు టి. ఎం. శంకరంగారు సవరణ ప్రతిపాదించిరి.

వేరొకరు అట్లు చేయుటకు వీలులేదనిరి. ఆంధ్రయువకులందరు సమావేశమగుచుండుటకు వేరుగా ఆంధ్రసభి యొకటి చెన్నపురిలో గలదనియు, దానిలో, విద్యార్థులుగూడ చేరవచ్చుననియు, విద్యార్థులకు ప్రత్యేకముగ ఒకసంఘ ముండవలెననియు యీసంఘ మేర్పరుచుటచే నీది విద్యార్థిసంఘ వనియే యుండవలెనని ఆయన దెలిపెను. అగ్రతాడు గూడ అట్లే అభిప్రాయము దెలుపుటచే సవరణ ఉపసంహరించుకొ. బడెను తీర్మానము ఆమోదింపబడెను.

కార్యనిర్వాహకసంఘము

పిదప నీదిగువతీని కళాశాలకొక విద్యార్థి చొప్పున కార్యనిర్వాహక సంఘము ఏర్పరుచబడినది:—ప్రెసిడెన్సీ కళాశాలకు—టి. రాధాక్రిష్ణరావు, క్రైస్తవకళాశాల—రా. చంద్రమూలిగారు, పన్నయ్యప్ప కళాశాల—ఇ. నరస రెడ్డిగారు, లాకారేజీ—ఎ. సుబ్బారావుగారు, మెడికలు కాలేజీ—జి. వి. చంద్రరెడ్డిగారు, రాయపురం మెడికలు స్కూలు—సి. రామరావుగారు, ఆయుర్వేద కళాశాల—కె. వి. సుబ్బారావుగారు, ఈ సంఘము వారికి యొకను అధికముగా సభ్యులను చేర్చుకొను అధికార మియ్యబడెను.

తరువాత సంఘము కార్యదర్శులను, కార్యనిర్వాహకసభ్యులనుండియే యొక్క కొనసలెనా లేక వైచారి నెన్నుకొనవచ్చునాయను విషయము ఓటునకులేగా, వైచారి నెన్నుకొనవచ్చునని తీర్మానింప. డెను. ఎం. మల్లిరెడ్డిగారు, టి. వి. క్రిష్ణయ్యగారు సహాయకార్యదర్శులుగా ఎన్నుకొనబడిరి. ఈసంఘమునకు జేమవరపు రామదాసుగారు అధ్యక్షులుగా నుండవలెనని ఏకగ్రీవముగా ఆమోదింపబడెను. ఉపాధ్యక్షులు మగ్గిరిని యుచుండుటకు నిశ్చయించడమైనది. అందుకుగాన ఏడుగురి చేర్చు నూచింపబడెను. అందులో ఏమవ్వరంగిరికించిన వారిని ఉపాధ్యక్షులుగా ఎన్నుకొనుట యగును.

ఈసంఘమునకు సభ్యత్వము చందా సాలనకు 1 రూపాయిగా నిశ్చయించడ మైనది.

సభయొక్క కారణోద్దేశములను నిబంధనలు ఏర్పరుచుటకుగూర్చి నాడు వ్యవధి లేదు గనుక, ప్రస్తుతమునకు వివిధ ఆంధ్రవిద్యార్థులయందును వికాసత్వము గడుపుటయే మఖ్యోద్దేశముగా నేర్పరుచుకొని తక్కిన వివరములను రానున్న మాసములో సమావేశ మయినపుడు పెద్దలసలహాకొని యేర్పాటు జేసికొనుటకుగాను నిశ్చయించిరి.

సెప్టెంబరుమాసములో ఆంధ్రసభలు జరుగునపుడు విద్యార్థి సంఘసభ్యు లెల్లరు తమగృహమునకు వచ్చి అల్పాహారముల విందారగించి మిగతా కార్యములను నిర్వర్తించుకొనవలెనని అగ్రతాడు వి. రామదాసుగారు ఆహ్వానించిరి. ఈపుగా కార్యదర్శులు అధికముగా సభ్యులను చేర్చుటకు పాటుబడవలెనని హెచ్చరించిరి. అగ్రతాడునికి వందనము లర్పించుటతో సభముగి సెను.

ఎంతయో శ్రమపడి పరిసందర నొకచో జేర్చిన విద్యార్థి లెవ్వరును యీ సంఘపదవుల కాసింపలేదనిమాత్రము తెల్పుట సంభవించుచున్నారము.

మల బారు మాస్టిలా హాయము

జొంబాయి, ఆగష్టు 5:—మలబారు మాస్టిలా సహాయమునకై హాబిసిడ్డిక్ వక్తావర్తనలు భిలాఫుకు కమిటీ ద్వారా వేయిరూపాయలకు పై నొసంగిరి. అ|| ప్రె||

పదవపాహీదీజిత అరెస్టులు

శి, గు, ప్ర, సంఘమువారికి దెలుపుట

అమృత్సరం, ఆగష్టు 5:—పదవపాహీదీజితలో 10 మార్గసభ్యులు ముగ్గురు జైలదారు నివంధారులును మిగిలిన జలందరు పట్టణములోని గ్రామములనుండి బోవుచుండెదప్పుడేసిన విషయము శి. గు. ప్ర.సంఘమువారికి దెలుపబడెను. టిట్టిపని జరుగుటకు కారణములును స్ఫూర్తాంతములయొను గలియలేదు కానిపాహీసుసారికిని జరితును యెదోసంఘర్షణము జరిగిన అంశాశ్రయ గూఢివార్లు దెలుపుచున్నవి. పాహీ: వ జరితు ముట్టడించుటలు దెలియుచున్నది. (ఆ.ప్రె)

బొంబాయి జైల్లోయైద్య కళాశాల

మాలానా షేక్ తాలీగారు

బొంబాయి జైల్లోయైద్య కళాశాలలో విద్యార్థులను క్షమన నుపన్యసించుచు మాలానా షేక్ తాలీగారు కళాశాలా కార్యనిర్వాహకులను ప్రజలధర్మవైద్యశాల సేర్పరచి వైద్యశా శ్రమను శ్రేష్ఠతముగా బోధించుచున్న డాక్టరు డేవీయులు గారు మున్నగువారిని చాలప్రశంసించిరి.

“నా సోదరసోదరీమణులారా! యువతీయువజనులారా? నేనీటిని ప్రశంసించితిని. మీరు స్వాంగలదు. మీరు దేశభక్తిని ధైర్యమును వెల్లడించుచు నీకళాశాలలో చేరట చాలమంచిపని. నేనందులకు మిమ్ములను కొనియాడుచున్నాను. మీరు కళాశాలను వరకు చేరినవను ప్రారంభించినపుడే మీరవి సరిగా ప్రారంభింపుడు. నేను భారతయోధుడను. నానలనే మీగందరును యోధులు కావలెననియే నేను కోరెదను. నేను మనలో భిన్నాభిప్రాయము లేర్పడెను. అందువలన మీరు నిరాశచెందకూడదు. నేను విక్రమ రాజీయములను విశేషముచేయగోరుటలేదుగాని మీరే ముందు పౌరధర్మ నిర్వాహకులయ్యెదరుగానని మీరెప్పుడు హృదయపరిత్రును కావించుకొనవలెను. నేను మహారాష్ట్రసోదరులనే ముఖ్యముగా కోరెదను. నిండలను, విమర్శలను, లెక్కచేయకుడు. కేసరీ, మహారాష్ట్రపత్రికల వ్రాతలను గూర్చి ఆరాటము నొందకుడు. భేయగారి చిన్నపత్రిక వ్రాతల మీకు జెందకుడు. (వైద్యవర్ణన). మీరే ఆలోచించుకొనుడు.

తిలకు ఘనపాద? గాంధీయును?

అనునీ ప్రశ్న కాద్యంతయులను పడుటయేలేదు. నేను లోకమాన్యుని అనుచున్నాను. మొదటినుండియు నేను తిలకు మహారాజునే అనుసరించుచుంటిని. నాసోదరుడుగూడ నటులే లోకమాన్యునే అనుసరించుచుండెను. మేము మొదటనుండియు కర్మయోగమునే అనుసరించుచుంటిమి. లోకమాన్యుడు మొదటి నుండియును భారత యోధుల కగ్రీమముడై యుండియే ప్రతిఘటనమును సాగించుచుండెను. గోక్షేగారు నటులే చేసిరి. నేను గోక్షేగారినిగూడ ప్రశంసించెదను. నేను లోకమాన్యుని అనుచున్నాను నేను గోక్షేగారి నభివర్ణించుచున్నానా కెట్టి అభ్యంతరమును కనబడదు. ఇప్పుడు భారతదేశే నేను సమస్తభూభూమిగా నున్నవారందరను గోక్షేగారివలెనే గాజకీయములందు మొదటిస్థానముల నలంకరింపవలెననియే నేను కోరెదను. అప్పుడు నేను సంతోషముతో నాలవెనుక నిలచెదను. ఈవిషయముననే శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి తో నేను కలసింపుచుంటిని. లోకమాన్యుడెన్నడును వెనుక నిలుకూడదు. కష్టములను భరించుచున్నాను ధైర్యమును చూపుటగోను, గురితప్పకుండుటగోను గూడ లోకమాన్యుడే అగ్రే సగుడైయుండెను. లోకమాన్యుడు ఎరవాడ చెఱసాలలో శిక్ష ననుభవించుచుండిన రోజులలో గాంధీమహాత్ముడు న్యాయవాదిగానుండి అమితముగౌరవము నార్జించుచుండెను. ఇప్పుడు మహాత్ముని నాయకత్వముక్రింద మనము చేయుచున్న పనిమిది? దేనిని లోకమాన్యుడు ప్రారంభించెనో దానిని మనమిప్పుడు కొనసాగించుచున్నాము. అట్టిచో వివాదకు కారణ మేమి కలదు?

గాంధీమహాత్ముడే రాజకీయ పక్షముననుగూడ చేరిన వాడుకాదు. అత డన్ని పక్షములకును అతీతుడగు విశ్వాస ధనుడు (హార్మోని) ఆయన మనకొక విధానము సేర్పరచెను. దానిని నెరవేర్చుట కిప్పటివరకునుగూడ మనము గట్టి ప్రయత్నమును చేయనేలేదు. మన మధ్యిరులుగా నున్నాము. ఆంగ్లకృపాములలో ప్రవేశింపవలెనను నా సక్తి మనలో కొందరిని బాధించుచున్నది. ఆద్యారములలో ప్రవేశించినచో సంక్షుల స్థానములకును ప్రభుత్వ గృహముల విందుకునుగూడ ప్రవేశముకలుగును. నేనట్టి దురాత్మణులను కొరువాడనుగాను. నా ఆశయ మొక్కటే. నా దృష్టిసంతకు దానిపైననే నిలిపితిని. నేను డెర్బీ పంచెనును గలువగోరుచున్నాను. నేను పంచెమును గలువగోరుచున్న (కాతునైన) అతిమృదుగా నుండవలెను. రాజకీయ పంచెను గలువకు మనమేమి చేయవలెను. మనలోనున్న శక్తిని ఉత్తమసామర్థ్యమును పూర్తిగా వినియోగించి రాజ్యమును తిప్పవలెను. నేనీటిని లనినందులకు స్వరాజ్యపక్షమునా గను నామిత్రులు నన్ను పరిహసించుచు నేనెరుగదును. వారికి నేనాధనమునైన చూపగలరా? తెలివైనవని గానుగకు కట్టి బడి చుట్టుచుట్టు తిరిగి ఓకతోటగా గానుగయెప్పులె చక్క చర్యణముగా కావనసభలలో తీర్మానములను సవరణలను ఉపహరింపవలెనను సాధనముగట్టి తిప్ప మరేసాధనమును వారికి తెలియదు. (పరిహసన వర్ణన) నేను స్వాతంత్ర్యమును గానుగంధునుగాని దానికొరకు విజ్ఞులను పంపను. స్వాతంత్ర్యము నాహిమ్ము. నేను దానిని గానుగంధునో నాకాత్మ విశ్వాసము ముఖ్యముగా నుండి దీరవలెను. రాజ్యమువలన కలిగినంత బాగుగా మఱి దేనివలననుగూడ నాత్మవిశ్వాసము కలుగదు. ఖద్దరును ధరించుటవలనతప్ప మరదేనివలనను మన కార్థిక స్వాతంత్ర్యము కలుగదు.

ఓ సోదరీమణులారా! మీరి అంగుళీయకమును చూచి తిరా? ఇది దంతపు ఉంగరము (ఖద్దరునుచిలోనుండి తీసి చూపుచు) కాకినాడలో కాంగ్రెసుమహాసభ జరిగినపుడు 20000 మంది ఆంగ్ల నారీమణులు నిండుసభలో నాకీయుంగరమును స్వగణవిహ్మముగా నొసంగిరి. తమకు ఖద్దరుపైనను మహాభిప్రాయమును విశ్వాసము కలదని వారినాయకులు నాకరించి ఆవిశ్వాసమును నూచించుటకే నాకీయుంగరము నొసంగిరి. అటులే మీరుగూడ మహాత్మునియందును ఖద్దరునందును విశ్వాసమును కలిగియుండవలెను. గృహములందు నిజమగుయజమానులు (స్త్రీ)లే. మీరెటుల నాజ్ఞాపించిన నటుల పురుషులు చేయకతప్పదు. ఈస్వాతంత్ర్యసమరమున మీరే (స్త్రీ)లే నాయకత్వము వహించి నడిపింపవలెను. నేడు లోకమాన్యుని సాంపత్సరికోత్సవదినము లోకమాన్యునికెగల ఆత్మవిశ్వాసమును స్ఫురింపుడు. మీరు మీమనంబులను పరిశోధించుకొని ఏది యుక్తమని లోచన నటులచేయుడు. భేయగారు చెప్పిరి. డాక్టరు సత్తేగారు చెప్పిరి మాత్రము మీ రొకరిమాటలనువిని ఏమియు ననకుడు. (నవ్వు) మీకు సత్తముని నమ్మకము కలిగినచో నా విషయమునే తెలుపుడు. తెలిపినరీతిని పనిచేయుడు. లోకమాన్యుడెప్పుడు నటులే నడచుకొనెను. కాన నెన్నడును నిరాశచెందకుండ చేయవలసిన పనిని పదిలిచేయుడు” అని మాలానా షేక్ తాలీగారు నడిపిరి.

విప్రుల ప్రాశ్నసరు భేయగారు మాలానాగారికి వంద నము లానరించిరి. మాలానాగారు వైద్యశాలలోనికేసి రోగిల సందరిని కుశలప్రశ్న గావించిరి ఈనెల 5 వ తేదీని హిందూ విలేజుర వ్రాసెను.

మోస్తాల అరెస్టులు

ఒక శాసనసభ్యుని తంతివార్త

టి. ఎం. మోయిదు మదరాసు శాసనసభ్యుడు గవర్నరుగారి ఆంతరంగిక కార్యదర్శిగారి కీడుప అత్యవసర తంతి వార్త నంపెను.

“ఈదినకు విషయము గవర్నరుగారికి యెరుక పడుచున్నది. దక్షిణ మలబారునందు మోస్తాలను జరిమానాలు చెల్లించక పోయినందుకుగాను యింకను అరెస్టులు చేయుచున్నారని నమ్ముచున్నాను రి వర్తనుండి తెలియవచ్చినది. విప్లవము సందర్భమున శిక్షలను నిలుపుజేసిన వారికి ఆశిక్షలను రద్దుజేయవలెనని శిఫార్సుజేయుచు శాసనసభవారు తీర్మానించుకొనినది వరదలదు స్థిని వారివైవిధించిన జరిమానాలనుదయవలచి రద్దుజేయవలెనని యు వారిఅరెస్టులను నిలుపుజేయవలెననియు యిప్పుడు గవర్నరుగారిని నేనుకొనుచున్నాను. దయచేసి బాధితుల దుఃఖోపశమనము జేయుటకుగాను జవాబుదెలుపుడు”. (ఆ.ప్రె)

దాసుగారి ఇంగ్లాండు పయనము

దాసుగారి కాయుద్దేశ్యమే లేదట

కలకత్తా, ఆగస్టు 5:—“ఫార్వర్డ్” పత్రిక తారకేశ్వర ప్రశ్నోకవిలేఖరి సి. ఆర్. దాసుగారు అచ్చటికివచ్చిన విషయమును నివేదించుచు దాసుగారు ఆపట్టణములోని ప్రజలతో అనేకవిషయములు మాటాడుచు, తమకు ఇంగ్లాండునుబో నుద్దేశము సలేదనియు, బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు ఆహ్వానించినతప్ప బోత్తు లెనియు జెప్పినటుల దెలుపుచున్నాడు. దుమ్రాను కేసు సందర్భమున బోత్తులన్నాడను యుదంతముగూడ నిరాధారా మైనవని ఆయనచెప్పెను. (ఆ.ప్రె)

యునై టెడు స్టాంబురులసంఘము. వార్షిక సభ

మదరాసు, ఆగస్టు 4:— ఆగస్టు 18వతేదీన బెంగళూరులో జరుగనున్న దక్షిణయిండియా యునై టెడు స్టాంబురులసంఘ వార్షికసభ ప్రతినిధులెవ్వరును ప్రస్తుతము వారివారి వాటికల నుండి కడలుటకు వీలులేక పోవుటప్రయిష్టపాపివేయబడినది. ఎప్పుడుజరుగనో తిరిగి తెలియజేయవలెను. అనికార్యదర్శి హెడ్ పాపిం నటక గారు మామతెలియజేయుచున్నారు. (ఆ.ప్రె)

పోదనూరు రైల్వేపనివాండ్ర సంఘము

నేలం, ఆగస్టు 6:—సర్వీసు సెలవుసంబంధమైన కష్టములన్నియుతీరనవనియు, కార్మిక నాయకులపై తేబడిన సెన్సూరిటీ కేసు కొట్టివేయబడెననియు పోదనూరు రైల్వేపనివాండ్ర సంఘమువారు డాక్టరు వరదరాజులనాయకుగారికి వార్త నంపిరి (ఆ.ప్రె)

లోకమాన్యుని వార్షికోత్సవము

అధికారులవైఖరి

బెంగళూరు మహాసభవారు లోకమాన్యుని వార్షికోత్సవసందర్భమున ఊరేగింపు సాగింపవలెంచి జిల్లాపోలీసు నూతరం బెం డెంటుయొక్క అనుమతిని కోరిరి. అనుమతినిచ్చుటకు నూతరం బెం డెంటు తిరస్కరించెను. ఈవిషయము జిల్లాకలెక్టరుకు మనవిచేయబడెను. నూతరం బెంటు ఆర్డరువిషయములో జోక్యము కలుగజేసికొననని కలెక్టరు తెలిపెను. అధికారుల ప్రవర్తన మీరితిగనుండుట చిత్రము.

లోకమాన్యుడు—హిందూమహామృదీయసభ్యుల

లోకమాన్యుని అయిదువార్షికోత్సవ సందర్భమున హిందూమహామృదీయ సభ్యులనుగూర్చి తిలకుగారి అభిప్రాయము లనుగూర్చి ఒక కాంగ్రెసుసభ్యుడు పత్రికానిచ్చెను.

“తిలకుమహాశయ్యుడు హిందూమహామృదీయ సభ్యులను గూర్చి శ్రద్ధతీసికొనలేదని చూపుటకు ప్రయత్నములు జరిగినవి. కాని తిలకుగారు 1908 లో నిచ్చిన యొక ఉపన్యాసమును చదివినచో హిందూమహామృదీయ సభ్యులనుగూర్చి తిలకుగారికి గల ఆతురత బాగుగ తెలియగలదు. ఈవిషయమున తిలకుగారు చెప్పిన సంగతులనుగూడ నిపుడు మహాత్ముడు చెప్పుచున్నాడు. తిలకుగారు గణపతిఉత్సవములను శివాజీజయంతి మహామృదీయలపై ద్వేషముచేతనే బయలుదేరదీసిరిని తిలకుగారి విశోధులు నిరంకుశోద్యోగులును అచుచున్నారు. కాని తిలకుగారి విశోధులు సారబడిరనియు తిలకుగారుచేసినది సరియనియు నిపుడు వెల్లడియచున్న పత్రికములవలన తెలియుచున్నది.

తిలకుగారిలో కొందరు స్నేహితులు గణపతిఉత్సవము జరుప నాలోచించిరి. తిలకుమహాశయ్యుడు గణేశఉత్సవము మహామృదీయలకు కోప కారణ మగు నేమో యని సం దేహించెను. అన్నాసాహెబ్ పట్ వర్ధన్ మొదలగువారి స్నేహితులు ఉత్సవత్వము మహామృదీయల క్రమముగా తెలిసికొనగలరు గావున ఉత్సవము జరుపుట వంచినది. తిలకుగారిని ఒప్పించిరి. అప్పుడు తిలకుగారు గణేశ ఉత్సవమును ప్రారంభించిరి. ఈ సంగతులు 1922 లో కేసరీపత్రిక ప్రకటించినది. ఈసందర్భ మొక్కటియే తిలకుగారికి మహామృదీయలపట్లగల సానుభూతి అభిమానములను వెల్లడిచేయు న్నది. ఇదిజరిగిన 14 సంవత్సరములతరువాత అనగా 1908 లో పూనానగరమున మద్యపాన నిషేధసందర్భమున తిలకుగారు మహామృదీయలసహాయము నపేక్షించుచు నొసంగిన ఉపన్యాసములో నిట్లు చెప్పిరి.

“మహామృదీయ సోదరులారా! మీరును మేమును పోరాడుటకు కారణము లేదు. కాని కొంతమంది మాపై మీకు ద్వేషమును కలిగించుటకు పెక్కు నత్సరములనుండి ప్రయత్నములచేయుచున్నారు. మన వికమత్వము స్థిరమైనగాని మనసద్భావములు వెల్లడికాజాలవు. త్రాగుడు మితమునుండుగూడ నిషేధించబడినట్లు నే నెరుగదును. హిందూమహామృదీయమతములు మద్యపానమును నిషేధించినవి. కనుక మనమిప్పుడు మద్య పాదమును కృత్రిమసాగించుట ఉభయమతములకు శ్రేయస్కరము. ఈ విషయమున మనము కలిసి కృషిసల్పుదుము. నున కైకమత్వ ముతయించినకొలదిని మాసద్భావముమీకు బాగుగా విదితముకాగలదు. హిందూమహామృదీయ లొకరినొకరు విశ్వసించి కలసియుండుటకు నేను భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నాను. అని తిలకుగారు చెప్పియున్నారు.

గోవధనిరసనము

గోవధను చేయుమనిరాను ఎచ్చటను చెప్పటలేదు. ఆవిషయమును మీరు హామీస్వారాను చదివి నమోకే తెలియగలరు అని గోవధను నిరసించుచు తిలకుగారు చెప్పిరి.

విగ్రహనిర్మూలనము

మహామృదీయలు విగ్రహములను పూజింపక పోవచ్చును కాని యితరులు విగ్రహములను పూజించునపుడు మహామృదీయలు వారిని అడ్డగింపగూడదని ఖురానునిర భాగమున దని తిలకుగారు విగ్రహ నిర్మూలనమును గూర్చి చెప్పియున్నారు.

కనుక తిలకుగారు హిందూమహామృదీయ సభ్యులకు వ్యతిరేక మని జనులు తలపకుండుచుగాకయని కాంగ్రెసుసభ్యుడుపన్యసించెను.

విద్యార్థిని సమాజము - క కినాడ

ఆగస్టు 1 తేదీని రిలకు మహాశయ్యుని నిర్మాణ దినముగటచే నా మహాత్ముని జ్ఞాపకార్థము విద్యార్థిని సమాజపు తరపు మహిళా విద్యాలయము మూయబడినది. తత్పూర్వము బాలికలచే ప్రార్థనములు చేయబడినవి. దేశీయకీర్తనములు పాడబడినవి. తిలకుగారు దేశమునకు పాటుపడిన పరిశ్రమ బాలికలకు బోధించబడినది.

బాలాంత్రస్తు శ్రేష్ఠము

భారత ప్రభుత్వ విద్యావిధానము

1922-23 సం॥ నందు భారతదేశమున వేర్వేరురాష్ట్రములందలి విద్యాభివృద్ధిని గురించి వివరించుచు, భారతప్రభుత్వమువారి విద్యాశాఖకమిషను రచన జే. ఏ. రీచిగారు ఒకవినుర్వనను ప్రకటించిరి. వేర్వేరురాష్ట్రములందలి యభివృద్ధిని పోల్చి చూపుచు నిందు దలపబడెను. ఇతరవిషయములతో బాటు నిర్బంధవిద్యను గురించియు, నిమ్నజాతుభివృద్ధిను గురించియు, చదువు నుత్సాహముగలిగించు వివరములు దలపబడెను.

వృత్తివిద్యాలయములలో విద్యార్థులుత్కృతులు

బ్రిటిషు ఇండియాలో 1922-23 సం॥ న పాఠశాలలను కళాశాలలను, అసహాయోద్యమ ఫలితములనుండి చాలవరకు తొలగింపఁబడినది. ప్రభుత్వమువారిచే నంగీకరింపబడిన పాఠశాలలో ప్రాథమికమున కలకాలములో మాత్రమే విద్యార్థులసంఖ్య తగ్గి పోయెను. వృత్తివిద్యలో తరఫీదు నందుటకు, యువకులయందు త్యాగము తగ్గుట ఇందుకు కారణముగారు. బొంబాయి మొదలగు రాష్ట్రములలో ఇంజనీరింగు వైద్యకళాశాలలందు ప్రవేశము కొరకు చాలపాఠశాలకులు నడుచుచున్నది. పాఠశాలలోపాఠ్యాంశములపై యిరింగు కళాశాలలో విద్యార్థులసంఖ్య తగ్గుట యొక్కటియే ఇందుకు కారణము. వృత్తివిద్యలో విద్యాలయములను పునర్విభజన మొనర్చుట ఇందుకు కొంతకారణము. ప్రభుత్వమువారి ఆంగీకారమునందలి పాఠశాలసంఖ్య తగ్గెను. అసహాయోద్యమము లోనున్న పాఠశాలలు దానిని వదిలి చాలవరకు తిరిగి ప్రభుత్వోద్యోగకారము నందుటయే ఇందుకు కారణము.

మితవ్యయము - దిక్రెంచిమెంటుకమిటీలు

పాఠశాలలో విద్యార్థుల సంఖ్య చాల అధిక మయ్యెడి దే గాని ఆర్థికవత్తిడి అందుల కాకుంకర మయ్యెను. కేంద్ర, రాష్ట్రీయ ఆయుధ్యయంత్రము మితవ్యయమును దృష్టియందుంచుకొని రచింపబడెను. నూతన వ్యయకారణము లను స్వీకరించి లాభివేయబడెను. చాల రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములను, కేంద్ర ప్రభుత్వము గూడను, ఇంకను ముందుకువెళ్లి వ్యయమును తగ్గించునూచనల నొనర్చుటకు కమిటీలను నియమించెను. ఈ కమిటీలు, చాలవరకు తీవ్రమున తగ్గింపుల నెచ్చటను నూచింపలేదు. అట్లేచ్చటనైన నూచించినను, ఆనూచనలను ప్రభుత్వము వారంగీకరింపలేదు. కాని ఈసంఘములవారు కొన్ని చోట్ల ఇతరులనుకొనని నూచనల గొన్నిటి నొనర్చిరి. ముగ్గురగణాల మితవ్యయనిర్ణయసంఘమువారు, పాఠశాలల ఇన్స్పెక్షనును పనినంతయు రాష్ట్రీయోద్యోగమున నొప్పగింపవలెననియు ప్రాథమిక పాఠశాలల ఇన్స్పెక్షనును స్థానికసంఘములకు వదిలివేయవలెననియు నూచించిరి. సెకండ్రీ పాఠశాలలన్నియు స్థానిక సంఘములకు వదిలివేయబడవలెనని బెంగాలు రిట్రెంచిమెంటుకమిటీవారు నూచించిరి. ఈనూచన భారతప్రభుత్వవిద్యాశాఖా విధానమునకు ప్రత్యక్షముగ ప్రతిహతులుగా నున్నది. ఒక ధోమభాషావిద్యకు తప్ప ఇతరవిద్యలలో స్థానికసంఘముల కెట్టిసంబంధమును నుండరాదని ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశము. ఈకమిటీవారే ఉపాధ్యాయుల తరఫీదుజేయు పద్ధతిని తొలగించివేయవలెనని నూచించిరి. ప్రస్తుత ముపాధ్యాయులలో ప్రవేశించుచున్నవారు తరఫీదుజేయవలెననివారుగాదనుని రాజాప్రతిపత్తి తీర్మానంతో వీరిట్టివారను నొనర్చిరి. రాష్ట్రీయ మితవ్యయనిర్ణయసంఘము లెవియు కేంద్రప్రభుత్వ వ్యయనిర్ణయసంఘము చనినంతయుండుకు జనలేదు. ఈసంఘమువారు ఢిల్లీ, మాగ్గు, పశ్చిమోత్తర పరగణాలు మొదలగు ప్రదేశములలో తీవ్రమున తగ్గింపులను నూచించెను. ఈనూచనలు చాలవరకులతో నంగీకరింపబడెను.

1921 సం॥న భారత శాసనసభవారి శాసనము ప్రకార ముద్వరపబడిన ఢిల్లీ విశ్వవిద్యాలయమును తొలగింపవలెనని ఈ సంఘమువారు నూచించిరి. కాని దానిని ప్రభుత్వమువారింగీకరింపలేదు. ఈసంఘమువారి మరయొక నూచనను భారతప్రభుత్వమువారింగీకరించి విద్యా ఆరోగ్యశాఖలను రెవిన్యూ, అగ్రికల్చరు శాఖలతో గలిపిరి. ఈ సంయుక్తశాఖ నిష్పాదకు, విద్యా, ఆరోగ్య, భూముల శాఖలయని పిలుచుచున్నారు. ఈ కమిటీవారు, ఎక్కువవనలు బీకో, కేంద్రవిద్యా శలహ సంఘముల రద్దుజేయగలిగెను. ఈ రెండివసంఘము 1921 సం॥ననే స్థాపింపబడెను. మితవ్యయముకొర కెక్కువయత్నియల నొనర్చినను, భారతదేశమున్న విద్యావ్యయము రు 183791398 ల నుండి రు 19,04,04,020 కు అనుగురు 66 లక్షలు హెచ్చెను. ఈ ప్రయత్నములలో 30 లక్షలు పంజాబులో హెచ్చెను. భారతదేశమున నీ సంవత్సరమున హెచ్చిన విద్యార్థుల సంఖ్యయరు 400,000 లో 150,000 నుండి పంజాబులోనే హెచ్చిరి. పంజాబు ప్రభుత్వమువారు, పల్లెటూళ్లలో విద్యావ్యాపన కొనర్చుచున్న ప్రయత్నమునే ఇందుకు కారణము. కొంతవరకేపు క్రెడిటు సామ్రైజీవిద్యారా గ్రామములందు విద్యాభివృద్ధిని ప్రయత్నములగుడ నె

ఒక్క బర్మా, మాగ్గులనుండివచ్చు మిగిలిన యన్ని ప్రదేశములనుండియు విద్యార్థులసంఖ్య యభివృద్ధి నందినట్లు దెలియుట సంతోషదాయకము. మాగ్గునందు హెచ్చుదల కాన్పించక పోయినను, విద్యార్థులలేదు, ఇతర ప్రాంతములన్నిటికంటెను చాల నధికముగనున్నది. గత అయిదుసంవత్సరములనుండియు వరుసగా తగ్గిపోవుచున్న బెంగాలు రాష్ట్రమునగూడ నీ సంవత్సరము విద్యార్థులసంఖ్య 58000 హెచ్చెను.

బాల భటోద్యమము

తరువాత వేర్వేరు రాష్ట్రములందు శాసనముల సవరింపుటవలన వేర్వేరు రాష్ట్రములలో విశ్వవిద్యాలయ విద్యా, పరిపాలనలను గురించి వివేచనలో చర్చింపబడెను. సెకండ్రీవిద్యను గురించి ఎక్కువవిశేషము లెవియులేవు. బాలభటోద్యమము బాంగ్ల నభివృద్ధి నొందుచున్నది. లాసవాలయందు బాలభట తరఫీదున కేర్వరు బడి న క్యాంపు చాల జయప్రచము గ జరిగెను. ఇందు వలన తరఫీదు నందిన పోటుమాస్తర్ల సంఖ్య ఈవత్సరము 177 నుండి 418 కు హెచ్చెను. ఈ క్యాంపు 1923 సం॥న ముగిసెను.

ప్రాథమికవిద్య

ప్రాథమిక విద్యావ్యాపన సంవత్సరమున ప్రాథమిక పాఠశాల సంఖ్య 2000 లను, విద్యార్థుల సంఖ్య 275000 లను హెచ్చెను. బర్మా, బెంగాలు, మధ్యపరగణాలయందు పాఠశాల సంఖ్యయందును విద్యార్థులసంఖ్యయందునుగూడ తగ్గుదల గాన్పించుచున్నది. బర్మాలో తగ్గుదలకు సామర్థ్యరహితములగు పాఠశాలల తగ్గించుటయే కారణము. గుగతులపాఠశాలల పద్ధతిపై పూర్తిగా నాధారపడియుండుటలోనివివేకమునగురించి తీవ్రమున ప్రశ్నలు బయలుపెరుచున్నవి. ఈ పాఠశాలలవలన, రాష్ట్రములలో భాషాపాండిత్యము చాలఉన్నతస్థితియందున్న విషయము నిజమేగాని, అంగీకరగడు విజ్ఞానము చాలఅల్పము గనున్నది. పోంగీబోధకుడు, వృత్తిత్యా యపాధ్యాయుడు గాడు, సాధారణముగా ప్రత్యేక శాస్త్రజ్ఞానబోధన మితనికష్టము లేదు. బర్మాలోని ప్రాతగురుకుల విద్యయందుగూడ ప్రజలకు నమృతముపోవుచున్నది. బెంగాలులోనితగ్గుల నామమాత్రమే వని తెలియుచున్నది. ఇదివరకు, చాల యువకులపాఠశాలలను గూడ, ప్రాథమికపాఠశాలల పద్ధతిలో జేర్చబడుటయే ఇందుకు కారణము. మధ్యపరగణాలలో తగ్గుదలకు, స్థానికసంఘములపై ఛాదన కారణము. ఈ సంఘములు తమస్వాతంత్ర్యమునాథులై ముగ్గురగణాలలో, ఇదివరకు ప్రభుత్వోద్యోగాదులు గ్రామపాఠశాలలకొనసరుచున్న సహాయమునిష్పాదు నిరాకరించి నిర్లక్ష్యమొనర్చిరి. బొంబాయి రాష్ట్రమున పాఠశాలసంఖ్య తగ్గెను గాని విద్యార్థులసంఖ్య హెచ్చెను.

నిర్బంధవిద్య

భారతదేశములోని నిర్బంధవిద్యను ప్రవేశపెట్టు పరీక్షను, ప్రజలు చాలఆతురతతోను నుత్సాహముతోను మారుచుండుట సహజము. 31 మునిసిపాలిటీలు, ఒక జిల్లాబోర్డు 86 పాఠశాలాప్రదేశములు (పంజాబులో) నిదీరకే నిర్బంధ పద్ధతినవలించెను. ఏ పురపాలకసంఘ ప్రదేశమునగాని నిర్బంధము—ఇంగ్లండు, జర్మనీలయందుగాన్పించునంత—సంపూర్ణముగ నున్నదని యెంచగూడదు. ఈ పురపాలకసంఘములు క్రొత్త పాఠశాలలను క్రొత్త యుపాధ్యాయులను క్రమక్రమముగా జేర్చుచు, 3 లేక 4 సంవత్సరములలో పూర్తిగా నిర్బంధము నాచరణలో పెట్టుట వారియుద్దేశము. ఇంతవరకు తీవ్రముగ రిజిస్ట్రేషను, అధికాయలు జెల్లి పరిక్షించుచుండుట మొదలగుపద్ధతు లవలంబింపబడలేదు. ఇవి క్రమక్రమముగా నచ్చును. పంజాబులో కొన్ని పల్లెటూళ్లలో నిర్బంధ విద్యా పద్ధతి జేర్చుచుండు ముఖ్యముగ గమనింపవలసిన విషయము.

విద్యార్థులను నిర్బంధింపకుండ వేర్వేరు విద్యగరపు పద్ధతియందు పంజాబు, మద్రాసు, అందు ముఖ్యముగ మొదటిది చాల అభివృద్ధి నొనర్చెను. మద్రాసులో కాపిలే మనుగ్రాంతులకు బదులు జెలకు కొంత అల్లజెన్నునొప్పున నొసకపద్ధతి ఏర్పరపబడెను. ప్రభుత్వసీమెంటు పాఠశాలలోపాధ్యాపకుల జేతనములు సరింపబడెను. స్థానికసంఘములకుగూడ నిట్టిసవరింపబడిన వేతనములు నూచింపబడెను. బీహారు ఒకస్థానలో నిర్బంధవిద్యా వ్యాపన మధికమొనర్చుట గాన్పింపకున్నను, విద్యార్థులసంఖ్య ఇదివరకుకంటె చాల అధికముగనున్నది.

ప్రీ వి ద్య

బాలికాపాఠశాల సంఖ్య 23780 నుండి 24088 వరకు హెచ్చెను. విద్యార్థుల సంఖ్య 179013 నుండి 9 6289 వరకు అనుగా 27000 హెచ్చెను. కాని వీరిలో ప్రాథమికావధినుండి పైకివెళ్లవారిసంఖ్య చాలస్వల్పము మాత్రమే.

ప్రత్యేకజాతుల విద్య

యూరపియను పాఠశాల సంఖ్యలో 62 తగ్గుదలగాని

విద్యార్థులసంఖ్య 787 హెచ్చెను. బెంగాలులోని యూరపియను పాఠశాలల యభివృద్ధి కొరకు ఈవత్సరమున కలకత్తాలో నొక ప్రవర్తన మేర్పరపబడెను. ఇందులన గలిగిన ప్రబావము అమూల్యము. ప్రతివత్సరము నిట్టివారిసంఖ్య జేయించిరి.

మహమ్మదీయవిద్యార్థులసంఖ్య హెచ్చెను. కాని ఉత్తమతరగతులందు విద్యనభ్యసించు మహమ్మదీయులసంఖ్య, ఇతరసంఘములతో పోల్చిచూచినయెడల కొంచెము వెనుకబడియున్నది. మాజిబాబుర విద్యావిషయము వద్రాసు ప్రభుత్వమువారిపై పాక్షికమందున్నది.

నిమ్నజాతులవిద్య

నిమ్నజాతుల విద్యాభివృద్ధినిగరించి నివేదికయం జెట్టు దెనుపబడెను. “నిమ్నజాతులయందు, తమ విద్యావశ్యతకును గురించి ప్రబోధముగలిగెనని చాల నివేదికలందు గానిపించుచున్నది.” ఒక్క బెంగాలులోనే నిమ్నజాతులవిద్యార్థులసంఖ్య 95522 నుండి 128144 వరకు హెచ్చెను. ఒక్కవత్సరములో నింతయభివృద్ధి గమనింపవలసినది.

నూనో జిల్లాలోని మియోల విషయమును గమనించినయెడల నీ ప్రబోధము బాంగ్ల నర్తముగను, తమకొరకొక సెకండ్రీ పాఠశాల జేర్చుచుండుట తమ సంఘముపై ప్రత్యేకముగ నొకపన్నును విమాలు జేయవలసినని మీ పంజాబు ప్రభుత్వమువారికి దరఖాస్తు పెట్టుకొనిరి. ఇది సాధ్యముగాకపోవుటచే ఆ సంఘమువారు తమంతటతామే ఆట్టిపన్నును విమాలు జేసికొని భూమిపన్నులో పరియవంతి మొత్తమును విమాలు జేయగలిగిరి. దీని నొనరుటకు సంఘమున నెర్పరమ అనుమతిని గన్నరుప జేరు. జిల్లాబోర్డువారి సహాయముతో నిష్పాదించుటయెడల కొక ఉన్నతపాఠశాల ఏర్పరపబడెను. ఒక తరము నుండియు మియోలు తపించిపోవుచున్నకొరక ఈజేరెను. కాని అన్నిసంఘములను ఈ విధముగా తమకు దామే సహాయ మొనర్చునజాలవు. ఇందుకే పుస్తకముల నుచితముగ నొసగియు, ఇతర గూ కర్వణల గల్పించి యునిమ్న జాతులవారిని పాఠశాలలకాకర్పించుటకును వేర్వేరునూచనల నొనర్చుచు పంజాబుప్రభుత్వమువారు స్థానిక సంఘములకు ప్రాసరి. ముగ్గురగణాల ప్రభుత్వమువారు ఒక ప్రత్యేకనిచారణసంఘమువారి నూచనల ననుసరించి ఇంకను ముందుకు బోయి ప్రత్యేకము విద్యార్థి వేతనములతోబాటు, తాను పాఠశాలలోని కాకర్పించి విద్యగరపిన ఒక్కొక్కనిమ్న జాతిబాలునకు రు 8 ల చొప్పున పాఠశాలలోపాధ్యాపకులకు బహుమతి నొసగుచున్నాడు.

మద్రాసు, బొంబాయి, మధ్యపరగణాలు, మొదలగు ప్రభుత్వములవారు, నిమ్నజాతుల బాలురను పాఠశాలలోని కుచితముగ ఎట్టిఆకుంములేకుండ జేయుకొనవలసినని యుత్తర్యులనొనర్చిరి. ఈ యుత్తర్యులు జను ప్రవముగసాగునాయను విషయ మనుమానముగనున్నది. ఈయుత్తర్యు నాచరణలో పెట్టయత్నింపగా బొంబాయిలో నొకపాఠశాలలో విద్యార్థులసంఖ్య 280 నుండి 41 కు తగ్గిపోయెను. ఇది అట్లుండ సామాన్యపాఠశాలలో విద్యనభ్యసించుచున్న ఆదిద్రావిడబాలురసంఖ్య చాల హెచ్చెను. మద్రాసులోని జిల్లా విద్యా సంఘములవారు, అట్టి బాలురను చేర్చును పాఠశాలలకు హెచ్చుగ్రాంటుల నొసగు పద్ధతినవలించుచున్నారు. ఈపద్ధతి చాల బాగుగనున్నది.

దక్షిణ యిండియా వదలు

కలకత్తావారి సహాయల

కలకత్తా ఆగస్టు 5:—దక్షిణయిండియా వరదల సహాయార్థమై చందాలను విమాలుచేయుటకు జరిగిన బహిరంగ సభకు సర్ జేప్రసాద సర్వాధికారిగారు అధ్యక్షుతి విహించిరి. ఇండియా సెంట్రల్ బ్యాంకువారు చందాలను విమాలుజేయుచున్నారు.

ప్రపాలనెంటూరు వరదలో కొట్టుకొనిపోవుట

సహారాదూరు జిల్లా

అల్లాబాదు, ఆగస్టు 5:—దెహరాదూరు జిల్లాలో ఛక్రటాకు తపాలను తీసికొనిపోవుచున్న మెయిలుమెంటూరు, జూలై 18 తేదీన అకస్మాత్తుగా కొండకా గొకటి పొంగుటచే అందులో కొట్టుకొనిపోయెను. దీనివ ప్లేషనులనుండివచ్చుచున్న 28 తపాలసందులు ప్రసాహములో కొట్టుకొనిపోయెను. అందులో 10 మాత్రము దొరికెను. (ఆ. ప్రె.)

ఢిల్లీ వారావరణము

ఢిల్లీ, ఆగస్టు 5:—ఢిల్లీలో యక్కడికి నాలుగురోజులు నుండియు మగ్గుమగ్గు ఆకులువర్షముగురియుచుండెను. మందబాయువు దీనిను జునోహరముగనేయున్నది. ఉదయములందు మాత్రము చిరిగి నురుగులున్నది. (ఆ. ప్రె.)

లండన్ బిడంబడిక

జర్మన్ ఆర్థిక ఐక్యత - ఫ్రెంచి విధానము నవలంబించుట

మిత్రమండలి సమిష్టిచర్య - బ్రిటిషు ప్రధానామాత్యుని ప్రకటనము

లండన్, ఆగస్టు 4:— అంతర్జాతీయమండలి సభలో జరిగిన తీర్మానములను దెలుపుచు కామన్వెల్త్ లో వర్తమానముగా రిట్లు ప్రకటించిరి:— పక్షపాతముతోడను, అన్యాయముగ జేసినవండు వలయు కట్టుదిట్టము లన్నిటిని జేసినారము. అందరకును లాభకరముగ ఏర్పాటులు చేయబడినవి. ఈ ఒడంబడికలను నూతన సహకారభావ మేర్పడునని మిత్రమండలి ప్రభుత్వమువారు లోలోనించుచున్నారు. ప్రస్తుతము పరిష్కారము గానున్న విషయములు దీనివలన పరిష్కార మగుటకు వీలగును. రేపటిదినము జర్మనుప్రతినిధులతో మాట్లాడ నున్నారు. మొదట నష్టపరిహారసంఘమువారి అధికారములో నున్న విషయములనుగూర్చి జర్మనీతో 'ఒడంబడికను జేసికొనెదరు. ప్రత్యక్షముగ మిత్రమండలి జర్మనులు ఒడంబడికను జేసికొనెదరు. అంతర్జాతీయమండలికి సంబంధించిన విషయములను గూర్చి జర్మనులతో మాడన ఒడంబడికను జేసికొననన్నారు. మిత్రమండలి ప్రధానామాత్యులు, ప్రతినిధులు, నిపుణులు సమంజసముగ తోడ్పడినందులకు ప్రశంసా లినిరి.

జర్మను ఆర్థికాధికారమును

ఐక్యతను, సుంకములు, వర్తకము, ఇనుపదారి జర్మనులే పాలించుకొనునట్లు ఏర్పాటులను జేయుచున్నారనిరి. ఇవన్నియు అక్టోబరు 15 తేదీ ఆలస్యమునకుండ ప్రారంభముగావలెను. ఒకవేళ అపరాధములను విధించవలసివచ్చినచో జరగవలసినవిని ఋణమునకు భంగము లేకుండ జేయవలెననిరి. నిపుణులనివేదిక ప్రకారము అందరిలాభములను జూడవలెననిరి.

జర్మనులు తమ ధర్మములను నిర్వహించలేదని నిశ్చయించినపుడు ఏమి చేసెదరని యడుగ వెన్నెయిల్చు ఒడంబడిక కాల మందెట్లున్నచో ఇప్పుడు ఆ ప్రకారమే యున్నవనియు అనిగా ఆయా ప్రభుత్వములవారు ఒడంబడికను ఒప్పుననపుడు ఎవరి మట్టుకు వారు వారి విధానములను అలంబించవలసినదేయనిరి. (ప్రతిపక్షుల సంతకము) ముందు జర్మనులు తమధర్మములను నెరవేర్చలేదని నిశ్చయించుటకు ముందు అందరును ఏకాభిప్రాయముతో ప్రవర్తించుట మంచిది. అట్లుగచో పరిస్థితు లన్నియు లేకయగును. అపరాధములను విధించు సంగతి తొందరగ జరుగజూడని సభ్యులు నమ్మవచ్చును. అభయమిడుచున్నాను. ముందు ఋణమును ఏర్పాటు జేయుటకు ప్రారంభమున జర్మనుప్రతినిధులను హామి విషయమై ఆలోచించవలెను.

ప్రభుత్వమువారు, బ్యాంకురులు ఈ ఋణమును ఇచ్చుటకు పూనుకొనిరు.

పరాసుల స్యంత్రచర్యను వెన్నెయిల్చు ఒడంబడిక ఒప్పుకొనలేదు. మిత్రమండలికి రావలసిన నష్టపరిహారములను గూర్చి స్వాలో జేసికొన్న ఒడంబడికను మార్చలేదని వర్తమానముగాను లాయిడ్ బార్ని గారికి బదులిడిరి.

జర్మను రాయబారులు

లండన్, ఆగస్టు 4 రాత్రి 11:— టైముపత్రికా విలేజరి బెర్లిన్ నుండి ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు:— 30 జర్మనుప్రతినిధులు సేడు రైలు ఎక్కిరి. చాల సామానుతో వచ్చుచున్నారు. ప్రజలకు వీరెపుడు బయలుదేరినో తెలియదు. ఎవరో కొద్ది మందిమాత్రమే వచ్చిరి. పోలీసువారు రైలుస్టేషనులో కాపలాగాసిరి. పార్లమెంటుగారు ప్రేక్షకులగున యనై టెడ్ స్టేట్సుకార్యున్ని హ్యూజెస్ గారిని గలిసికొనిరి. హ్యూజెస్ గారు సేడు పాటునంద తేలి ఆమెరికాకు ఆసాయంకాలమే వెళువారు. బెర్లిన్ పత్రికలు ఈతెలిని కొనియాడుచున్నవి. వీరి రాకవలన జర్మనీకి లాభము గలుగవచ్చు ననుచున్నారు.

ప్రతినిధులసమన్వయ

లండన్, ఆగస్టు 5:— రాబోవుసభలో జర్మనులతో చర్చించుటకు ఆమెరికా, ఫ్రాన్సు, ఇటలీ, జపాను, బెల్జియం పరిష్కారముగా నిన్న విషయములను నిర్ధారణ జేయుటకు ఒక్కొక్కరు ఇద్దరు ప్రతినిధులను బంపవలెనని నిశ్చయించిరి. ప్రతిప్రధానామాత్యుడు ఆర్థికమంత్రితో ఆలోచించును. ఒక్క నిపుణుడు మాత్రమే సభకేసును. న్యవహరించును. తక్కినవారు ఊరక ప్రేక్షకులుగ బోవచ్చును.

ముస్సోలినీ విమర్శకులు

ముస్సోలినీగారు మ దలించుట

ఇదివరలో ప్రభుత్వములవలెనే చాలించుకొన్నవారు ముస్సోలినీగారు ఒకంత ఉదారభావ సమన్వితవిధానము నవలంబింపవలెననియు కొన్నిచరతులమీద సహాయము చేసెదమనియు ముస్సోలినీగారికి తెలియజేసిరి. వీరే ఎక్కువ తప్పులను ఒట్టుచున్నారు. ముస్సోలినీగారు వీరిని చాలమందలించిరి. వీరితీర్మానము తనకు సంతకమును గణించలేదనిరి. ప్యాసిట్టు సభనా రీమాటకు హర్షమునుజూపిరి. వీరికి కష్టములున్న విచారించెదననిరి. ముస్సోలినీగారు మందలించుటచే ఈ సంగతి ఇంతటితో ఆగిపోవును గాని పరిస్థితులు మరింతతీవ్రతలో విషమించును.

ఇటలీ వైమానికుడు ఒకడు ప్రపంచమంతను చుట్టివచ్చుటకు ప్రయత్నించుచున్నాడు.

మెక్కారన్ వైమానికుడు పయనమును మానకొన్నట్లు తెలియుచున్నది. ఇతనికి ప్రమాదము గల్గినట్లు తెలియుచున్నది. విమానము పాడగుటచే బాగుచేయుటకు వీలులేనందున ప్రయాణమును మానవలసి వచ్చెనట.

కనడా మంత్రి

కనడా ప్రభుత్వమువారు వాషింగ్టనులో సేనాధిపతి లోక్సభగారిని తమ మంత్రిగ నియమించిరి.

ఐరిషు సరిహద్దుతగాదా

పరిష్కారముగ సూచనలు

తొందరపడుట అవివేకము

లండన్, ఆగస్టు 4:— రాత్రి 11.45. చాలమంది కన్న త్వేటిపులు అట్లొరువారు సరిహద్దుసంఘమువారి అధికారమును ప్రభుత్వమువారు ప్రవేశపెట్టుచున్న చట్టములో నిర్వచించిరని పరిష్కారము గుడరవచ్చు ననుచున్నారు. ఊరక తప్పులను దిద్దుటయే నిర్ణయింపబడవలె ననుచున్నారు. పెద్దప్రదేశము నిచ్చుటకు ఏర్పాటు జేయరాదనుచున్నారు. ఈవిషయములో తొందరపడుట అవివేకమని వర్తమానముగా రనుచున్నారు. కాని ఉపసహాద్యోగులు తొందరపడుచున్నారు. కాన్సేపు గారు టెలిఫోనులో తెలియజేసిరి. అందుచే భామసుగారు ప్రత్యక్షముగ డబ్లినుకుబోయి రాయబారములను ప్రారంభించుటకు కారణమని తెలియుచున్నది.

భామసుగారు 4 వ తేదీ సాయంకాలము డబ్లినుకేగెనని కామన్వెల్త్ లో ప్రకటించిరి. హెండర్స్ గారు రెసిలో వెల్లిరి.

ప్రభుత్వమువారు తప్పక చట్టమును ప్రవేశపెట్టి అమలు జరుపుటకు కాన్సేపుగారు కృతనిశ్చయము లైరిని తెలియుటచే భామసుగారు తొందరగ డబ్లినుకు వెల్లిరిని తెలియుచున్నది.

ప్రాతనైనికోద్యోగుల ఫించనులు

కమిటీవారి నివేదికమును ప్రభుత్వమువారు కామన్వెల్త్ సభవారు తమ యభిప్రాయమును తెలియజేయుటకు ఆవకాశము నీయకుండ అంగీకరించుటచే కామన్వెల్త్ లో చాలసేపు చర్చజరిగెను.

ఈవిషయమును చర్చించుటకు ప్రధానామాత్యునితో ఆలోచించెదనని వాషుగారు శిష్యునిశ్చయముగ అభయముగా వలెననిరి. కాని ప్రభుత్వమువారు రక్షితచర్యను దీసికొనలేదు. సభ తుడకు ఆపుజేయబడెను.

అట్లాంటికు వైమానికులు

వాడిగారి విమానము పెద్ద సముద్రములో లెలకించుటకు ప్రయాణమును మానుకొనెను.

పూర్వముపనిలోనున్న ఉద్యోగులు

అందరును సామ్రాజ్యాభివృద్ధికి పాటుబడవలెననియు స్నేహపాతములను ఒలపరుపవలెననియు విదేశములనుండి మోటారుబండ్లు మరితరవస్తువులు, ఇంగ్లండుకు రానిచ్చుట అవివేకమనియు తమలో స్వల్పభేదాభిప్రాయములను మానుకొని సంఘీభావముతో ప్రవర్తించవలెనని హాయిగారు హెచ్చరించిరి.

లండనులో ఆఫ్ఘన్ మంత్రి

గ ఘజాఫుడు దోలాగారు సెంటుకేమున్స్కోర్ట్ లో నీయమింపబడిరని ప్రకటించబడెను.

భారత నావికులు

సిటీ ఆఫ్ పెనిను అనుబంధంలో 34 భారతనావికులు అవిధేయతగ ప్రవర్తించిరని లివర్పూలో 21 రోజులు ఖయిదు విధించబడెను. సరంగు కఠినముగ ఆవరించుటచే పనిచేయమని నిరాకరించిరి. ఆతనిని తొలగించినచో పనిలో జేరెదమనిరి. సరంగు మంచివాడని నమ్ముటచే ఓడకప్తాను ఆతనిని తొలగించననెను.

భారతదేశపు వ్యవహారములు

భారతదేశ సరిహద్దులలో ఇటీవల జరుగుచున్న దుండగముల ననుసరించి ఆక్రమణ పనిచేయు వైనికుల సౌకర్యములను తీసివేసిన విషయములనుగూర్చి ఇంగ్లొకమారు ఆలోచించెదరాయని కామన్వెల్త్ లో ఏటుగా రడుగ ఈవిషయమై ఇండియా ప్రభుత్వముతో ఆలోచించెదమని రిచర్డ్సుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

మెక్సికో దురంతము

బ్రిటిషుస్ట్రీ ఇవన్న ఆయనామెను ఎవరో జంపుటచే ఆమెరికావారికి మక్రొసిద్ధాంతమువలన ప్రాణపోకటగ ఏర్పడినది. మెక్సికో ప్రభుత్వమువారి వైఖరి ఈమెయందు ప్రాముఖ్యమును వహించినది. మెక్సికోనుండి తిరిగివచ్చిన రాయబారి ఆంథోను సక్రమముగ నున్నదని శిష్యులయను ఇప్పుడేవాత్మ జరుగుటయు ప్రాణసంకటముగ ఆమెరికాకు తోచుచున్నది. మెక్సికోలో విదేశీయులు సత్వములను ఆస్తినిగా పాడుటకు మెక్సికో ప్రభుత్వము వాడుక పూనుకొనిరని శిష్యులచేతను మరింత చిక్కులుగ ఆమెరికనులకు ఏర్పడినది.

కామన్వెల్త్ లో ఇవన్న హత్యనుగూర్చి తెలియజేయుడని మగ్డొనాల్లాగారిని నలుగురును నవలకుండ ఒట్టుకొనిరి. ఈవిషయమై యునైటెడ్ స్టేట్సు రాయబారి మెక్సికోనుండి తెలియజేయుననియు ఆతని ప్రత్యుత్తరము వచ్చువరకు ఏమియు శిష్యజాలననియు మగ్డొనాల్లాగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

మెక్సికోలోనున్న యునైటెడ్ స్టేట్సు రాయబారికి మెక్సికో ప్రభుత్వమువారు హంతకుల బట్టి శిక్షించెదమని అభయము సగిరి. ఎప్పటికప్పుడు ఇతడు బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారికి తెలుపుచున్నాడు. ఈమె సాత్తును దోచుకొనుటకే దొంగలు జంపించుచున్నారు.

ఆంగ్లో సోవియటు

రాయబారములు

లండన్, ఆగస్టు 5:— సేటియందమున జరిగిన ఆంగ్లో సోవియటు నిండు సభలో ముఖ్యమగు ఆర్థిక ఒడంబడిక తుదిరసని తెలియుచున్నది. గ్రేట్ బ్రిటను కీయవలసిన అప్పులో 28000000 పౌనులను రషియా తీర్చుటకు ఒప్పుకొనెనట.

రాయబారములు భగ్నమగుట

లండన్, ఆగస్టు 5:— విదేశాంగ ప్రభుత్వమువారు ప్రకటనమును తెలుపుచున్నారు:— చిట్ట ఒడంబడికలో శిష్యబడిన 14 వ నూత్రమును సోవియటు ప్రతినిధులు అంగీకరింపకపోవుటచే సవరణల విషయమై రాయబారములు చెడిపోయెను. ఒడంబడికలో సంతకముచేయును.

పార్లమెంటు, ప్రేక్షకులుగార్లు లండనుకేరిరి.

భూకంపము

యాదాద్రిలో భూకంపము గల్గెను. చాల భయపడిరి.

జర్నల్ రాయబారులు

లండన్, ఆగస్టు 5:— జర్మన్ రాయబారులు 40 వందలవరకు యాదాద్రిలో జర్మన్ చాన్సలరు ఇట్లు తెలియ జేసెను:— మేము నాన్ నివేదికను అనుబంధముగా మునుజూచి సహాయముచేయుటకు తీవ్రముగా ప్రయత్నించుచున్నాము. మార్పుచేయుటకు నివేదికకు తల యభిప్రాయము ప్రకారము జేయవలసివచ్చును. సాధ్యమైనంతవరకు నివేదికను సాగించుటకు గోరుచున్నాము. మేముగూడ మా భర్తవలన ఈ విషయమై నిర్వహించుటకు బానుకొన్నాము. లండన్ లోగూడ అదేభావముతో ప్రవర్తించెదమని నమ్ముచున్నాము. అట్లుగనూ మనము త్వరలోనే ఒడంబడిక జేసికొనవచ్చునని జెప్పవచ్చును.

పార్లమెంటు, ఆగస్టు 5:— జర్మన్లతో చర్చించునపుడు మిత్రమండలి అందరునుకలసి చర్చించవలెనని పార్లమెంటు వారిచున్నట్లు.

జర్మన్ రాయబారులు

ప్రెంచి పత్రికాభిప్రాయము

పార్లమెంటు, ఆగస్టు 5:— పెటిటు పార్లమెంటు ప్రతిపక్షముగా ప్రాయమున్నది:— ఒడంబడికలలో ప్రతిపక్షముగా ప్రత్యేకముగ జర్మన్లు చర్చించుటకు మిత్రమండలి తీర్మానించినందులకు పరాసులు ఒప్పుకొనెదరు.

షిగర్ పత్రిక

ఇట్లు ప్రాయమున్నది. హెరియట్ గా రిప్పటికొనవలసిన జర్మన్ల యెడలను సరకుజేతుక స్థాయిముతో పనిజేసిన బాధ్యతగల ప్రెంచివారందరను హెరియట్ గానికి తోడ్పడెదరు.

సేవరు

పత్రిక ఇట్లు తెలుపుచున్నది:— మిత్రమండలి సభ్యులందరూ లండన్ లో లాభముగ నుండునను నమ్మకముగ నున్నందు.

ఆంగ్లో సోవియటు

రాయబారులు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, ఆగస్టు 5:— ఆంగ్లో సోవియటు రాయబారులు భర్తవలన ప్రకటించబడిన ఇంతవరకు లండన్ నుండి పోవుటకు రష్యన్లు ఎవరును ఏర్పాటుజేయలేదు. మొదట అనుకొన్నంతగ స్పష్టముగ పూర్తిగ సభ భర్తవలన లేదని లండన్ లో విమర్శకులు అనుకొనుచున్నారు.

యాదాద్రి-దంపతుల సంచారము

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త

లండన్, ఆగస్టు 5:— యాదాద్రి ప్రభువు సతీసమేతుడై యాదాద్రికి నవంబరులో బయలుదేరుననియు కేన్యా ఉగండాలో సంచారము సల్పుననియు వీరిసంచారము మాదు సెల పట్టననియు అధికారులు తెలుపుచున్నారు.

మోహినీ తైలము

5 ము. నూ. ల సీసా 1-8 రూ. 0-12-0

శ్రీపురుషులు వాడుటకు మోగ మైనది.

ఇది మనోహరము జేయు మోహనము, పీడితము, ఉద్యోగములు మొదలగువానికి సుఖనిద్ర, విశ్రాంతినిచ్చును నుండవలసిన సాహజ్యములకు ప్రాపగ కురులును మనోహరముగ జేసి కాపాడును. ఈతైలమునకు కల రమణీయమగు మహానాద చప్పు నలవికాదు. తలకు రాచి దువ్వకొనిన ఇరుగు పొరుగు వారలకుకూడ పరిమళము వ్యాపించును తలలో చుండును పుట్టి నివ్వదు. వీనియందు మనోహరమగు మహానాద ద్రవ్యములను చేర్చి తయారుచేయించి తలకిలిపి సీసాల విక్రయించి పెప్పుబడిని యున్నాము. వేయలకు సాపరీలించిన నిజము తెలియగలదు. మృతాంజనం డిపో, మదరాసు బొంబాయి

వైకంఠత్యాగ హము

శ్రీమాన్ సి. రాజగోపాలాచారిగారు

“వరదలవలన పదివస్త్రేండు గ్రామములలో అగ్రవర్ణములవారును అంత్యజులుగూడ కలసి దేవాలయములలోను సామాన్యముగా నంత్యజులు ప్రవేశించ వీలులేని యితరస్థలములలోను నివసించునట్లు దైవపుటనయే చేపారినది. ఈ దైవదైవ రీత్యమువలన, అంత్యగ్రవర్ణములవారికి సామాన్య సంస్కృతములేక సాపంజీ భోజనములుగూడ తప్పనిసరియై జరిగినవి. నంబుద్రిలును పులయాలను కలిసిభుజించిరి. వరదలవలన వైకంఠపురమునకు వలయును తెలియ నవకాశము లేకుండవచ్చును. వర్షములు కురియుచున్నను ఆశ్రమములో రాట్టములపై నూలుడుకుమనే యున్నారు. వలంటీరు లందరూ నూలుడుకుమవద్దకిని బాగుగా నేర్చుకొనిరి. కుంభవృష్టిగా వర్షముకురికినపుడుతప్ప సాధారణముగా రాట్టములను నిరోధస్థానములకు కొనిపోయి అటు నూలుడుకుమనే యున్నారు. వలంటీరులలో సగముమందికి ఏకులచేయు పద్ధతిగూడ వచ్చినది. తానుచేసిన ఏకులతోనే ప్రతి వలంటీరును నూలుడుకుమవలెనని నేను నిశ్చయించి యున్నాను. పట్టెడ (తేపు) లనుగూడ నేయుచున్నారు. త్వరలో మగ్గమునుగూడ పెట్టెదము.

ఒక వలంటీరుకు కండ్లలో సున్నము చల్లిరని యిదివరకు తెలుపబడెను. ఆ వలంటీరును చెనుకనుండి చేతులు విరగదీసి కొందరు పట్టుకొనిరి. ఒకడు సున్నమును కటలమునకు రసమునుకలిపి కండ్లకు కాటుకపెట్టినట్లు నా వలంటీరు కంటిలోని గుడ్డను పట్టించెను. ఆ వలంటీరు యింకను చికిత్సలోనే యున్నాడు” అని జూలై 26 30 వ తేదీని ఒకరు వైకంఠుండి తనకు వ్రాసెనని యీనెల 4 వ తేదీని నేలనుండి శ్రీమాన్ సి. రాజగోపాలాచారిగారు హిందూపత్రికకు వ్రాసిరి.

దేశబంధు చిత్తరంజన దాసుగారు

ఆంగ్ల దేశ ప్రయాణము

“దేశబంధు దాసుగారు డక్కాను వచ్చి బారిష్టరు ఎస్. కే. బోసుగారు మున్నగువారితో ముచ్చటించిరి. “నేను పానుపోర్టును కొరితిని. పానుపోర్టులనిచ్చిగాని బ్రిటను దొర తనమువారివద్దనుండి ఆహ్వానము వచ్చినగాని నేను వెళ్లను. లేదా ఆదేశమున పార్లమెంటు ఎన్నికలు జరుగునెడ నేను వెళ్లి కార్యకర్తమువారి సేవ చేయుచున్నాను ప్రచారముచేయవలసిగాన ఆహ్వానము రాకపోయినను ఎన్నికలు జరుగునెడల నేను వెళ్లెదను” అని దాసుగారు నుడివిరి. “మీరుగూడ పార్లమెంటు ఎన్నికలకు నిలచెదరా” అని దాసుగారినిడుగగా “నేనిప్పుడేమియును చెప్పజాలను. స్వరాజ్యపక్షమువారిలో కొందరు నిలువనవచ్చును గాని యింకను ఆవిషయము స్థిరపడలేదు” అని దాసుగారు నుడివిరిని ఒకరు డక్కానుండి యీనెల 4 వ తేదీని కలకత్తా సర్వెంటుపత్రికకు వ్రాసెను.

‘బర్తమాను’ పత్రిక

చైనా శ్రీ సంపాదకురాలుగ

నియమింపబడుట

రంగూను, ఆగస్టు 5:— మిస్ లెక్సి యంగ్ ఇక్ ఆగస్టు 1 నుండియు ‘బర్తమాను’ ప్రధాన సంపాదకురాలుగ నియమింపబడెను. వార్తా పత్రికాభివృద్ధిగ నుండుటకు చైనా శ్రీలలో సేవయే ప్రశంస. (అ. ప్రె.)

ధర్మిలోని అల్లరుల కేసులు

స్వేషముమేజిస్ట్రేటు నియామకము

ధర్మి, ఆగస్టు, 5:— ఈమధ్య జరిగిన అల్లరుల సందర్భమున కేటెవరకును 20 మంది మొత్తముమీద అరెస్టుచేయబడిరి. హత్య మున్నగు ఘోరనేరములు జేసినవారు కొందరు యింకను ఖైదులోనున్నారు. ముద్రయలు చాలమంది యుండుటచేత వీరి విచారణకై స్వేషము మేజిస్ట్రేటును అడిషనలు పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరును నియమింపవలెనని స్థానికాధికారు లాలోచించుచున్నారు. ఈకేసు లింకను సిద్ధముగాలేదు. ఇంకను మాదు మాసములవరకును కోర్టు విచారణకు రాజాలవు. ఈకేసులు విచారణ కనీసము 2 మాసములుపైగా వైనను బట్టవచ్చును. (అ. ప్రె.)

గుజరాతుజిన్నింగుమిల్లు

కూలినవిషయములవిచారణ

అహమ్మదాబాదు, ఆగస్టు 5:— గుజరాతు జిన్నింగు మిల్లుకూలీపోయిన వృత్తాంతముగూర్చి విచారించుటకు నియమింపబడిన ఛీఫ్ ఫ్యాక్టరీ ఇన్ స్పెక్టరు, ఎగ్జిక్యూటివు ఇంజనీరు, సీటీమేజిస్ట్రేటుగారు సభ్యులుగ గల విచారణసంఘమునేడు 3-30 గంటలకు విచారణ ప్రారంభించెను. మిల్లుపక్షమున స్టేషను బోర్డుగారును వారికి సహాయములుగ స్టేషను కేవలాలూను గారును హాజరైరి ప్రశంసమున మిల్లుమ్యానేజరును ఇంజనీరును బిల్డర్స్ సొసైటీ గారు విచారించబడిరి. ఈవిచారణ ఫలితముగ దోషులని తేలినవారికేమి రక్షణము గలదని మిల్లుతరపు స్టేషను ప్రారంభమున ప్రశ్నింపగా యిదిపార్టీ మెంటులు విచారణ యనియు, యిచట గావించబడిన యుదంతములవలన వారికెట్టి హానియు నుండవనియు సీటీమేజిస్ట్రేటుగారు జెప్పిరి. ఈ విషయముగూర్చి కారణము క్రిందవచ్చునదా తేకుగదిలో మధ్యనున్న ఇనుపవాసము వేడెక్కి పంగిపోయి స్తంభము కదిలియుండవచ్చునని సాక్షి చెప్పెను. స్తంభము పడగానే గోడ, పైయిల్లు గూడ పడిపోయెను. నూనెవేయువారు ఆవాసమునకు నూనెను రోజుకు రెండుమూడుసార్లు వేసి నను యెప్పుడు గాని దానిలో లోపమున్నట్లు జెప్పలేదు. ఇప్పుడు పడిపోయిన గోడ మిల్లుకొత్త భాగముతో బాటు 1888 లో కట్టబడెను. ఆ వాసము లలో నేమైన లోపమున్నట్లు యెవ్వరును గాని జెప్పలేదు. ఆ భవనముగూర్చి యెట్టి ఆక్షేపములును ఆఫీసరుల వద్దనుండిగాని పనివారలనుండిగానిరా లేదు. ఫ్యాక్టరీ ఇన్ స్పెక్టరైనను ఫ్యాక్టరీ ఆఫ్ 181 నెక్స్ క్రింద నోటిఫికేషను లేదని సాక్షి చెప్పెను. (అ. ప్రె.)

తూర్పు కృష్ణా జిల్లా కాంగ్రెసు

సంఘము బందరు

జిల్లాలోని అందరు పట్టణ గ్రామ కాంగ్రెసు

సంఘముల కార్యదర్శులకు విజ్ఞప్తి

ఈ సంవత్సరము సెప్టెంబరు 2, 3 తేదీలలో మద్రాసులో జరుగనున్న ఆంధ్రరాష్ట్రీయ మహాసభకు మన జిల్లాలోని ప్రతి పట్టణ, గ్రామ, కాంగ్రెసు సంఘమునుండి ఈమహాసభకు ఒక్కొక్క ప్రతినిధిని యెన్నుకొని పంపవచ్చును. ఈ క్రిందినియముల ప్రకారం యొక్క జరిగింపకొరెదము.

(1) ప్రతి పట్టణ లేక గ్రామ కాంగ్రెసు సంఘము యీ సభకు ఒక్కొక్క ప్రతినిధిని పంపవచ్చును. పదివేలకు మించిన జనసంఖ్యగల పట్టణ సంఘములు పై ప్రతి పదివేలకు గాని తక్కువ భాగములకుగాని ఒక్కొక్క ప్రతినిధిని అధికముగా ఎన్నుకొనవచ్చును.

(2) ఆంధ్రరాష్ట్రీ బాతీయోపసంఘసభ్యులు యీ రాష్ట్రీసభకు ప్రతినిధులుగా పరిగణింపబడుదురు. పై ప్రకారము యెన్నికలుజరిపి యెన్నుకొనబడిన ప్రతినిధుల పేర్లను ఈ నెల 24 తేదీలోపుగా మాకార్య స్థానమునకు చేరునట్లు పంపవలెనని ప్రార్థించుచున్నాము.

8.8.24.

డి. వీ. రాఘవయ్య,
కార్యదర్శిగాను.

బెంగాలు వాణిజ్య సంఘము

ఉపాధ్యక్షుడు రాజీనామా నిచ్చుట

కలకత్తా ఆగస్టు 5:— బర్మింగ్ సోదరులలో ఆర్. బి. విల్సను సి. వి. ఇ. గారు బెంగాలు వాణిజ్యసంఘములో తమఉపాధ్యక్ష పదవికి జబ్బుగానున్న కారణమున రాజీనామా నిచ్చిరి. (అ. ప్రె.)

ఇండియా హైకమిషనరుని కార్యదర్శి

సిమ్లా ఆగస్టు 5:— పారిశ్రామిక కార్యకాశకు డి. హ్యూట్ సెక్రటరీగా నుండున్న జె. సి. డి. డ్రేకు వి. సి. యస్ గారు రాజీనామానిచ్చిన సర్ ఎడ్వర్డు కుక్కు వి. సి. యస్. గారి బదులు లండనులో యిండియా హైకమిషనరుని కార్యదర్శిగా నియమింపబడిరి. డ్రేకుగారు 21 తేదీన బయలుదేరి వెళ్లుచును. (అ. ప్రె.)

సర్వ మాన్యకాంక్షాశీ

జిల్లా బోర్డువారి సన్మానపత్రము

అమృతసరు ఆగష్టు 2:—ఈయనయమున 10 గంటలకు గవర్నరు నిన్నటివలెనే రాంబాగుకు వచ్చెను. ఆయన వేదికపై కూర్చుండగానే ప్రముఖాధికారులు మెడలో వేయబడిన. తరువాత జిల్లా బోర్డువారి తరఫున సర్ అరూంసేంగు గారు యాదగువ సన్మానపత్రమును చదివెను. దూరదృష్టిగల రాజకీయజేతగా నియూ, దయాద్రోహదయడగు పరిపాలకుడినియు గవర్నరును ప్రశంసించి, ప్రజలయొక్క ఖైత్రలేజస్యతలను అనాదినుండియు వచ్చుచున్న రాజభక్తినిలనను యాజిల్లాగణనకెక్కినను. రాజునకు ప్రశంసించడమనే నేనజేసినవారు జిల్లా బోర్డులోకూడ కలరు. జిల్లా బోర్డువారు ప్రభుత్వమువారి గ్రాంటులమీదనే ఆధారపడి యున్నారని చెప్పి వైద్యసహాయమున, రాకపోకలకు సదుపాయములును, చక్కనివిద్యయు నొసంగిన ప్రభుత్వమువారి యదారస్యభావమును మెచ్చుజేయుచుకై హైజియటు పన్నును వారు విధించిరి. సంస్కరణములు ప్రారంభింపబడినప్పటి నుండియు స్థానికప్రభుత్వమువారు గ్రామస్థలయభ్యున్నతికే చూచుచుండిరి.

దుర్గవ్యముచేత రాజకీయవాతావరణము మేఘావృతమై దురూహలు పొడచూపుట తగ్గకును సే మిగు గవర్నరుగా రావలసినదని. అయినను హైలీమంటి కుంగును రాజకీయయోడను ఎట్టిలోపములునులేక నడిపించగలడని మాకునమ్మకముగలదు. ప్రస్తుతముగల అసంతృప్తి అవ్యతసరలో నున్నంతగా మరెచ్చటనులేదు. కాని సాంఘికముగాను ఆర్థికముగాను ప్రజలు బాగుపడవలెనన్న కావలసియున్న శాంతిని కలకొల్పుటకు ప్రభుత్వమువారికి మనఃపూర్వకమైన సహకారమును జూపుదుమని జెప్పిరి. తుదకు ఇంకొకసారి గవర్నరుగారికి స్వాగతమిచ్చి వారి యభ్యుదయమునకు ప్రార్థించిరి.

గవర్నరు జవాబు

గవర్నరు జవాబుచెప్పుచు ప్రభుత్వమునకు ఆజిల్లాయుదివరలో నేనజేయున్న దనియు అట్టిసేవాగౌరవమును దుర్భాసనలలో నున్న కొంతమంది మనుష్యులు పోగొట్టుజూచుచున్నారనియును చెప్పెను. వారితప్పలను వారికి తెలియజేసి సన్మాన్యమునకు తీర్పుల వారివిధియైయున్నది. వెనుకటివలెనే యికముందుకూడ ప్రజలను అభివృద్ధిలోనికి తేచ్చుటయే ప్రభుత్వమువారిపద్ధతి యైయున్నది. వ్యవసాయదారులకువారి విద్యాభివృద్ధి మొదలగు వానికొరకు ప్రభుత్వమువారిపై నాధారపడియుండుటకు వాక్కుగలదని చెప్పెను. రాష్ట్రీయా దాయము లో చాల భాగము సమ కూర్చి మిలిటరీ సర్వీసులలోచేరి రాష్ట్రీయును కాపాడుచున్నది వారేనని చెప్పెను. వ్యవసాయదారుల క్షేమమునకు ముఖ్యముగులా ఆర్డరును శాంతియుకలుగవలెనని వారితోపాటు తానునుకొరెను లా నతిక్రమించుటను నేరము లాచరించుటను అణచివేయుటలో ప్రజలు ప్రభుత్వమువారికి సహాయముచేయుదురని నమ్మకము తెలిపెను. కాని లానతిక్రమించిన తప్పులేదని తెలుపువారి సహవాసము లేకుండుట అవసరమని తెలిపెను. ఈవిషయమున ఎల్లప్పుడును సార్వభౌమునియెడల భక్తిని జూపుచున్నట్టి సంఘమువారి సహాయమును కోరవచ్చునని గవర్నరు చెప్పెను. రాయ సామెలు లాలా అమరనాథుగా రీయుపన్యాసమును దేశభావలోనికి తర్జుమాచేసిరి.

ప్రచురణసంఘమువారి సన్మాన పత్రము

తరువాత ప్రచురణసంఘమువారి తరఫున మరియొక సన్మానపత్ర మొంగజడెను. సిక్కుప్రచురణసంఘము మన్సింజమిందారు అంజామాన్ హిందూ సహాయకసభ, జిల్లాప్రచురణసంఘముల తరఫున గవర్నరుగారికి స్వాగత మొసంగుచు మనాబూజుమాహుమ్యుగాయ సన్మానపత్రమును చదివరి. “మేమువేరువేరుసంఘములకు చెందియున్నాముగాని చాలవిషయములందు మేమేకీభవింతుము. దేశమున శాంతినిలువలెననియు ప్రజలకష్టములు రాజ్యాంగపద్ధతులచే తీర్చబడవలెననియు మేము కోరుచున్నాము. పల్లెయందు నివసించువారి హక్కులను నిలువజేయువలెనని మేముకోరుచున్నాము. గురువారా సంస్కరణల నునిన తమకిష్ట మేనినియు కాని అయ్యది రాజ్యాంగపద్ధతులకును సమగవలెననియు వ్యవసాయదారులపై హెచ్చి జేయబడిన నీటి తీరువను తగ్గింపజరిగిన దనియు చెప్పిరి.

గవర్నరు జవాబు

మీ అభిప్రాయములను మీరు స్పష్టముగా తెలియజేసి యున్నారు. దుర్భిప్రాయములను అవధాన వంతలను ప్రజలలో న్యాపింపజేసి ప్రభుత్వమువారి అధికారమును కొంతమంది తొలగింపజూచుచున్నారని మీకు తెలియును. సిక్కులలో కొంతమంది ప్రభుత్వమువారు తమ సుతముపై దాడి వెడలుచున్నారనిన్ని గురువారములకు అసాయము కలుగుచున్నదనియు తమ మత జీవితమునకు ఘోరవిపత్తు కలుగుచున్నదని

యు వార్తలు వ్యాపింప జేయుచున్నారు. బ్రిటిషు పరిపాలన నెరిగినమొదలగు బ్రిటిషుపరిపాలనలో ఏమితమునకైనను యెప్పుడైనను యిట్టి యిబ్బందులు కలిగినవో లేవో తెలిసికొనగలరు. క్రూరమైనటువంటియు భయంకరమైనటువంటియు నీ మోసమును తొలగించుట మీ పనియై యున్నది. మీరు చేయవలసి యున్నపని సులభమైనది కాదు. బ్రిటిషుప్రభుత్వమును సమర్థించు బాసలని మీరు నిందింపబడుచున్నారు. ఈ నిందను మీరు ధైర్యముతో నెదుర్కొనువలసియున్నది. ఏలనన మీరు యిందువలన ప్రభుత్వమునకే గాక మీసంఘమునకు గూడ నేనజేయుచున్నారు. ఇప్పుడిండియూలో నుండవలసినవి లా ఆర్డరులు. అన్నిసంఘములు అన్నిజాతులకంటెను ప్రభుత్వమునకు ఉన్నతస్థానము నొసంగవలెను. దానిని గమనించి మీరు పనిచేసినయెడల మీరు ఒకరివిమర్శనలకుగాని ఒకరికోపమునకుగాని భయపడకక్రూరలేదు. వేరువేరు సంఘములయందును ప్రజలకును ప్రభుత్వమువారికిని సద్భావమును చేకూర్చవలెను. ఈ యభిప్రాయమును చేకూర్చుకొనుటలలా నతిక్రమించి సంఘించువారందరును వేరైపోవుదురు. మీరు ఘోరానిపద్ధతులమీద పనిచేయవలెనని సలహాచెప్పజాలరు. ఈ రాష్ట్రము శాంతితో అభివృద్ధిలోనికి రావలెనని మీతోపాటు నేనును కోరెన చాలును. మీరు చేయవలచుచున్న పనిలో మీకు జయము కలుగవలెనని కోరుచున్నాను. ఇంతటితో సభ ముగిసెను. గవర్నరుమోటారులో సర్కూర్లులు వహింపబడి వెళ్లెను. (అ. ప్రె.)

సహకారసంఘముల విందు

అమృతసరు, ఆగష్టు 4:—జిల్లాలోగల సహకారసంఘములన్నియు గవర్నరుగారికి రాంబాగులో సాయంకాలమున తోటవిందును చేసిరి. టీత్రాగిన విదగ గవర్నరు అందరితోను కలిసి మెలిసి తిరిగెను. వచ్చినవారిలో క్రైయకు ప్రయివేటు సెక్రటరీయును కెప్టెను ఆలింగటన్, హిరాసింగు వీడికాంగులును లాంగ్గీకమోషరును ఉండిరి. కార్యవిధానము రాత్రి 7 గంటలకు ముగిసెను. (అ. ప్రె.)

సహకారసంఘముల సన్మానపత్రము

అమృతసరు, ఆగష్టు 4:—తోట విందు జరుగక పూర్వము సహకారసంఘములు ఒకసన్మానపత్ర మొసంగెను. “అధికలోపములను అధికపడతులవలననే తీర్పుటకు నేర్చుకున్నమాకు రాజకీయములలో పనిలేదు. వ్యవసాయదారులకు నెమ్మదిగా అధికాభివృద్ధి కలుగవలెనని మేము కోరుచున్నాము. కావున యీరాష్ట్రములో శాంతినికొల్పి బడవలెనని మేము ప్రార్థించుచున్నాము.

గవర్నరు జవాబుచెప్పుచు వ్యవసాయదారుల అవసరములు ప్రాముఖ్యములోనికి వచ్చుచున్నవని చెప్పెను. వీరు అభివృద్ధిగొందువలెనన్న అందరికిని ద్రవ్యము అందుబాటులో నుండునట్లు వ్యవసాయపరపతి సునీభవింపవలెనని చెప్పెను. ఆదాయము మితవ్యయము సహకారము యీసమస్యకు పరిష్కారములని చెప్పెను. (అ. ప్రె.)

తివాచీయంత్రాల సుమును చూచుట

అమృతసరునుండి వెడలిపోవుట

అమృతసరు, ఆగష్టు 4:—గవర్నరు నిన్నటిడినిమున దేవిసహాయములుగారి ప్రసంగిజేసిన తివాచీయంత్రాలయమును చూడబోయిరి. మిస్ హిదాసుగారు మరికొందరు ప్రాప్రయిటరును గవర్నరుగారికి స్వాగతమిచ్చిరి. ప్రదర్శనశాలలోని వేరువేరు తివాచీలను తనిఖీచేయుటయేగాక గవర్నరు తివాచీలు నేసిక కత్తిరించుచోటికి పోయిరి. ప్రత్యేకముగా వీరువచ్చుచున్నప్పటికీ తయారు చేయవలెనని నేయుచున్న పట్టుతినాచీ వీరికి చూపబడిన.

ఈ మూడు దినముల తోను గవర్నరు అధికారులను కొంతమంది అసాధికారులను చర్చన మొనంగుచుండెను.

నిన్న రాత్రి 9 గంటలకు గవర్నరు మోటారులో లాహోరుకుపోయెను. దివ్యూటీకమోషనరును పోలీసు సూపర్వైంటెనును వారిని సాగనంపిరి. లాహోరునుండి ప్రత్యేక రైలుబండిలో రాత్రి 10 గంటకి పోయెను. (అ. ప్రె.)

దంత్యైకాల హుంద

కల సీనా 1-కి 0-8-0. వి. పి. సహా 0-14-0 దంత్యైకాలకు శైత్యము, రసపట్టు, పుష్పిపట్టులు, కుల్లికదిలిన దంతములు మొదలగునవి కారణములు. సోమిగల వో నూదిని నందులో తడిసి వెట్టిన సోప్సి పెంటనే పోవును. అమృతాంజనము డిపో, నుదరాను - బొంబాయి

వకదలు:- సహాయనిధి

ఈ నెల 2 వ తేదీని కోయంబుత్తూరులో విక్టోరియా పురమందిరమున సహాయసంఘ మేర్పరచుటకు బహిరంగసభ జరిగినది. అధికారులు అసాధికారులు పెక్కురు విచ్చేసిరి. జిల్లా కలెక్టరు వర్మన్ గారు అధ్యక్షతవహించి యిట్లు చెప్పిరి.

నేనెరిగినంతవరకు యీజిల్లాలో ప్రాణనష్టములు లేవు గోపిచెట్టిపాలెము ఈకోడు, కోలెగల్లు ఈమాడువోటులమాత్రము యిండ్లు నష్టమైనవి. గోపిచెట్టిపాలెముతాలాకాలో సత్యముగకళ గ్రామంలో నాలుగైదువందలయిండ్లు నాశనమైనవి. ఇందులో 70 పూరియ్య. ఇవి చాలవరకు బీదలను చెందియున్నవి. భవానీగ్రామములో 4 వందలయిండ్లు పోయినవి. ఇవి పల్లెగారికిని తివాచీలకు నేయువారికిని చెందియున్నవి.

ఈ తాలూకాలో 31 గ్రామములకు నష్టము కలిగినది మొత్తము 2500 యిండ్లు నష్టమైనవి. ఇందుబీదవారియిండ్లు కుక్కన. కోలెగల్లులోనిసంఖ్య మనకు తెలియదు. జిల్లామొత్తము మీద 6000 యిండ్లు నాశనమైనవి చెప్పటలో పొరపాటుండదు. ఇక వ్యవసాయవిషయములో రైతులకు పైరులములయన నష్టమంత కల్గినదియు అంచనావేయుట కష్టము. నదులప్రక్కనున్న పైరులు పోయినవి. పైరులు కొన్ని బురదచే కప్పబడినవి. మరికొన్ని కొట్టుకొనిపోయినవి. ఇక్కడి అధికారులు పైరులనష్టము గొప్పదయెనను నివారణమునకు వీలు కలనయే తలచుచున్నారు. భవానీ సత్యముగకళ గ్రామములలో యిండ్లు లేనివారకు క్రొత్తసలములు నిర్ణయింపబడినవి. నాల్గవందలకు టుంబులకు సరిపడిన యిండ్లలము భవానీగ్రామములో నేను నిర్ణయించితిని. ల్యాండ్ ఎక్సైజువన్ ఆఫీసులోని ఏమర్షెన్స్ క్లాజు ఆవరణలో పెట్టుబడు ఇవటి అధికారులకు ఉత్తరువు లీయబడినవి. ఈలోగా తాత్కాలికముగా గుడిసెలవేయుటకు సామానులు సరైవేయబడినవి. క్రొత్తయిండ్లుట్టువరకు యీగుడె సెలకుఫలములు ఏర్పాటుచేయడమైనది క్రొత్తయిండ్లు కట్టువిషయములో శక్తిగలవారికి సహాయ మనసవరమని తలపబడినది. కో-ఆపరేటివు డిపార్టుమెంటువారు మాకు చాలసహకారులుగా నున్నారు. బీదలకు ఇళ్లుకట్టుటవిషయములో కో-ఆపరేటివ్ బిల్డింగు సంఘములుస్థాపించుటలోవారు మాకు సహాయముచేయుదురు. సర్కారువారు 5000 రూపాయలు సహాయముచేయవలె నని కోరియుంటిని. ఆడబ్బువచ్చినది. దానిని నష్టపడినతాలూకలకు పంచివెట్టివారు. అందుచే డబ్బుగాని, ఆహారముగాని, యిళ్లకుసామానులుగాని తాలూకాఅధికారులు సహాయముచేయుటకు వీలుకలుగును. ఇంకాడబ్బుకావలెను. ఇది ప్రజల సహాయమున సమకూడును. లాభము పొందుదుమను ఆశతో వర్తకులు ధరలు హెచ్చించిరి. కాని వారు ధరలుతగ్గించినచో వారిధర్యము నెరవేర్చినవారగుదురు.తోడివారు కష్టపడుచుండగా లాభముపొందగోరువారికి ప్రజల సానుభూతి ఉండజాలదు. ప్రజాభిప్రాయబలమున లాభముకోరువారిని మనము గెలువగలము అని కలెక్టరు నుడిచెను.

ఈ ఉపన్యాసమును జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారు అరవములో మార్చి చెప్పిరి. ఈసభవారు వరదలచే నష్టపడినవారికి సానుభూతిని చూపుచు సహాయనిధిని కూర్చుటకు, డబ్బు వసూలుచేసి పంచి పెట్టుటకు ఒకకమిటీ నియమించుటకును ఆకమిటీవారిచట నష్టపడినవారికి సహాయము చేసినతరువాత మిగిలిన డబ్బు పైకిల్లాల వారికి సహాయము చేయుట కధికారము కలిగియుండుటకును, మూడుతీర్మానములను చేసిరి. సభ ముగియునపుడు రామకృష్ణ మిషన్ వారు చేసినసహాయమునకు కలెక్టరుగారు వారికి కృజ్ఞతా వందనముల సర్పించిరి. (అ. ప్రె.)

లంచపుకేసు

జాయంబు గవార్డి నేటు జడ్జిగా నున్న రూబ్లికారుగారి మీద 95 రూపాయలు చెలగల బట్టల 55 రూపాయలు చెలగల పైకిలును ఒక భాగ్యవంతుడగు వర్తకునివననంది లంచము పుచ్చుకొనినట్లు కేసు లేబడెను. నెవన్ను జడ్జిగానున్న బాన్సీ గారు తీర్పుచెప్పిరి. ఈ కేసు ప్రజలలో ఒకవిధమైన కదలికను కలిగించి ఆకర్షించినది. సర్కారు తరఫున ఖార్చివగు వారింకారు వాదించెను. ముద్దాయిరత్తున విజివరకు బొంబాయి హైకోర్టు జడ్జిగా నున్న సర్ ఫ్రాంక్ బీమకొగారు వాదించిరి.

95 రూపాయలచెలగల బట్టలను పుచ్చుకొన్న కేసును నవ్వి 1 సంవత్సరము విడిచివేయను 10 రూపాయల జరిమానాను విధించిరి. జరిమానా నీయనిచో 6 నెలలు తైరు ననుభవింపవలయునని తీర్పు చెప్పిరి. వైసికో కేసును కొట్టివేసెను. ముద్దాయి ముసలివాడగుటచేతను కఠినఖయిదు యీకేసు లేక పోవుటచేతను కేసు తగ్గించితిని న్యాయాధిపతి చెప్పెను. ముద్దాయిరత్తు న్యాయవాది అపిలు చేసికొందుననియు అంతవరకు కేసు నాపుమనియు కోరెను. ఆకోర్కెఅంగీకరింపబడెను

గోదావరి యేజీస్ పోలవరం

(ఒక విలేజ్)

కాలమానము

ఎండలు లేవు. వానలు లేవు. మబ్బుపట్టియుండుట ఆప...

ప్రయాణసౌకర్యములు

రాజమండ్రి పోలవరంపల్లె రెండుస్టేషన్లును, పోలవరం...

కాంగ్రెసు కార్యము

క్రీస్తు బ్రహ్మశ్రీస్థూల లక్ష్మీనరసమ్మగారు యారో...

శ్రీ కృష్ణారావువర నాలయము

ఈ పక్షనాలయము యీ మధ్య నుంచిదాని పడినదని...

విజన్స్ కోర్టులు

ఇప్పుడు డిప్యూటీ కలెక్టరుకు, డిప్యూటీ సీనియర్ జడ్జి...

పోలవరం జిల్లాబోర్డు

ఈజిల్లాబోర్డు జిల్లాబోర్డులవలె గాక నియోజకవర్గ...

యుండును. యెన్నికలమీద ప్రెసిడెంటును తదితర మెం...

ఇసుక పన్ను

గోదావరి నదీగర్భమందు నరచలు లేని కాలములో...

బెజవాడ ఆయుర్వేదకళాశాల

బ్రహ్మశ్రీ ఆయుర్వేదభూషణ

నోరి రామశాస్త్రిగారు

ఇటీవల కొంతకాలమునుండి బెజవాడలో "శ్రీరామ...

ఎద్వా. కే. శేషశాస్త్రి,

ఆంధ్రాయుర్వేద విద్యాపీఠాధ్యక్షుడు.

పి.వి.గా 1.8.24.

బెల్గాం లో ఆయుర్వేద ప్రదర్శనము

డిశెంబరు నెలలో కాంగ్రెసు మహా

సభతో పాటు జరుగును

19వ దేశీయమహాజనసభా స్వాగతకారణమున మంత్రి...

ఆయుర్వేద ప్రదర్శనావసరములో ఆయుర్వేద కర్మా...

ర్యముకావలెనని కూడ వ్రాసినారు. ఈ విషయనిధారణకై...

విద్యా శేషశాస్త్రి,

ఆయుర్వేద రత్నం, శృంగేరి.

నా తాత రణసిథి

1924వ సం|| ఆగస్టు 6-వ తేది బుధవారము

Table with 5 columns: Item, Price, etc. Header: జిల్లా ముఖ్య...

Table with 5 columns: Item, Price, etc. Header: విశాఖపట్నం...

సర్కారులు: - విశాఖపట్నములో చినుకులు బడెను.

దక్కన్: - కడపలో చినుకులు బడెను. కే.భుములు...

కర్నాటకము: - నెల్లూరులో 0.13 వర్షం చెను.

యస్. ఆర్. సామ్రామ.

నాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు, మద్రాసు.

రామచారి డి.బి. 1-వ రు. 0-8-0

ఈ భిక్షుకును నీటితో కలిపి పట్టించిన రోముములు...

గ మా ని మాత్రలు

20 మాత్రల డిబ్బి 1-వ రు. 0-8-0

రక్తశోషణములు, బంకవిరేచనములు, జిగురురేచనము...

ఎం వై రు ఆఫ్ ఇండియా లైఫ్ అమ్యూరన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

అన్ని విషయములలోను నిస్సందేహమైన
ఆదర్శప్రాయమగు భీమాకంపెనీ
ది ఎం వై రు లో

త్వస్థితమైన 88,000 పౌలిసిహోల్డరులు గలరు. ద్వ. 6,50,000,00 లకు వైకానే భీమా చేయబడియున్నది.
గడచిన సంవత్సరమునందు మాత్రము 476 మందికి వైకానే భీమా ద్వ. 80,700,00 లకు చేసి యున్నారు.
ఏల యింత గొప్ప అభివృద్ధిగలిగినది. దేశభావదారులు వారిజీవితమును ప్రజల అభిమానము పొందిన
ఈ హిందూజాతీయ భీమా కంపెనీలోనే భీమాచేయుచునుటకు గలిగిన ప్రోత్సాహ మేమి?

ఈ దిగువ కొన్ని కారణములు తెలుపబడియున్నది.

- (1) ఇది మిక్కిలి నిర్భయమైనది. ద్వ. 2,15,00,000 లకు వైకానే గల భీమా మొత్తము ఇండియన్ ట్రస్టును ఆఫ్ నిబంధనలకు లోబడిన గవర్న మెంటు సత్రిములపైను ఇతరసత్రిములపైనను వాచబడియున్నది.
- (2) అసాధారణముగా మిక్కిలితక్కువ ప్రీమియముగలది, క్రొత్తగా ప్రవేశించువారికి అనే ప్రీమియమునకు యితర భీమా కంపెనీ లన్నిటికంటెను ఎక్కువ మొత్తము పాకీషీ బడయుటకు వీలుగలదు.
- (3) తక్కువ ఖర్చున గటవలన కంపెనీ మిక్కిలి మితస్వయములతో నిర్వహించు బడుట నూచించుచున్నది.
- (4) గడువువారిన పాలీసీలు మిక్కిలి సులభముగా పునఃద్ధారణ చేయబడును.
- (5) కడసారి 1922 న సంవత్సరమునందు లాభములు పంచిపెట్టబడినది. ఇకముందు వచ్చు లాభములు భద్రపరచబడి యున్నది. గనుక మునుపు యెక్కువలాభమును పొందు నూచనలు గలవు
- (6) పాలీసీలు కచ్చితముగా నుండుటకై కచ్చితగలగు

జీవితమును ముఖ్యముగా భీమాచేయవలెను. మీరు ఎంత కాలము వేచిన అంత సెలవు అధికమగును.

ఎం వై రు ఆఫ్ ఇండియాలో నేడే భీమా చేయించుకొనుడు

మా కంపెనీచే గలుగు లాభమును పొందుడు.

BANGALORE BRANCH
152 Commercial Street

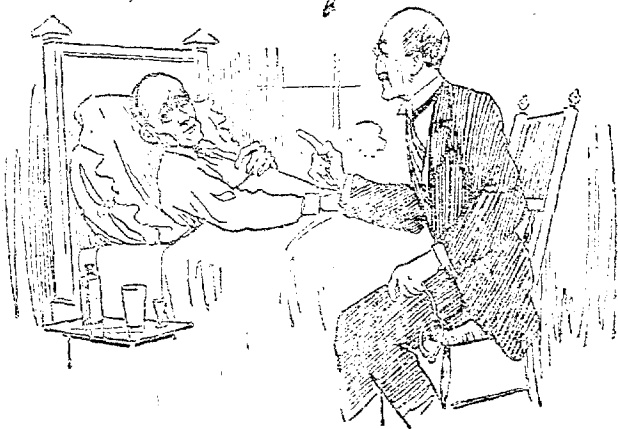
MADRAS BRANCH
9 & 10 Second Line Beach.

నరముల బలహీనత, దుర్బలత్వము, నపుంసకత్వము, రక్తహీనత, ఆస్థ్యము, మలబద్ధకము, చెమటక్తము, రోగము నుండి కేటాటు. కారణము మాత్రమిందేము సంబంధమై వ్యాధులు, ఆయా యు, మెగడు శీమబుడు, కష్టములు అన్ని స్త్రీ సంబంధమైన వ్యాధులు, కొలుకు, నెరగోగము మొదలగు నాటికి స్వల్పము చేర్చి తగూరుచేయబడిన

నర్వి నస్ ఒక్కటే మీకు గుణ మిచ్చునది.

NERVINUS

Your Only Chance.

అనేకమైన ప్రత్యేక ఔషధములు గలవి మిక్కిలివీయింపుడు "మీకు ఇదియే ఆధారము" అని వైద్యుడు యన్నాడు. కాబట్టి ఏ. టి. షేక్! షేక్! షేక్! సింధునండి వ్రాసినది "అది మిక్కిలి ఉపయోగకారి" డాక్టరు ఎస్. మాస్కి, అహ్మదాబాదునుండి వ్రాసినది "నూర్జుర్ స్త్రీనియూ రోగికి మంచి గుణ మిచ్చినది" డాక్టరు ఎస్. సి. థర్న, క్యానిటర్ ఇన్ స్పెక్టరు, కాలిఫోర్నియా, కలకత్తానుండి తెలిపినది: "అమోఘమైన గుణము కలిగినది" డాక్టరు ఆర్. ఎస్. ఘోష, బుర్రావారనుండి వ్రాసినది: "ఉపయోగము లేదని చేయవలసినది" వ్యాధులు బాగుగా కుదిరినది" డాక్టరు ఏ. టి. షేక్! షేక్! సింధునండి వ్రాసినది: "అత్యవసరము".

ఒకసెలకు సరిగ్గా స్వల్పముతో మిగిలిన నర్వి నస్ ఔషధము ధర ద్వ. 5-0-0, వైస గుళుకు ఔషధము బుడ్డి 1-కి ధర ద్వ. 2-0-0, రెండుగులసి ద్వ. 7-0-0. ఏ. సి. చార్మి ప్రత్యేకము. సేద్యముయొక్క సౌఖ్యమును ఆహారమును యిచ్చు ముక్కు వాగందరును తక్షణమే ఈ దిగువ వినియోగమునకు

వ్రాయుడు. **BEHAR CHEMICAL WORKS, CLEVELAND ROAD, BHAGALPUR.**
BRANCH—MIRJAM. Telegrams "Chemists," Bhagalpur.
or direct from agents Messrs. W. E. SMITH & Co., Ltd., and Branches Madras and Ooracamed. Messrs. Dadha & Co., Aavin & Co., Irocano, Mandalir, Madras. A. Abid & Co., Hyderabad, Deccan, Woollen Mart, Bangalore. T. C. Narej & Co., Mysore, Spencer & Co., Champion Reels Colombo Apothecaries Co., Ltd., Colombo, and Chemists and Druggists everywhere.

కావలెను

ఆంగ్లజిల్లాలకు ఇన్సురెన్సు పరినిధులు కావలెను, మంచి అనుభవముగలవారు, రు. 500-1000 వరకు ధరావత్తు కట్టుటకు శక్తి గలవారు మాత్రము గరఖాస్తులను పంపున వలెను. నుంచి ప్రతిఫలము, జీతము, కమిషను మొదలగునవి గలవు. వివరములకు ఈదిగువవినియోగమునకు వ్రాయవలెను.

The East & West Assurance Co. Ltd,
65 Apollo Street,
Fort. Bombay.

మకర ధ్వజరసాయనం

దీనిని నేవించినచో మాత్రముతోకలసి పొయ్యిడి కు క్షమును నిలుపుకు. పలుచబడిన పిర్కమును గట్టిపరచును. రతి లో అతి శ్రమరేతఫలనమవుటను మాన్పును. రక్తమును శుభ్ర పరచి జేహపుష్టి, పిర్కశుద్ధి, కాంతి, బలము, మిక్కిలి రతి దార్ఢ్యము, ఇంద్రియపుష్టి, మెదడునకు బలముకలుగును. నెల కు రు. 3-7-0 తపాలాఖర్చులు ఉచితము. కే. లాగు ఉచితం.

వి. ఆర్. మెడికల్ హాల్
రామచంద్రపురం (గోదావరిజిల్లా)

ఇంద్రజాలమహేంద్రజాలము

ఈ ఆపూర్వగ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగదృష్టి హస్తలాభము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము మంత్రశాస్త్రము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లపేక భూతవైద్యము, తమా సాలు విచిత్ర విశోదవిద్యలు గలవు. ఇంగ్లీషు క క మనుష్యుని మామముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధియగుట శరీరములెని తలకాయచేత మాటలాడించుట భూమిపైన గజముయెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు ఆ నేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథములు చదివిన ఆత్మదృఢతగా మేజిక్ చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీని నెల 4-0-0 లు (211888-6 పి. ఆర్. జవాహరం నాయుడు, ఒంగోలు, గుంటూరుజిల్లా.

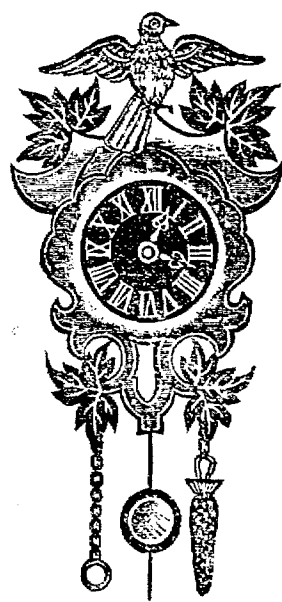
ఒక నెల వరకు!!

ఆంధ్రపత్రిక చందాదారులకు మాత్రమే

జిక్ - జోకల్ - గడియారము

బాగుచేయకును, రూ. 2 బాగుచేయకును.

ఇది నూతనముగా రప్పించబడినది. గడియారములకెల్ల.

ప్రఖ్యాతి జేరిన ఈ జిక్. జోకల్ - గడియారము తెచ్చుని దేశము నుంచి స్వంతమునకు తయారుచేయబడినది. ఇది మా ముటకు అందముగాను, రేడియో లాటి డయలుతోను ఎల్ల కాలమునకు నెత్తామన గడియారమునకు సాటిగాను పనిచేయు ఈ గడియారమునే కొనండి. వారికి వారే రిపేరుచేసికొనవచ్చును. త్వరపడుడు. కొద్దిరోజులు మాత్రమే. ఒకపర్యాయము రప్పించిన తెలుసును. ధర ఒకటికి రు. 2-0-0 ఏక కాలమున ఒకడజిక్ గడియారములను కొనవారికి 1 గడియారము ఇవ్వముగా ఇవ్వబడును

అమెరికా రోల్లగోల్డ్ రిప్టవాచ్ రిసెన్సరములు పూచీ ఇవ్వబడును. ధర 1-కి రు. 6-0-0

మానేజరు,

తపాలపెట్టె 265 మదరాసు.

నేత్రాంజనము

డబ్బీ 1-కి రు. 0-4-0

ఈ కాటుకలలో పచ్చకర్పూరము మొదలగు మంచి వస్తువులు చేర్చబడినవి. అందరును సామాన్యముగా వాడతగినది. కండ్లకు ఏవిధమైన జబ్బుచేయును. ఈకాటుకను విడువక కొద్ది దినములు నెట్టుకొనిన కంటిమంటలు, ఎలుపులు, పుసికట్టుట, కండ్లు అంటుకొనుట, కంటిమరదలు, కండ్లమనకలు మొదలగు మానును. డబ్బీలో పావులాముత్తు కాటుకమాత్రమేయుండును. అమ్మలొంజనము డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

అశ్వత్థాంజినము

యునైటెడ్ ఇండియా లైఫ్ అసూరన్సు కంపెని, లిమిటెడ్

(1540)

హెడ్ ఆఫీసు మద్రాసు [స్థాపితము 1906]

“యునైటెడ్ ఇండియా లైఫ్ అసూరన్సు కంపెని” చేయుచున్న కనిని గురించి కొన్ని అభిప్రాయములు.

“ఈ హిందూదేశీయ భీమాకంపెని నిజముగా జయముగాంచిన వాటికింద ప్రస్తుతము చేర్చ వచ్చును”-“ఇన్సూరన్సు అబ్జవర్” లండను.

“స్వదేశి భీమాకంపెనిలలో మిక్కిలి తెలివితోను పోడిమితోను వ్యాపారమునడపుచుట్టివిలువల కొద్దిగా గలవు అందులో యిదియొకటి” “ఇన్సూరన్సు అండు ఫై నాన్ పియల్ రికార్డు” లండను.

కడకటిసారి 1000 కి రూ 75 లు చొప్పున బోనసుయివ్వబడినది. ఏజంట్లు కావలెను:—కమిషను, జీతము ధారాళముగాయివ్వబడును. ఆంధ్రజిల్లాలకు ఈ దిగువ విలువలనుకు చరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను.

కామరాజు శ్రీనివాసరావుగారు, ఆంధ్రజిల్లాలకు ఛీఫ్ ఏజంట్, శ్రీకృష్ణవిలాసము, గుంటూరు, లేక కె. ఎస్. గోపాలయ్య, మేనేజరు,

నవలలు సరస్వతీగ్రంథమండలి నవలలు

ప్రకాశకుడు:

రాజమహేంద్రవరము

సంపాదకుడు:

తల్లావజ్జల శివశంకరశాస్త్రి,

అద్దేవల్లి లక్ష్మణస్వామి,

నూతనకథాకల్పితములు—భాషాంతరీకరణములు—మృదుమధురపద సహితములు—మనోరంజకములు—నగు నవలలు రెండుమాసముల కొకటిగ వెలువడును. చక్కని క్యాటికోలైండు. ప్రవేశమును 0.4-0 యిచ్చి చందాదారు లనువారికి పోస్టేజిగాక చందాదారులకు రు 1.0-0; ఇతరులకు రు 1.8-0.

నూతనముగ వెలువడినవి:

స్వప్నసిద్ధాంత సవలారచయిత

రెయినాల్డువిరచిత మగు

ఫాస్టు

రెండుభాగములు

తెలిగించినది: శ్రీయత వెదురుమూడి శేషగిరిరావు.

అధికారగర్వము—అన్యుతరహాస్యగోపనము—అభేద్యదృష్టావాసుల దురంతమరాచారములు—అతిభయంకర హత్యావిధానము—దారుణవిషస్వాసము—కాంతాకాంచన తిరస్కరణము—విమలప్రేమాభి రాములగు యువతీ యువకుల కల్యాణము మున్నగు చిత్రరంజకము లగు చమత్కారకల్పనలతో నొప్పయవ్వుది. (1535)

మొదటిభాగము: 350 పుటలు—చందాదారులకు రు 1.0-0 ఇతరులకు రు 1.8-0

రెండవభాగము: 317 పుటలు—చందాదారులకు రు 1.0-0 ఇతరులకు రు 1.8-0

లోకమయహార కస్తూరిమాత్రలు

ఈ అమూల్యమైన మౌక్తిక మొదటిరకం కస్తూరి, కుంకుమపువ్వు, పచ్చకర్పూరము, అతిసులభకారులగు ఈ మూలికలు చేర్చి కాయగుణముబడినది. అత్యంతమగు ఏకమృత్యుకాని యిందులో చేరుటలేదు. జ్వరబిడ్డలు, బాలుకు, బాలికలు, యశ్వముల కడుగులు, ముసలివారు ప్రతియొక్కరు దీనిని సాధారణరొగము లన్నిటికిని అను పాసభేదముతో వాడవలెనది. బిడ్డలకు, బాలికలకు ఇది సుంజీవనమిది. వేసకుంటే బుడ్డు ఖర్చు అగుచున్నది 250-300 చూరము గలబుడ్డి 1 కి 0.4-0, 6 బుడ్డులు 1-4-0 పొదుపుభక్తరు. ఈ దిగువ తెలుపబడిన ఔషధములు అది ఏ యే వ్యాధికి గుణమిచ్చునట్లు తెలుపబడినదో అందుకు యెలాటి సంతోషమేలేదు. తప్పక వాడి చూడుడు.

సారస్వతాశవం:—రక్తకృద్ధిని, బుద్ధివసాదిని, భావకక్తిని హెచ్చించును, బుడ్డి 1 కి ధర రు 1.0-0.

బాలసుఖోదయ:—శిష్టపిల్లలకు బలమిచ్చుకొనివ్వవలెను. తివుగానందును. గుణ మధ్యమృతము 0.12-0.

భావనబీరక రసాయనం:—పిత్రిసంబంధమైన వ్యాధులు, వాంతులు, అజీర్తి కంటావంకలైపోవును. రు 1.0-0.

వాతగజకేసరిలేహ్యము:—సర్వవాతములకు అత్యంతమందగించుట మలబద్ధకము మొదలగువా: కి పెట్టినది విశ్వాదు 2.

మా ఔషధముల గుణము ఒకసారి కొనినవారికి తెలియును. ఒకదాని మాత్రం కొనిన పిదప ఎన్నడును మాత్రంకే కొనినదిని చూడవలెను.

పాశ్చాత్యవెంకటాచలమండీతులు, వైద్యశాలాధికారి, ప్రధానవైద్యులు,

శ్రీ సీతారామకల్యాణం, మైసూరు.

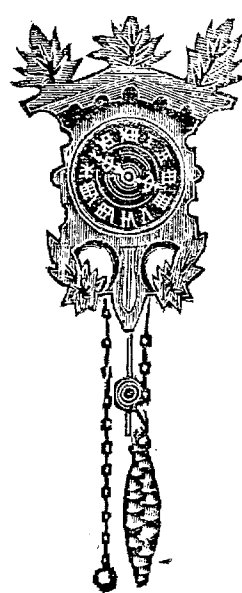

జిక్ - జోకల్ - గడియారము

జాగుచేయకుడు,

జాగుచేయకుడు.

ఇది నూతనముగా రిప్రెజెంటేషన్. గడియారముల కెల్ల

ప్రఖ్యాతిజేందినఈ జిక్-జోకల్-గడియారము జెర్మనీదేశము నుంచి స్వంతమునకు తయారు చేయబడినది. ఇది చూచుటకు అందముగాను, రేడియంలాటి డయలుతోను ఎల్లకాలమునకు సెల్-తామస్ గడియారమునకు సాటిగాను పనిచేయు ఈ గడియారమునే కొనండి. వారికి వారే రిపేరుచేసికొనవచ్చును. త్వరపడుడు. కొద్దిరోజులు మాత్రమే. ఒక ప ర్యాయము రిప్రెజెంటేషన్ తెలుసును.

ధర ఒకటికి రు. 2.0-0

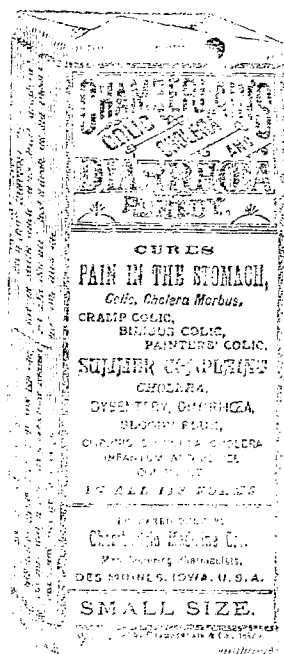
ఏకకాలమున ఒకడజిక్ గడియారములను కొను వారికి ఒక గడియారము ఇ నా ము గా

ఇవ్వబడును.

అమెరికన్ రోల్స్ గోల్డ్ రిప్రెజెంటేషన్ రి సంతృప్తములు పూచీఇవ్వబడును. ధర 1-కి రు 6 8-0

కె. రాధాకృష్ణ అండ్ బ్రదర్లు,

164 పై నాబాబురోడ్డు మద్రాసు.

చేంబర్లెన్ గారి

కూలనొప్పి

అతి సార

నివారిణి (2)

ఈ ఔషధమును

శేవించుటచే

కడుపునొప్పి, గ్రహణి,

అతిసారము, కూలనొప్పి,

శుభ సంబంధమైన వ్యా

ధులు మున్నగునవి అత్య

ద్భుతముగా కుడరును.

అన్ని బాగాలలో విక్రయ

చూడకు దొరకును. 93

హిందీ - తెలుగు

తెలుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుట

విలయన మంథశైలిని వ్రాసుబడినది.

వాలిశిక్ష

0-0-0

మొదటి వాదన

0-0-0

హిందీ పాకెట్టు డిక్షనరీ

0-0-0

తెలుగు భక్తు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రిక కార్యాలయ,

7, తంబు శెట్టిబిడి, మద్రాసు.